

Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae. V.

Additions to the flora of the Czech Republic. V.

Jiří H a d i n e c ¹⁾ & Pavel L u s t y k ²⁾ [eds]

¹⁾ *Herbářové sbírky Univerzity Karlovy, Benátská 2, 128 01 Praha 2; e-mail: hadinec@natur.cuni.cz*

²⁾ *Moravský Lačnov 287, 568 02 Svitavy; e-mail: pavel.lustyk@svi.cz*

Abstract

This fifth part of floristic contributions resumes data about taxa newly discovered on the territory of the Czech Republic (*Aconitum plicatum* subsp. *sudeticum* and eleven newly described species of the genus *Rubus*). For the first time, the alien taxa *Agrostis scabra*, *Lithospermum arvense* subsp. *sibthorpiatum*, *Physalis pubescens* and *Allium zebdanense* are mentioned in the contribution. Also critically endangered species (according to the Black and Red List of Vascular Plants of the Czech Republic) are presented from territories where no occurrence had been reported so far (e.g. *Arnoseris minima*, *Botrychium multifidum*, *Calamagrostis pseudophragmites*, *Carex buxbaumii*, *Gentianella obtusifolia* subsp. *sturmiana*, *Hackelia deflexa*, *Malaxis monophyllos*, *Orobanche arenaria*, *O. artemisiae-campestris*, *O. coerulescens*, *O. purpurea* subsp. *bohemica*, *O. purpurea* subsp. *purpurea*, *Phyllitis scolopendrium*, *Reseda phyteuma*, *Stachys arvensis*, *Trigonella monspeliaca*). Finally, less rare species are mentioned from territories where they had not been discovered yet.

Key words: *Agrostis scabra*, *Lithospermum arvense* subsp. *sibthorpiatum*, floristics, new findings, the Czech Republic

Nomenclatura: Kubát et al. (2002), Kučera & Váňa (2005)

Úvod

Čtenářům Zpráv předkládáme v letošním roce „jubilejní“ 5. díl Additamenta a můžeme být nadmíru spokojeni, že tempo floristického průzkumu v České republice nikterak nepolevuje a spolupráce s floristy je stále velice plodná. Předkládaná Additamenta V. zahrnují údaje o kriticky ohrožených druzích (kategorie C1) publikované v roce 2005 (v několika málo případech i v letech předchozích, jen výjimečně pak i v roce 2006), především však obsahují údaje nové, dosud nepublikované.

Ve výsledném souhrnu přinášíme řadu zcela nových taxonů a důležitých nálezů. Největší obohacení naší květeny v tomto období připadlo na rod *Rubus*. Z dílny úspěšné české bato-logické školy vzešlo deset nově popsaných druhů z území České republiky, další byl

popsán v Rakousku a poté objeven i u nás. K ostružiníkům je zapotřebí připočítat i nově popsány poddruh *Aconitum plicatum* subsp. *sudeticum* z Polska, nalezený zároveň i na českém území (Králický Sněžník, Hrubý Jeseník). Adventivní složku české květeny obohatily zavlečené taxony *Agrostis scabra* (Třeboňsko), *Lithospermum arvense* subsp. *sibthorpiatum* (Strážnice) a zplanělý druh *Allium zebdanense* (Praha). Přechodně byl zaznamenán výskyt *Physalis pubescens* (Zlatá Koruna). V rámci indigenní české květeny jsou v kategorii neohroženějších druhů (C1) určitě velice významné nové nálezy, např. *Arnoseris minima*, *Botrychium multifidum*, *Calamagrostis pseudophragmites*, *Carex buxbaumii*, *Gentianella obtusifolia* subsp. *sturmiana*, *Hackelia deflexa*, *Malaxis monophylos*, *Orobanche arenaria*, *O. artemisiae-campestris*, *O. coerulea*, *O. purpurea* subsp. *bohemica*, *O. purpurea* subsp. *purpurea*, *Phyllitis scolopendrium*, *Reseda phyteuma*, *Stachys arvensis*, *Trigonella monspeliaca*. Množství taxonů bylo nalezeno ve fytochorionech, z kterých dosud nebyly v Květeně ČR uváděny.

Na jaře roku 2005 byl botanické veřejnosti dán do užívání sedmý svazek Květeny ČR (Slavík & Štěpánková 2004) věnovaný čeledím *Asteraceae*, *Ambrosiaceae* a *Cichoriaceae*. Kromě velkého množství nových informací, které svazek obsahuje a na kterých jsou závislá koneckonců i tato Additamenta, se zároveň významně zkrátila vzdálenost, jež nás dělí od konečného cíle – úspěšného vydání kompletního díla. Mnoho aktualizovaných floristických údajů obsahuje i knižní monografie o ohrožených druzích v okrese Ústí nad Labem (Machová & Kubát 2004).

Všechny uváděné lokality v Additamentech jsou zařazeny do fytogeografických okresů či podokresů (Skalický 1988) s označením základního pole a kvadrantu středoevropské mapovací sítě (Slavík 1971) a přiřazeny jsou k nejbližší obci (Pruner & Míka 1996). Zkratka „distr.“ označuje území vymezené hranicemi příslušného politického okresu. Některé lokality jsou doplněny o zeměpisné souřadnice v souřadnicovém systému WGS-84 (jestliže byl použit jiný souřadnicový systém, pak je uveden v závorce). Pokud jsou uvedené nálezy doloženy herbářovými položkami uloženými ve veřejných sbírkách, je jejich uložení označeno zkratkou příslušné sbírky (Vozárová & Sutorý 2001), je-li doklad v soukromé sbírce nálezce, pak zkratkou „herb.“ a jménem majitele sbírky, popř. i místem uložení. Zkratkou „not.“ (= notavit, tj. zapsal, zaznamenal, zaregistroval), popř. „foto“, jsou označeny nálezy a pozorování, k nimž nebyl pořízen herbářový doklad (Kotlaba 1999).

V případě literárních údajů z některých známých a běžně dostupných periodik jako jsou Zprávy ČBS, Preslia, Severočeskou přírodou, Muzeum a současnost apod. používáme zkrácenou formu citace, stejně tak zkracujeme citace v případě, že odkazují na údaje publikované v dřívějších Additamentech. Další literatura, která se úzce váže pouze k jedinému taxonu (v několika případech i k více taxonům), je uvedena hned za příslušným textem, tituly které se opakují častěji stejně jako základní díla souhrnného charakteru jsou pak v seznamu literatury na konci celé práce.

Děkujeme naší botanické obci za dosavadní velmi příznivé přijetí Additament (alespoň dosud nemáme žádné ohlasy opačné povahy) a vysoce oceňujeme spolupráci se všemi kolegy a floristy. Bez této jejich podpory bychom pochopitelně nemohli být jako editoři Additament úspěšní. Věříme tedy, že i nadále nám bude zachována přízeň a další pokračování Additament budou pro poznání české květeny neméně přínosná jako ta předchozí.

Oprava: V příspěvku o *Ledum palustre* (Grulich in Additamenta IV: 124–125, 2005) je nesprávně uveden druh *Tephrosieris palustris*, který je v ČR považován za vyhynulý; správně má být *Tephrosieris crispa*.

Aconitum

Józef Mitka ve své dizertační práci na Jagiellonské Univerzitě v Krakově řešil problematiku rodu *Aconitum* v Polsku a přilehlých zemích. Tato práce vyšla jako samostatná publikace (Mitka 2003), v ní popsal také dva nové oměje, které se vyskytují i v České republice.

Aconitum × *berdaui* Zapał. nothosubsp. *walasii* (Mitka in Starmühler & Mitka) Mitka (*A. firmum* subsp. *moravicum* × *A. variegatum* subsp. *variegatum*)

97. Hrubý Jeseník, 5969c, Malá kotlina, 1200–1250 m n. m. (leg. & det. *J. Mitka* 6. 8. 2002, KRA; Mitka 2003).
97. Hrubý Jeseník, 5969c, Velká kotlina, 1250–1300 m n. m. (leg. & det. *J. Mitka* 7. 8. 2002, KRA; Mitka 2003).
99. Moravskoslezské Beskydy, 6575a, in monte Radhošť (leg. *M. Deyl* 20. 8. 1940, PR, det. *J. Mitka*; Mitka 2003).
99. Moravskoslezské Beskydy, 6476a, in silvis prope vicum Čeladná, procul oppidum Ostravica (leg. *M. Deyl* 15. 7. 1940, PR, det. *J. Mitka*; Mitka 2003).

Teprve před krátkým časem popsaný taxon (Starmühler & Mitka 2001), nyní autorem v dizertační publikované práci (Mitka 2003) uvedený v nové kombinaci jako *Aconitum* × *berdaui* Zapał. nothosubsp. *walasii* (Mitka in Starmühler & Mitka) Mitka. Jedná se o taxon hybridního původu mezi západokarpatským omějem *Aconitum firmum* subsp. *moravicum* a středoevropským *A. variegatum*. Za locus classicus byla označena lokalita Roztoki poblíž Zakopaného na úpatí polských Tater. *Aconitum firmum* je v Západních Karpatech velmi variabilní taxon s více poddruhy, na své západní hranici je reprezentován subsp. *moravicum*, který se v současnosti vyskytuje v ČR pouze v Beskydech. Tento taxon v sobě zahrnuje jak primární triploidní hybridy, tak i stabilizované tetraploidní produkty dalších generací. Nově rozlišená nothosubspecie hybrida *A. firmum* subsp. *moravicum* × *A. variegatum* subsp. *variegatum* (nothosubsp. *walasii*) je rozšířena v Sudetech na Králickém Sněžníku (zatím jsou údaje jen z polské strany pohoří) a v Hrubém Jeseníku (Malá a Velká kotlina), v Karpatech na našem území v Beskydech (oblast Radhoště a Čeladné) a v Polsku v pohořích Beskid Śląski, Beskid Żywiecki a Pogórze Spisko-Gubałowskie. Výskyt se dá předpokládat i na severozápadním Slovensku, odkud však dosud nebyl tento hybridogenní taxon dokladován.

Základní znaky tohoto hybridogenního typu jsou tyto: stonek v květenství zprohýbaný, s kadeřavými nežláznatými chlupy či lysý, přilby květů lysé nebo krátce chlupaté, stopky květů zprohýbané a kadeřavě nežláznatě chlupaté. Ostruha nektárií hákovitě zahnutá nebo až stočená do poloviční spirály, nitky lysé nebo roztroušeně chlupaté, měchýřky lysé nebo chlupaté na zadní straně či na švu, v počtu 3–5, téměř zcela sterilní.

Tento taxon rozlišoval i Vladimír Skalický, v Květeně ČSR (Skalický in Hejný & Slavík 1988: 403) jej uvádí pod formulí křížence *A. firmum* subsp. *moravicum* × *A. variegatum*. Rostliny z Králického Sněžníku a Hrubého Jeseníku mají na květech přimíšený žláznatě chlupatý, což by ukazovalo na vliv *A. firmum* subsp. *maninense* (Skalický) Starmühl. (či *A. firmum* nothosubsp. *paxii* Starmühl.), které se vyskytují na západním Slovensku (Starmühler & Mitka 2001). Tyto znaky (stejně tak i další nově popsany taxon *Aconitum plicatum* subsp. *sudeticum*) ukazují, že v minulosti byly východosudetské populace omějí v kontaktu se západokarpatským druhem *A. firmum*.

J. Mitka & F. Krahulec

***Aconitum plicatum* subsp. *sudeticum* Mitka**

96. Králický Sněžník, 5867a, potok Morávka, 750–950 m n. m. (leg. & det. J. Mitka 8. 8. 2002, KRA, Paratypus!; Mitka 2003).
 97. Hrubý Jeseník, 5969c, Malá kotlina, 1200–1250 m n. m. (leg. & det. J. Mitka 6. 8. 2002, KRA; Mitka 2003).
 97. Hrubý Jeseník, 5969c, Velká kotlina, 1250–1300 m n. m., (leg. & det. J. Mitka 7. 8. 2002, KRA; Mitka 2003).

Také tento typ odráží vliv hybridizace karpatského taxonu *A. firmum* subsp. *moravicum* ve Východních Sudetech, je jeho introgresí do druhu *A. plicatum* (syn. *A. callibotryon* Reichenb.), který je endemickým druhem Českého masivu.

Morfologicky je nově popsany poddruh *Aconitum plicatum* Koehler ex Reichenb. subsp. *sudeticum* Mitka (Mitka 2003) charakterizován takto:

Rostliny nevětvené, stonek vzpřímený, květenství tuhé, dolní květní stopky kolmé k pýřitě chlupatému vřetenu květenství, stopky květů s přitisklými nebo kadeřavými chlupy a stopkatými žlázkami; listeny čárkovité, 1–3 mm dlouhé, chlupaté; přilby ploše vypouklé až okrouhle kónické, 1–1,2× vyšší než široké, nežláznatě chlupaté, nektáriové lístky zakřivené, většinou dosahující vrcholu přilby, v horní části chlupaté, ostruha nektáriových lístků hlavatá nebo nehavatá, nitky tyčinek chlupaté, měchýřky 2–3, zcela chlupaté nebo lysé, kořeny prodloužené. Chlupatostí přilby a stopek se blíží *A. firmum* nothosubsp. *paxii* (*A. firmum* subsp. *maninense* × *A. firmum* subsp. *moravicum*) ale tvar listenů jasně ukazuje na *A. plicatum*.

Tato subspecie se vyskytuje v ČR na Králickém Sněžníku a v Hrubém Jeseníku, popsána byla z polské strany Králického Sněžníku. V Hrubém Jeseníku je doložená z Malé a Velké kotliny.

Klíč k určování omějů z podrodu *Aconitum* na území ČR

- 1a) Příklad vysoce vyklenutá, nad zobánkem zřetelně prodloužená (1,6–2,5× vyšší než široká), ostruha nektáriových lístků nazpět zahnutá až polospirálovitě stočená 2
 b) Příklad nízká, nad zobánkem široce konvexní, 1–1,5× vyšší než široká 3
 2a) Květní stopky lysé *A. variegatum* subsp. *variegatum*
 b) Květní stopky chlupaté *A. × berdaui* nothosubsp. *walasii*
 3a) Příklad lysé nebo řídce nezláznatě chlupaté 4
 b) Příklad chlupaté 5
 4a) Ostruha nektáriových lístků nazpět zahnutá, měchýřky téměř zcela sterilní
 A. × berdaui nothosubsp. *walasii*
 b) Ostruha nektáriových lístků hlavatá, nektária dosahující vrcholu přílby, měchýřky fertily
 A. plicatum subsp. *plicatum*
 5a) Listence členěné nebo alespoň zubaté *A. firmum* subsp. *moravicum*
 b) Listence čárkovité až kopinaté *A. plicatum* subsp. *sudeticum*
 J. Mitka & F. Krahulec

Mitka J. (2003): The genus *Aconitum* L. (Ranunculaceae) in Poland and adjacent countries. – The Institute of Botany of the Jagiellonian University, Kraków.

Starmühler W. & Mitka J. (2001): Systematics and chorology of *Aconitum* sect. *Napellus* (Ranunculaceae) and its hybrids in the Northern Carpathians and Forest Carpathians. – *Thaiszia – J. Bot.*, Košice, 10: 115–136.

Adonis aestivalis* L.*C2**

- 20b. Hustopečská pahorkatina, 6866a, Podolí (distr. Brno): PP Horka, asi 1 km J od kostela, ojediněle až roztroušeně v mezernatém stepním trávníku a při okraji sousedícího pole, 260 m n. m. (not. K. Fajmon, K. Helánová, M. Helán, B. Lučeničová & J. Rybaříková 28. 5. 2004).
 73c. Dražanské podhůří, 6766c, Mokrý-Horákov (distr. Brno): asi 200 m JZ od kaple v Horákově, ruderalizované polostinné místo u silnice, 49°12'44" N, 16°44'37" E, 325 m n. m., několik jedinců (not. K. Fajmon, K. Helánová, M. Helán, B. Lučeničová & J. Rybaříková 29. 5. 2004).
 62. Litomyšlská pánev, 6063a, Vysoké Mýto (distr. Ústí nad Orlicí): při silnici Vysoké Mýto – Choceň, ca 1,1 km SSV od středu náměstí, těsně za odbočkou na Slatinu, u cyklostezky, 49°57'45" N, 16°10'08" E, 280 m n. m., stovky rostlin (leg. P. Filippov 2004, herb. Filippov).

Křísa (in Hejný & Slavík 1988: 470) udává hlaváček letní z tohoto fytogeografického okresu pouze od Litomyšle a Říček. Tento plevel je dnes díky intenzifikaci zemědělství vzácný. Semena však přetrvávají v půdě a za vhodných podmínek se druh může objevit ve velkém množství. Tak tomu bylo i u Vysokého Mýta, kde se při terénních úpravách spojených s budováním nové cyklistické stezky najednou objevily stovky rostlin. Druh z tohoto a sousedního kvadrantu udává už Faltys (1985), konkrétní lokality však nejsou známé.

P. Filippov

Agrostemma githago* L.*C1**

- 37b. Sušicko-horažďovické vápence, 6747b, Čímice (distr. Klatovy): strážka nad zeleně značenou turistickou cestou při západním okraji obce, ca 540 m n. m., ca 250 rostlin (not. V. Chán, P. Leischner &

- R. Paulič* 18. 6. 2005; leg. *R. Paulič*, CB, PRC). Podle sdělení majitele k lokalitě blíže přiléhající zahrádky byla semena koukolu na lokalitu zavlečena s travní směsí.
- 37p. Novohradské podhůří, 7152b, Kosov (distr. České Budějovice): v obci, 490–505 m n. m. (not. *V. Grulich* červenec 2001; Lepší et al.: *Zpr. Čes. Bot. Společ.* 40, suppl. 2005/2: 105, 2005).
- 45a. Lovečkovické středohoří, 5350c, Ústí nad Labem: Nová Ves, mez u zahrady na jižním okraji obce, 70 rostlin (not. *K. Nepraš & R. Kroufek* 2000, 2004; *Machová & Kubát* 2004; *Kroufek et al.*: *Severočes. Přír.* 36–37: 75, 2005). Pravděpodobně vyseto nebo zavlečeno s travní směsí.

Koukol polní pravděpodobně v ČR (minimálně v Čechách) již z polí definitivně zmizel, čestné výjimky tvoří buď pole ekologických farmářů, efemerní výskyty (Čeřovský et al. 1999) či pole, na které byl záměrně přiséván (např. Chán et al. 1999, Otýpková 2003).

Ostatní údaje o výskytu koukolu v posledních letech (obvykle na ruderalních stanovištích nebo v intravilánech) zajisté souvisí s poměrně rozšířeným pěstováním koukolu na zahrádkách coby okrasné letničky; ostatně semena koukolu jsou běžným sortimentem v obchodech se zahrádkářskými potřebami. Všechny tři uváděné současné nálezy tuto situaci jen potvrzují.

M. Štefánek

Otýpková Z. (2003): Poznámky k recentnímu rozšíření plevelů v Bílých Karpatech. – *Zpr. Čes. Bot. Společ.* 38: 47–61.

***Agrostis scabra* Willd.**

39. Třeboňská pánev, 7155d, Halámky (distr. Jindřichův Hradec): v pískovně (leg. *V. Horváthová* 2001, det. M. Štech; Boublík & Černý 2005).
39. Třeboňská pánev, 7055c, Suchdol nad Lužnicí (distr. Jindřichův Hradec): západní a severní břeh pískovny 1,5–2,5 km S–SSZ od železniční stanice, 445–455 m n. m. (leg. *K. Boublík* 18. 5. 2004, herb. Boublík, rev. M. Štech; Boublík & Černý 2005).
39. Třeboňská pánev, 7055c, Klikov (distr. Jindřichův Hradec): při lesní svážnici (Černovodská cesta) ca 2,3 km SSZ od křižovatky silnic v obci, 450 m n. m., jediná rostlina (leg. *K. Boublík* 29. 10. 2004, herb. Boublík, rev. M. Štech; Boublík & Černý 2005).
39. Třeboňská pánev, 7055c, Majdalena, Kosky (distr. Jindřichův Hradec): u cesty při SV břehu pískovny ca 300 m JJZ od jezu Pílař na Lužnici, několik rostlin (leg. *K. Boublík* 14. 11. 2004, herb. Boublík, rev. M. Štech; Boublík & Černý 2005).

Nový zavlečený druh květeny ČR.

Psineček řídkokvětý (*Agrostis scabra*) je jednoletou až krátkověkou rostlinou s velmi typickým vzhledem. Z kompaktních trsů přízemních listů, které do jisté míry připomínají přízemní listy *A. canina*, vyrůstají stébla s nápadně dlouhým a širokým, rozvolněným květenstvím, které naopak spíše připomínají druh *Apera spica-venti*, s nápadně dlouhými a tenkými spodními větévkami laty. Jeho domovinou je Severní Amerika a Dálný východ. Již na začátku 20. století byl zavlečen do Evropy, kde se vyskytuje zpravidla v pískovnách, šterkovnách, na březích rybníků, na vlhkých lesních pasekách a úhorech. Výskyt na pískovnách Třeboňska plynule navazuje na výskyt v oblasti Gmündu v Dolním Rakousku, odkud byl publikován již v roce 1909 (Teyber 1909). Ze střední Evropy je dále druh znám

od 60. let 20. století z Horní Falce (Neumann 1960) a ze 70. let pocházejí údaje z okolí Berlína (Conert 1989). Mimo střední Evropu roste na jihu Švédska a Finska a ve Velké Británii (Stace 1997). V poslední době byly objeveny nové lokality v Rakousku a je velmi pravděpodobné, že se bude šířit na další příhodné biotopy i u nás. Jedná se však o druh poměrně konkurenčně slabý, a tak lze jeho výskyt očekávat jen v nezapojené vegetaci.

M. Štech

- Boublík K. & Černý T. (2005): Nové nálezy psamofilních druhů rostlin na Třeboňsku. – Sborn. Jihočes. Muz. České Budějovice, přír. vědy, 45: 57–60.
- Conert H. J. (1989): 43. *Agrostis* – In: Conert H. J. [ed.], Hegi: Illustrierte Flora von Mitteleuropa, 1/3: 333–357, Verlag Paul Parey, Berlin & Hamburg.
- Neumann A. (1960): Ein zweites Vorkommen von *Agrostis scabra* Willd. in Mitteleuropa. – Ber. Bayer. Bot. Ges. 33: 101–102.
- Stace C. (1997): New Flora of the British Isles. – Cambridge University Press, 1130 p.
- Teyber J. (1909): Über interessante Pflanzen aus Niederösterreich und Dalmatien. – Verh. Zool.-Bot. Ges. Wien 59: 60–68.

Aira caryophyllea L.

C1

- 37b. Sušicko-horažďovické vápence, 6747b, Rabí (distr. Klatovy): výslunné stráně se skalkami na jihozápadním svahu návrší zvaném „Březina“ při VJV okraji obce, ca 490 m n. m., spolu s *Erysimum odoratum*, *Medicago minima*, *Petrorhagia prolifera*, *Teucrium botrys* aj. (not. R. Paulič 21. 7. 2004).
- 37b. Sušicko-horažďovické vápence, 6648c, Svaté Pole u Horažďovic (distr. Klatovy): výslunné západní okraje lesa na „Svatském vrchu“ (522 m) nad SSV okrajem osady, ca 490 m n. m. (leg. R. Paulič & P. Leischner 2. 9. 2005, CB, PRC).
- 37e. Volyňské Předšumaví, 6749c, Strunkovice nad Volyňkou (distr. Strakonice): výslunná, písčítá místa na jižním úpatí borového lesíka na vápencové vložce na návrší „Borky“ SV od obce, ca 475 m n. m., spolu s *Acinos arvensis*, *Filago arvensis*, *Chondrilla juncea*, *Vulpia myuros* aj. (leg. R. Paulič 11. 8. 2003, CB).
41. Střední Povltaví, 6351b, Kamýk nad Vltavou (distr. Příbram): dosti hojně v řídkém trávníku při okraji boru na JZ výslunném svahu kóty 397 SV od obce Skryšov, nedaleko samoty U Hradilů, ca 330 m n. m. (not. J. Hadinec, R. Hlaváček & A. Müller 29. 5. 2005).
41. Střední Povltaví, 6351c, Kamýk nad Vltavou (distr. Příbram): roztroušeně v řídkém trávníku na svahu ca 1 km V od Zduchovic u zeleně značené turistické stezky, 49°38'06" N, 14°13'18" E, ca 370 m n. m. (not. J. Maliček, J. Hadinec & R. Hlaváček 28. 5. 2005).
41. Střední Povltaví, 6551a, Orlík nad Vltavou (distr. Písek): hojně na ploše 1 m² při kraji lesní cesty směrem k vrcholu Krkavčí skály nad levým břehem Vltavy, ca 0,8 km JV od kostela v osadě Staré Sedlo, ca 465 m n. m., spolu s *Cerastium brachypetalum* (leg. R. Paulič & M. Lepší 25. 5. 2006, CB, PRC). Lokality zarůstá *Calamagrostis epigejos*.

Ajuga chamaepitys (L.) Schreber

C2

- 37b. Sušicko-horažďovické vápence, 6747b, Rabí (distr. Klatovy): úhor pod západním svahem borového lesíka na návrší SZ od Spravedlnosti (kóta 563,4) 0,9 km SZ od obce, ca 520 m n. m., velmi hojně, spolu s *Caucalis platycarpus*, *Euphorbia exigua*, *Galeopsis angustifolia*, *Silene noctiflora* aj. (leg. R. Paulič & P. Leischner 12. 7. 2005, CB; leg. R. Paulič et al. 23. 7. 2005, PRC; leg. M. Soukup 12. 9. 2005, herb. Soukup).
- 37b. Sušicko-horažďovické vápence, 6747b, Rabí (distr. Klatovy): suché stráně při jižním okraji lesa pod vrcholem návrší Spravedlnost (563,4 m) nad severním okrajem obce, ojediněle, ca 550 m n. m., spolu

s *Anthemis tinctoria*, *Caucalis platycarpus*, *Scabiosa columbaria*, *Teucrium botrys* aj. (leg. R. Paulič & P. Leischner 12. 7. 2005, CB).

- 37b. Sušicko-horažďovické vápence, 6747b, Bojanovice u Rabí (distr. Klatovy): obnažené místo v boru na jižním svahu vrchu Plešovec (542 m) 0,8 km SV od osady, ca 520 m n. m., 15 rostlin (leg. M. Soukup 13. 7. 2005, herb. Soukup).
- 37f. Strakonické vápence, 6749a, Strakonice: okraj pole při JZ úpatí lesa na vrchu Ryšovy (527,1 m) V od městské části „Za Rájem“, 470 m n. m., roztroušeně, spolu s *Consolida regalis*, *Euphorbia exigua*, *Misopates orontium*, *Thymelaea passerina* aj. (leg. R. Paulič 17. 7. 2006, CB).

Zběhovec trojklaný patří ke kriticky ohroženým druhům květeny jižní části Čech, v roce 1998 byly V. Chánem a V. Žilou ověřeny lokality u Krt a Domanic na Strakonických vápencích (Chán 1999: 92–93), které byly již dříve publikovány J. Moravcem (Moravec 1958). V roce 2004 se podařilo ověřit další lokalita, a sice v PP Pastvina u Přešťovic u obce Rovná (leg. V. Chán, R. Paulič et al. 29. 7. 2004 CB). V oblasti Sušicko-horažďovických vápenců měl druh v minulosti roztroušený výskyt (Vaněček & Chán 1963), poslední údaje o výskytu z tohoto území pocházejí ze začátku 80. let (pole a úhory na úpatí vrchu Čepičná, 1980 not. P. Hrdina).

R. Paulič

Moravec J. (1958): Poznámky k regionálně fytogeografickému hodnocení území vápenců u Strakonice. – Preslia 30: 1–18.

Vaněček J. & Chán V. (1963): Význačné rostlinné druhy sušicko-horažďovických vápenců. – Preslia 35: 162–178.

***Alchemilla obtusa* Buser**

C2

53c. Českodubská pahorkatina, 5355d, Lesnovek (distr. Liberec): Doleček, 650 m JV od křižovatky (v kruhové zatáčce) silnice do obce a do Všelibic, louka v úvozu mezi malým lesem a domem nad údolím potoka, 50°38'23" N, 14°56'55" E, ca 370 m n. m. (leg. T. Rejzek červenec 2006, herb. Rejzek, det. P. Havlíček).

Z fytogeografického okresu Podještědí není tento druh v Květeně ČR udáván.

***Allium zebdanense* Boiss. & Noë in Boiss.**

Diagn. Pl. Or. Nov., Ser. 2 (4): 113 (1859)

10a. Jenštejská tabule, 5852d, Praha-Střížkov: opuštěné zahrádky mezi Proseckou ulicí a náspem Liberecké ulice (i na jejím náspu), 50°07'10,35" – 50°07'10,2" N, 14°28'23,8" – 14°28'24" E (leg. M. Marek květen 2006, PR, det. F. Krahulec).

10b. Pražská kotlina, 5952b, Praha-Nové Město: areál Botanické zahrady UK, zplaněle v trávniku. 50°04'16,2" N, 14°25'19,1" E, ca 200 m n. m., det. F. Krahulec.

Nový zplanělý druh v květeně České republiky.

Na jaře 2006 našel Milan Marek neznámý česnek v opuštěných zahrádkách v Praze-Střížkově v prostoru mezi ulicemi Prosecká a Liberecká a zároveň i přímo na náspu Liberecké ulice. Stejný česnek roste již desítky let také volně v trávnicích v Botanické

zahradě UK (not. J. Hadinec 1977, not. V. Hroudová 2006), není vyloučené, že se jedná o zplanělé rostliny pocházející ještě z kultur botanické zahrady bývalé německé univerzity. Jde o bíle kvetoucí rostlinu ze sekce *Molium*, určení ukázalo, že jde o druh, který dosud nebyl od nás ani z jiné středoevropské země udáván. Proto zde uvádíme jeho podrobnější popis založený na zpracování ve Flóře Turecka (Kollmann 1984).

Cibule vejcovitá, 1–1,5 cm dl.; vnější šupiny hnědavé. Stonek vysoký 25–40 cm, olisťený jen při bázi. Listy 2, kopinatě čárkovité, (2–)3–6 mm šir., špičaté, ploché, o málo kratší než stonek, na okraji hladké až slabě drsné. Toulec 1–1,5 cm dl., vejčitý, krátce zašpičatělý, téměř tak dlouhý jako stopky květů. Lichookolík se 4–10 květy. Stopky květů 8–13 mm dl., zřídka delší než okvětí, nestejně dlouhé. Okvětí zvonkovité; lístky bílé, eliptické, 9–13 mm dl., zaoblené. Tyčinky kopinaté, dosahující 2/3 délky okvětí.

Druhy sekce *Molium* mají velmi charakterické „svlékání“ šupin cibulí, které zůstávají vcelku nad cibulí, často i z více let za sebou. U řady druhů jsou tyto šupiny s charakteristickou skulpturou, např. tečkovaním; *A. zebdanense* je bez jakékoliv skulptury. Tento druh by mohl být zaměněn prakticky pouze s některým z taxonů z komplexu *Allium subhirsutum* L. Tyto druhy jsou však většinou chlupaté (výjimkou je *A. permixtum* Guss., které je lysé – cf. Stearn 1980). Tyto druhy mají ale otevřené, hvězdovité okvětí, nikoliv zvonkovité, jako *A. zebdanense*.

Allium zebdanense bylo popsáno z Libanonu, roste i v SV Turecku a Zakavkazí (z tohoto území je pravděpodobně udáváno pod jménem *A. candolleianum* Albov, v popisech jsou však rozpory – cf. Kollmann 1984).

Druhy sekce *Molium* mají velmi vysokou produkci drobných dceřinných cibulek; z tohoto důvodu se tyto druhy lokálně šíří a mají sklon vytvářet lokálně velmi expanzivní porosty. Dilys Davies (1992) cituje jeden z takových údajů o lokálním zplanění. Pokud můžeme posoudit, tak mírně zastíněné rostliny z pražských lokalit produkují desítky drobných cibulek a mají významný potenciál k šíření. To může být lokálně poměrně rychlé. Šíření napomáhá i skutečnost, že druh je vzhledem pěkný a pro pěstitele atraktivní (M. Marek pozoroval jeho pěstování i před jedním z domů v Praze-Kobyliších). Dá se proto předpokládat, že v severovýchodním sektoru Prahy budou nalezeny další lokality.

F. Krahulec & M. Marek

Davies D. (1992): Alliums. The ornamental onions. – Timber Press, Portland, 168 p.

Kollmann F. (1984): 11. Allium L. – In: Davis P. H. [ed.], Flora of Turkey and East Aegean Islands, 8: 98–211, University Press, Edinburgh.

Stearn W. T. (1980): 38. Allium L. – In: Tutin T. G. et al. [eds], Flora Europaea, 5: 49–69, Cambridge University Press, Cambridge.

***Anthriscus caucalis* M. Bieb.**

C2

10b. Pražská kotlina, 5952a, Praha-Smíchov: okraj železničního areálu v Nádražní ulici, místy hustě mezi tramvajovými stanicemi Zličovský lihovar a ČSAD Smíchov, podél zdi či plotu, 190 m n. m. (leg. J. Vávra květen 2006, PRC).

10b. Pražská kotlina, 5952b, Praha-Letná: Letenské sady, roztroušeně u cesty na křovinatém jižním svahu nad levým břehem Vltavy u Čechova mostu, 210 m n. m. (not. J. Hadinec 21. 4. 2004).

- 11a. Všetatské Polabí, 5753d, Stará Boleslav (distr. Praha): pouze několik rostlin na písčitém synantropním okraji u „Proboštských jezer“ při silnici do Mělníka, 160 m n. m. (leg. V. Rejzlová 30. 5. 2005, PRC).
- 11a. Všetatské Polabí, 5754d, Lysá nad Labem (distr. Nymburk): okraj akátiny při polní cestě poblíž střelnice asi 2,05 km SZ od náměstí, 50°12'53" N, 14°49'17" E, ca 195 m n. m. (leg. P. Sklenář 19. 5. 2006, herb. Štefánek, PRC).
16. Znojensko-brněnská pahorkatina, 6865b, Brno: terasy Petrova, křovinatý svah se *Syringa vulgaris* a *Lycium barbarum* nad opěrnou zídou, 230 m n. m. (not. D. Simonová 30. 4. 2002).
[stěna opěrné kamenné zdi, 1 m², sklon 60°, orientace JV, 230 m n. m., 30. 4. 2002, D. Simonová, E₁ (50 %): *Lycium barbarum* 2b, *Anthriscus caucalis* 2a, *Artemisia vulgaris* 2a, *Bromus sterilis* 2a, *Acer negundo* 1, *Chelidonium majus* 1].

Výskyt kerblíku obecného z brněnského Petrova je udáván již z let 1889–1935 (Slavík in Slavík 1997: 283). V letech 2002 a 2003 byl kerblík na dané lokalitě pozorován na zastíněném místě pod šeríkovými keři ve společenstvu svazu *Galio-Alliarion*. Některé rostliny kerblíku bylo zaznamenáno i v puklinách opěrné zidky.

Kvůli rozsáhlým opravám teras pod Petrovem na podzim roku 2004 tato lokalita kerblíku obecného zanikla. Na jaře 2005 byl druh nalezen v přežívající populaci v dolní části teras u zastávky tramvaje (ul. Nové sady, herbářový doklad uložen v BRNU).

D. Simonová

16. Znojensko-brněnská pahorkatina, 6865b, Brno: Špilberk, terasy nad ulicí Úvoz, svah u stezky pro pěší, několik jedinců v porostu *Bromus sterilis*, 270 m n. m. (not. D. Simonová 10. 5. 2005).
16. Znojensko-brněnská pahorkatina, 6865b, Brno: ulice Poříčí, křižovatka u mostu přes řeku Svratku, naproti Fakultě architektury (not. D. Simonová 21. 5. 2005).
[okraj chodníku nad svahelem k řece, 2 m², 200 m n. m., 21. 5. 2005, D. Simonová, E₁ (40 %): *Capsella bursa-pastoris* 2b, *Anthriscus caucalis* 2a, *Carduus acanthoides* 1, *Artemisia vulgaris* +, *Ballota nigra* +, *Bromus tectorum* +, *Cardaria draba* +, *Convolvulus arvensis* +, *Hordeum murinum* +, *Lolium perenne* +, *Polygonum aviculare* agg. +, *Lactuca serriola* r].

Arnoseris minima (L.) Schweigger & Koerte

C1

39. Třeboňská pánev, 7155a, Tušův (distr. Jindřichův Hradec): svah štěrkopískové terasy Lužnice ca 1 km VSV od železniční zastávky Suchdol nad Lužnicí-zastávka, 450 m n. m., asi 20 rostlin (not. T. Černý 18. 5. 2004; Boublík & Černý 2005).
39. Třeboňská pánev, 7155b, Paříž (distr. Jindřichův Hradec): při cestě v lemu borového lesa, 460 m n. m., asi 10–15 rostlin (leg. T. Černý 20. 5. 2004, herb. Boublík; Boublík & Černý 2005).

Boublík K. & Černý T. (2005): Nové nálezy psamofilních druhů rostlin na Třeboňsku. – Sborn. Jihočes. Muz. České Budějovice, přír. vědy, 45: 57–60.

Asperugo procumbens L.

6. Džbán, 5749a, Vinařice (distr. Louny): bohatě plodný trs v opukové drovině na lesní pasece u cesty ve svahu pod hranou Velkého Štítu poblíž pramenu Čertovka, ca 400 m n. m. (not. J. Brabec, J. Hadinec, L. Krínka, E. Plesková, V. Somol & M. Štefánek 3. 6. 2005).
- 30b. Rakovnická kotlina, 5848c, Rakovník: u cesty pod lípami na horní hraně navigace levého břehu Rakovnického potoka v centru města (not. E. Plesková červen 2003).

51. Polomené hory, 5453a, Vrchovany (distr. Česká Lípa): vrch Starý Bernštejn, stepní porosty na vrcholových skalách orientovaných k jihu, 480 m n. m. (leg. T. Rejzek květen 2004, herb. Rejzek).
- 64a. Průhonická plošina, 5953c, Průhonice (distr. Praha-západ): úzký pruh půdy mezi chodníkem a zídkou posypaný mulčovací kůrou v Sadové ulici při SSV okraji obce, 302 m n. m. (leg. Z. Kaplan 03/42 10. 5. 2003, PRA, leg. Z. Kaplan 04/32 23. 5. 2004, PRA).

Ostrolist poléhavý je výrazný termofyt, jen zřídka zavlékaný do mezofytika. Tento druh pustých ruderálních stanovišť byl v Průhonících nalezen v pečlivě udržované „milionářské“ čtvrti (že by rostliny měly smysl pro humor?). Majitel přilehlé nemovitosti se každoročně snaží o totální destrukci vegetace postřikem herbicidy. Naštěstí aplikuje jedy až v létě, v době, kdy první semena ostrolistu jsou již v semenné bance. Ostrolist se tak již nejméně po dvě sezóny na lokalitě drží.

Z. Kaplan

Jedná se o první údaje o výskytu tohoto druhu pro všechny čtyři uvedené fytogeografické okresy (cf. Křisa in Slavík 2000: 216).

[eds]

***Asplenium viride* Hudson**

C3

- 69a. Železnohorské podhůří, 6162d, Bor u Skutče (distr. Chrudim): PR Maštale, údolí Karálky, ve svahu nad levým břehem Borského potoka, asi 500 m JZ od osady Vranice, nejméně 10 trsů na pískovcových výchozech v horní části údolního svahu, 49°49'32" N, 16°08'32" E, 420 m n. m. (leg. Jan Košnar 13. 3. 2004, herb. Košnar & Košnar).

Sleziník zelený není v Květeně ČR z Železnohorského podhůří uváděn (cf. Křisa in Hejný & Slavík 1988). Pozoruhodný je substrát, na němž se nalezená populace vyskytuje – jinak kyselý pískovec je zde zřejmě lokálně obohacen vápníkem, jak lze usuzovat i z přítomnosti (sub)bazifilních druhů mechorostů (např. *Ctenidium molluscum*, *Conocephalum conicum*, *Encalypta streptocarpa*, *Fissidens dubius*, *Preissia quadrata*, *Tortella tortuosa*).

Jiří Košnar & Jan Košnar

***Asplenium trichomanes* subsp. *pachyrachis* (Christ) Lovis & Reichst.**

C1

371. Českokrumlovské Předšumaví, 7151d, Český Krumlov: areál zámku ve městě, zeď navazující na budovu Jízdárny a místy roztroušeně na zdech v zámeckém parku, 48°48'45" N, 14°18'37" E, 530 m n. m. (leg. L. Ekrt, E. Hofhanzlová & J. Kailová 2004, CB-39314; Ekrt in Chán et al. 2005).

Chán V., Lepší M. & Lepší P. [eds] (2005): Nálezy zajímavých a nových druhů v květeně jižní části Čech XI. – Sborn. Jihočes. Muz. České Budějovice, přír. vědy, 45: 167–176.

***Blysmus compressus* (L.) Link**

C2

52. Ralsko-bezdězská tabule, 5454d, Bělá pod Bezdězem (distr. Mladá Boleslav): Vrchbělá, 960 m SSZ od továrny na dřevo, souvislý porost na sešlapávaném trávníku na pravém břehu rybníka, 50°31'34" N, 14°47'07" E, 270 m n. m. (leg. T. Rejzek květen 2005, herb. Rejzek).

Uvedenou lokalitu *Blysmus compressus* u Bělé pod Bezdězem na severním břehu tzv. Dlouhého (na mapách dosud bezejmenného) rybníka znám již od roku 1994 (souvislý porost asi 30 m²), zároveň je na tomto místě poměrně bohatá populace *Epipactis palustris*. Důležité je však vědět, že ještě v roce 1990 byly pobřežní partie tohoto rybníka téměř bez vegetace, disturbovány vojenskou technikou.

V. Petříček

***Borago officinalis* L.**

53b. Ploučnické Podještědí, 5253b, Cvikov (distr. Česká Lípa): navážka odpadu na bývalé železniční trati ze Cvikova do Lindavy, 550 m JV od křižovatky hlavní silnice a silnice na Sloup, nad zemědělským statkem v místě, kde dráha přecházela na násep za bývalým nádražím, 50°46'12" N, 14°38'09" E, 350 m n. m. (not. T. Rejzek červenec 2003).

Sekundární výskyt na navážce komunálního odpadu. V tomto fytochorionu nebyl druh dosud pozorován.

***Botrychium lunaria* (L.) Sw.**

C2

371. Českokrumlovské Předšumaví, 7151c, Podvoří (distr. Český Krumlov): extenzivně využívaná cesta na západním okraji Volského vrchu nad západním okrajem areálu vojenských ubikací, 2,2 km JJZ od kostela ve Chvalšínách, vápenec, 48°50'03" N, 14°12'16" E, 605 m n. m., 3 rostliny (foto A. Vydrová 2006).
371. Českokrumlovské Předšumaví, 7250d, Muckov (distr. Český Krumlov): řídký travnatý porost na horním okraji louky pod lesem 1 km VSV od osady, vápenec, 48°44'29" N, 14°09'55" E, 810 m n. m., 1 rostlina (foto V. Grulich & A. Vydrová 2006).

Vratička je v jihovýchodní části fytogeografického okresu Šumavsko-novohradské podhůří (37) velmi vzácná, na rozdíl od jeho části střední – zdejší recentní nálezy shrnuje Půbal (2006). V zájmovém prostoru bývá pravidelně pozorována pouze v PR Dobročkovské hadce (cf. Albrecht et al. 2003), která ovšem již leží ve fytogeografickém podokresu Chvalšinské Předšumaví (37i).

V. Grulich

65. Kutnohorská pahorkatina, 6259b, Nová Ves u Chotěboře (distr. Havlíčkův Brod): rozvolněný suchý trávník v opuštěném opukovém lomu, ca 1,6 km SZ od obce, 440 m n. m. (not. L. Čech 21. 5. 2005).

Na výskyt vratičky v opukovém lomu Rouzeň mne před léty upozornil dnes již zemřelý regionální znalec Otto Nevole z Chotěboře. Z fytochorionu Kutnohorská pahorkatina nebyly dosud známy žádné údaje o výskytu tohoto druhu (cf. Chrtková in Hejny & Slavík 1988: 226–227).

L. Čech

67. Českomoravská vrchovina, 6859d, Krasonice (distr. Jihlava): rozvolněný suchý trávník na dně bývalého vápencového lomu 500 m Z od Maškova mlýna, ca 1,6 km JV od kostela v obci, 510 m n. m. (leg. L. Čech 4. 6. 2003, herb. Čech; not. Z. Otýpková 31. 5. 2004).

67. Českomoravská vrchovina, 6464a, Velké Tresné (distr. Žďár nad Sázavou): zarůstající dno opuštěného vápencového lomu v lese nad levým břehem Tresenského potoka, ca 1,3 km JJV od návsi v obci, 520 m n. m. (leg. L. Čech 23. 7. 2003, herb. Čech).
67. Českomoravská vrchovina, 6558b, Větrný Jeníkov (distr. Jihlava): sušší louka při západním zakončení hráze zaniklého rybníka, ca 850 m ZJZ od kostela v obci, 622 m n. m. (leg. L. Čech 25. 5. 2005, herb. Čech).

Většina známých recentních populací *Botrychium lunaria* na Českomoravské vrchovině roste v opuštěných lomech na vložkách krystalických vápenců. Řada dalších nových nálezů na podobných lokalitách byla zaznamenána v SV části tohoto fytochorionu při mapování biotopů soustavy Natura 2000 a Smaragd (F. Lysák in litt.). U Větrného Jeníkova roste *B. lunaria* v krátkostébelném trávníku blízkém svazu *Violion caninae* na nevápnitém podloží (svahoviny na migmatitech).

L. Čech

- 76a. Moravská brána vlastní, 6474b, Štramberk (distr. Nový Jičín): Bílá hora, Davidova Kamenárka, zarůstající starý lom (vápnité jílovce s bloky pískovců), 510–515 m n. m., 26 rostlin na hranách lomu (not. P. Pavlík, R. Schneider & D. Hlisenkovský 12. 5. 2004).
- 76a. Moravská brána vlastní, 6474b, Štramberk (distr. Nový Jičín): východní část současného dobývacího prostoru lomu Kotouč, na hraně tzv. „Barabášova lomu“ (těžba ukončena ve 40. letech 20. stol.), degradovaná louka, 389 m n. m., 56 rostlin (not. R. Schneider & P. Pavlík 12. 6. 2003); 148 rostlin (not. P. Pavlík, R. Schneider & D. Hlisenkovský 10. 5. 2004; not. P. Pavlík & M. Sedláčková 17. 6. 2004).
- 76a. Moravská brána vlastní, 6474b, Štramberk (distr. Nový Jičín): NPR Šípka, hrana lomu Kotouč 100–160 m nad hřbitovem, 440–460 m n. m., 2 rostliny (not. A. Pečinka červen 1998); na dvou mikrolokalitách do 10 rostlin (not. M. Sedláčková 29. 5. 1999); 1 rostlina (not. M. Sedláčková 14. 6. 2003); do 7 rostlin (not. D. Kvita červen 2004); 300 m J na první etáži lomu Kotouč, 477,4 m n. m., 1 rostlina (not. V. Popelková červen 2003; Popelková et al. 2003).

První zmínka o vratičce na Kotouči pochází z 19. století (Sapetza 1865), v Květeně Štramberka (Otruba 1930: 50) je považována za vyhynulou. Z výše uvedených recentních nálezů je patrné, že se druh v okolí Štramberka stále vyskytuje, ovšem patří, jak známo, mezi druhy snadno přehlédnutelné.

P. Pavlík

- Otruba J. (1930): Květena Štramberka. – Nákladem Městské rady ve Štramberku, J. Richter Příbor, 117 p.
- Popelková V., Příkrylová V. & Kvita D. (2003): Seznam rostlinných druhů nalezených v NPP Šípka v roce 2003. – Ms., 7 p. [Depon. in: Botanická zahrada Štramberk & AOPK ČR, Ostrava].
- Půbal D. (2006): Rozšíření ohrožených a zvláště chráněných druhů cévnatých rostlin ve východní části Boubínsko-stožecké hornatiny a v přiléhajícím Šumavsko-novohradském podhůří. – Silva Gabretta 12: 57–94.
- Sapetza (Sapeca) J. (1865): Die Flora von Neutitschein. – Abhandl. Naturforsch. Ges. Görlitz 12: 1–56.

***Botrychium matricariifolium* (Retz.) Koch**

C1

- 37h. Prachatické Předšumaví, 6949d, Zábrdí (distr. Prachatice): kosená loučka nad jeskyní ca 400 m JV od kaple v obci a 400 m SSV od Zábrdského Mlýna, ca 590 m n. m., 1 rostlina spolu s 11 kvetoucími exempláři *Orchis morio* (foto D. Půbal 20. 5. 2005).

- 37h. Prachatické Předšumaví, 7049a, Cudrovice (distr. Prachatice): okraj kosené louky 950 m SZ od křížku v obci a 1200 m JV od kaple v Mlýnářovicích, ca 785 m n. m., 3 rostliny (foto D. Půbal 20. 5. 2005).
- 88d. Boubínsko-stožecká hornatina, 7049a, Milešice (distr. Prachatice): okraj louky v Boubínské oboře ca 800 m Z od obce a 400 m V od kóty 927,9 „Putínský les“, 875 m n. m., 5 rostlin (foto D. Půbal 28. 5. 2005).
- 88d. Boubínsko-stožecká hornatina, 7148b, České Žleby (distr. Prachatice): pastvina asi 650 m SZ od centra obce, 48°53'04" N, 13°46'27" E, ca 960 m n. m., 6 rostlin (not. E. Zelenková & L. Ekrt 16. 6. 2005, foto L. Ekrt).

[*Violion caninae*, 9 m², 12. 7. 2005, L. Ekrt, E₁ (80 %): *Festuca rubra* 2, *Hieracium pilosella* 2, *Pimpinella saxifraga* 2, *Plantago lanceolata* 2, *Agrostis capillaris* 1, *Achillea millefolium* agg. 1, *Alchemilla* sp. 1, *Cynosurus cristatus* 1, *Hypochaeris radicata* 1, *Nardus stricta* 1, *Poa pratensis* s. l. 1, *Rumex acetosella* 1, *Stellaria graminea* 1, *Trifolium repens* 1, *Veronica chamaedrys* 1, *Campanula patula* +, *C. rotundifolia* +, *Carex pilulifera* +, *Dianthus deltoides* +, *Galium pumilum* +, *Hypericum maculatum* +, *Leontodon autumnalis* +, *L. hispidus* +, *Leucanthemum vulgare* s. l. +, *Luzula multiflora* +, *Polygala vulgaris* +, *Prunella vulgaris* +, *Ranunculus acris* +, *Thymus pulegioides* +, *Veronica officinalis* +, *Botrychium matricariifolium* r, *Carum carvi* r, *Dactylis glomerata* r, *Phleum pratense* r, *Prunus avium* r, *Vicia cracca* r, *Vicia sepium* r, *Viola tricolor* subsp. *polychroma* r. – E₀ (5 %): *Rhytidadelphus squarrosus* 1].

Vratička heřmánkolistá je známa ze Šumavy a Předšumaví z řady historických i recentních lokalit roztroušených nerovnoměrně po celém území. Největší koncentrace recentních lokalit je v současnosti známa z centrální části Šumavských plání (Procházka 1998, Procházka et al. 2001, Procházka & Štech 2002). Historii prvních objevů tohoto druhu na Šumavě od roku 1955 s podrobným rozbohem lokalit nalezených do roku 1999 shrnuje Pavlíčko & Procházka (1999) a Procházka (l. c.). Soubornou mapku současného a historického rozšíření druhu v jednotlivých čtvrcích středoevropské mapovací sítě na Šumavě uvádí Procházka & Štech (l. c.). V oblasti Českých Žlebů se jedná o první lokalitu *Botrychium matricariifolium* v této části Šumavy.

U všech nově nalezených lokalit se jedná o obhospodařované nelesní biotopy, jednak kosené nebo pasené skotem či lesní zvěří (obora). Druhově poměrně bohaté luční porosty, v kterých byla vratička heřmánkolistá nalezena je možné fytoecologicky zařadit mezi různě eutrofní typy svazu *Violion caninae* obohacené řadou prvků pastvin svazu *Cynosurion* (viz fytoecologický snímek).

L. Ekrt & D. Půbal

39. Třeboňská pánev, 7155b, Paříž (distr. Jindřichův Hradec): v trávníku s dominantní *Festuca filiformis* u druhého domu ve směru od Suchdola nad Lužnicí, J od silnice, 460 m n. m., 7 rostlin (leg. K. Boublík 20. 5. 2004, herb. Boublík; Boublík & Černý 2005).
60. Orlické opuky, 5762b, Dobruška (distr. Rychnov nad Kněžnou): v lesním komplexu Chlum u Dobrušky ca 450 m J od hájovny v Mělčanech, okraj téměř nevyužívané lesní cesty s mělkou půdou na písčito-hlinitém podkladu s vložkami jílu, 357 m n. m., 19 rostlin (not. L. Moravec 20. 5. 2006).

Tento významný taxon nebyl v lesním komplexu Chlum u Dobrušky ani v jeho širším okolí nikdy evidován. Lokality mapované v Královéhradeckém regionu se zhruba od třicátých let minulého století nepodařilo potvrdit a v širším regionu byl druh nejnověji nalezen

patrně jenom na polské straně Orlických hor (Čeřovský et al. 1999: 58). Podle historických a současných údajů se vratička heřmánkolistá objevila na české straně regionu zhruba po sedmdesáti letech!

L. Moravec

67. Českomoravská vrchovina, 6463b, Hluboké (distr. Žďár nad Sázavou): PP Ostražka, suchá louka na východním svahu kóty Ostrážná (679,6), ca 450 m JJZ od návsi v obci, 615 m n. m. (not. L. Čech 10. 5. 2005).
67. Českomoravská vrchovina, 6463b, Chlum (distr. Žďár nad Sázavou): kosená louka ve svahu 0,1 km J pod vrcholem kóty Javorův kopec (683), ca 1,1 km SSV od středu obce, 660 m n. m., asi 15 rostlin (not. F. Lysák 21. 5. 2005).

Na bývalé lyžařské sjezdovce u obce Hluboké bylo nalezeno několik fertálních exemplářů druhu spolu s menší populací *B. lunaria* (ca 10 ex.). Výskyt *B. matricariifolium* byl na této lokalitě již jednou zaznamenán koncem 70. let 20. století (Buček & Lacina 1980) a spolu s výskytem dalších ohrožených druhů rostlin (např. *Platanthera bifolia*) byl důvodem pro zřízení chráněného území. Dlouhodobá absence managementu (kosení, pastva) však zapříčinila výrazný ústup těchto druhů a degradaci rostlinných společenstev. Od roku 2003 zajišťuje řízenou péči o lokalitu odbor životního prostředí Krajského úřadu kraje Vysočina. Znovuobjevení *B. matricariifolium* je velice potěšitelným výsledkem obnoveného zájmu orgánů ochrany přírody.

Na Javorově kopci tato vratička roste v kulturní louce, která jeví známky regenerace (seté druhy uměle založeného travního porostu ustupují, autochtonní druhy se šíří z okolí) a lze ji dnes označit za přírodní biotop. Je pravděpodobné, že by druh mohl být nalezen jinde v blízkém i vzdálenějším okolí. Např. bezprostředně pod touto lokalitou leží velice cenná květnatá ovsíková louka s též dosud neznámým výskytem *Botrychium lunaria* (10 ex.) a *Platanthera bifolia* (ca 200 ex.). Bez možnosti výskytu není ani PP Javorův kopec v těsném sousedství. Podobně kvalitních segmentů krajiny je v okolí relativně mnoho, dosud však nebyly podrobně (resp. cíleně) prozkoumány.

V publikovaných syntetických mapách rozšíření druhu chybí pro základní pole 6463 středoevropského síťového mapování příslušný záznam (cf. Slavík 1986: 37, Procházka in Čeřovský et al. 1999: 58). Obě lokality leží v přírodním parku Svratecká hornatina a jsou od sebe vzdálené asi 2,5 km. Svratecká hornatina je přírodovědně nesmírně pozoruhodným územím, kde si mnoho (zajisté ne všechny) ohrožených druhů dosud zachovává svoji vitalitu: prosperují tu silné populace na zachovalých stanovištích, hustota populací v krajině zaručuje setrvalé přežívání, dále tu vzniká dostatečná nabídka nových stanovišť a mnohé druhy jí skutečně využívají.

L. Čech & F. Lysák

- Boublík K. & Černý T. (2005): Nové nálezy psamofilních druhů rostlin na Třeboňsku. – Sborn. Jihočes. Muz. České Budějovice, přír. vědy, 45: 57–60.
- Buček A. & Lacina J. (1980): Biogeografická diferenciacie krajiny Svratecké hornatiny. – Zpr. Geogr. Úst. ČSAV, Brno, 17/4: 196–225.
- Pavličko A. & Procházka F. (1999): Vratička heřmánkolistá [*Botrychium matricariifolium* (Döll) A. Braun] na Šumavě. – Erica, Plzeň, 8: 13–21.

- Procházka F. (1998): Novinky šumavské květeny. – Zpr. Čes. Bot. Společ. 32 (1997): 123–136.
 Procházka F., Hadinec J. & Havlíček P. [eds] (2001): Příspěvek ke květeně české Šumavy a kontaktních území. – Zpr. Čes. Bot. Společ. 35 (2000): 173–180.
 Slavík B. (1986): Fytokartografické syntézy ČSR. 1. – Botanický ústav ČSAV, Průhonice, 199 p.

***Botrychium multifidum* (S. G. Gmelin) Rupr. C1**
 88b. Šumavské pláně, 7047b, Borová Lada (distr. Prachatice): okraj lesní cesty asi 4 km J od centra obce, 48°57'13" N, 13°39'16" E, ca 1005 m n. m. (not. D. Steinbachová 28. 9. 2005; rev. & foto D. Steinbachová, L. Ekrt & D. Půbal 13. 10. 2005).

Po senzačním znovuoobjevení vratičky mnohoklané po více než 35 letech pro flóru České republiky na dvou lokalitách na úpatí Boubína v Boubínsko-stožecké hornatině (88d) na Šumavě (Půbal & Procházka 2002), byla nalezena nová, oproti předchozím však nepříliš početně velká populace rostlin. Na okraji náspu panelové lesní cesty bylo nalezeno 9 mohutných rostlin ve třech shlucích. Recentní rozšíření druhu v ČR bylo nedávno obohaceno o významný nález v Hrubém Jeseníku (Hradílek in Additamenta IV: 89, 2005). Lokalita na Šumavských pláních je tedy v současné době čtvrtá recentní lokalita vratičky mnohoklané v České republice.

L. Ekrt & D. Steinbachová

Půbal D. & Procházka F. (2002): *Botrychium multifidum* (Pteridophyta) opět v České republice. – Erica, Plzeň, 10: 13–16.

***Bromus secalinus* L. C1**
 16. Znojensko-brněnská pahorkatina, Troubsko (distr. Brno): okraj pšeničného pole u osady Veselka, 290 m n. m. (leg. D. Simonová 23. 7. 2004, 15. 7. 2005, 11. 7. 2006, BRNU).

Druh byl na stanovišti pozorován v letech 2004–2006 v silné populaci na okraji pole, částečně i na polní cestě.

D. Simonová

38. Budějovická pánev, 6951b, Zbudov (distr. České Budějovice): břeh a násyp silnice na východním břehu Zbudovského rybníka nedaleko obce, 390–400 m n. m. (leg. J. Štěpánek, PRC; Lepší et al.: Zpr. Čes. Bot. Společ. 40, suppl. 2005/2: 108, 2005).

***Calamagrostis pseudophragmites* (Haller fil.) Koeler C1**
 56a. Železnobrodské Podkrkonoší, 5357d, Spálov (distr. Semily): Podspálov, náplavy Jizery 200 m pod a 200–400 m nad soutokem s Kamenicí, ca 282 m n. m. (not. J. Sádlo 1. 9. 2001; Sádlo 2001).
 56a. Železnobrodské Podkrkonoší, 5358d, Horní Sytová (distr. Semily): pravobřežní náplavy Jizery s místy vystupujícími balvany asi 0,6 km pod soutokem s Jizerkou, 383 m n. m., sporadicky (not. R. Višňák 20. 7. 2003; Višňák 2003).
 56a. Železnobrodské Podkrkonoší, 5358b, Poniklá (distr. Semily): náplav Jizery u železniční zastávky ca 1 km SZ od kostela v obci, ca 410 m n. m.; skalní výchozy a balvany v řečišti Jizery víceméně souvisle porostlé vegetací (*Phalaris arundinacea*, *Petasites hybridus*, *Athyrium filix-femina*, *Mentha arvensis*) v zákrutu řeky 0,7 km SZ od železniční zastávky Poniklá, ca 390 m n. m. (not. R. Višňák 20. 7. 2003; Višňák 2003).

- 56a. Železnobrodské Podkrkonoší, 5358d, Dolní Sytová, Háje nad Jizerou, Rybnice, Benešov u Semil (distr. Semily): náplavy Jizery od Dolní Sytové po osadu Muchov, nesouvisle, ca 365 m n. m., spolu s *Petasites hybridus*, *Mentha longifolia* aj. (not. R. Višňák 20. 7. 2003; Višňák 2003).
- 56a. Železnobrodské Podkrkonoší, 5357d/5358c, Semily: Podmoklice, na náplavech Jizery při jezu a pod ním, místy bohaté porosty, ca 310 m n. m.; náplavy Jizery v lokalitě Pod Mošnou, ca 315 m n. m. (not. R. Višňák 10. 7. 2004; Višňák 2004).
- 56a. Železnobrodské Podkrkonoší, 5357d/5358c, Benešov u Semil (distr. Semily): náplavy Jizery v lokalitě Pod Mošnou, ca 315 m n. m. (not. R. Višňák 10. 7. 2004; Višňák 2004).
- 56a. Železnobrodské Podkrkonoší, 5357d, Semily: břeh Jizery u kamenného mostu ve městě (leg. & det. V. Faltys 21. 7. 1989, HOMP, rev. V. Grulich 2001, rev. M. Štech 2005).
60. Orlické opuky, Kostelec nad Orlicí a Doudleby nad Orlicí (distr. Rychnov nad Kněžnou); Líšnice (distr. Ústí nad Orlicí): celkem 9 lokalit, vše na březích Divoké Orlice (Kaplan 2005).
- 63a. Žambersko, 5863a, Nekoř (distr. Ústí nad Orlicí): břeh Divoké Orlice (Kaplan 2005).
- 93a. Krkonoše lesní, 5358b, Hradsko (distr. Semily): malá populace na břehu Jizery J od obce (not. V. Faltys 1995–1996; Kaplan 2005).

Třtina pobřežní (*Calamagrostis pseudophragmites*) je charakteristickým druhem štěrkových náplavů horských a podhorských řek. V České republice byla vždy vzácným druhem a s postupující regulací toků byl její výskyt dále redukován. V 90. letech 20. století se zdálo, že stojí na pokraji vyhynutí, a tak byla právem zařazena v roce 2000 do kategorie kriticky ohrožených druhů. Aktuální výskyt byl v této době s jistotou znám již jen z povodí Ostravice v podhůří Beskyd.

Během floristického kursu ČBS v Kostelci nad Orlicí v červenci 2004 se podařilo tuto třtinu nalézt na řadě lokalit podél Divoké Orlice a potvrdit tak starší literární údaje z Podorlicí. Jako ještě významnější se jeví stručný údaj o výskytu tohoto druhu z údolí Jizery v západních Krkonoších v krátké poznámce V. Faltys, která je připojena k druhovému komentáři v publikovaných výsledcích floristického kursu (Faltys in Kaplan 2005: 36). Třtina pobřežní je totiž z celých Krkonoš (včetně polské části) uvedena pouze jedinkrát, a to F. Čelakovským v roce 1890 z údolí Labe ve Špindlerově Mlýně, nález nebyl už později nikdy znovu potvrzen (cf. Šourek 1970: 405). Mimo území vlastních Krkonoš je pak znám ojedinělý nález z podhůří v labském řečišti v Hostinném (leg. Hnízdo 1935 PRC).

V údolí Jizery se však podařilo v poslední době zaznamenat třtinu pobřežní na více místech, především mezi Jabloncem nad Jizerou (R. Višňák in litt.) a Podspálovem u Železného Brodu (Sádlo 2001, Višňák 2003, 2004) při mapování biotopů soustavy Natura 2000. Podle Višňáka (2003) má druh v tomto území potenciál pomalého šíření na uvolněné pobřežní niky, které vznikají erodující činností vody, zejména při jarních záplavách, a nejví tu známky ohrožení. Z nižších poloh na Jizeře od Turnova až po soutok s Labem je doložen roztroušený výskyt z řady míst, ovšem ve všech případech se jedná o velmi staré údaje (cf. Hendrych 1987: 149–150). Na Labi je z našeho území nejdále po proudu doložen, zřejmě jen přechodný, výskyt v Litoměřicích (leg. K. Preis 1935 PRC).

Nálezy třtiny pobřežní z povodí Labe z poslední doby jsou tedy velmi významné a dávají naději, že výskyt druhu zůstane na území Čech zachován.

J. Hadinec, P. Lustyk & M. Štech

- Hendrych R. (1987): Karpatische Migrationen und Florenbeziehungen in den Tschechischen Ländern der Tschechoslowakei. – Acta Univ. Carol., biol., 1985: 105–250.
- Kaplan Z. [ed] (2005): Výsledky floristického kurzu České botanické společnosti v Kostelci nad Orlicí (4.–10. července 2004). – Zpr. Čes. Bot. Společ. 40, suppl. 2005/1: 1–76.
- Sádlo J. (2001): Jizera u Spálova (L0021), závěrečná textová zpráva k mapování biotopů soustavy Natura 2000 a Smaragd. – Ms. [Depon. in: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha].
- Šourek J. (1970): Květena Krkonoš. – Academia, Praha, 451 p.
- Višňák R. (2003): Vysoké nad Jizerou – Košťálov (L0135), závěrečná textová zpráva k mapování biotopů soustavy Natura 2000 a Smaragd. – Ms. [Depon. in: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha].
- Višňák R. (2004): Bozkov – Slaná (L0146), závěrečná textová zpráva k mapování biotopů soustavy Natura 2000 a Smaragd. – Ms. [Depon. in: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha].

***Callitriche hermaphroditica* L.**

C1

69. Železné hory, 6160b, Libáň (distr. Chrudim): rybník na okraji obce, 390 m n. m., velmi hojně (leg. J. Malíček 22. 7. 2005, herb. Malíček, det. Z. Kaplan).

***Camelina microcarpa* DC.**

51. Polomené hory, 5453a, Vrchovany (distr. Česká Lípa): vrch Starý Bernštejn, stepní porosty na skalách na vrcholu kolem hradu, 480 m n. m. (leg. T. Rejzek květen 2004, herb. Rejzek, rev. B. Trávníček).

Druh nebyl dosud z fytochorionu Polomené hory udáván.

***Campanula persicifolia* L.**

- 58h. Javoří hory, 5364c, Šonov (distr. Náchod): zalesněná mez v pastvinách asi 2 km S od hlavní křižovatky silnic ve střední části obce u kostela, 50°36'31" N, 16°23'54" E, 570 m n. m.; na hraniční čáře asi 2,3 km SSV od hlavní křižovatky silnic ve střední části obce u kostela, 50°36'38" N, 16°24'46" E, 680 m n. m. (leg. P. Filippov 2003, herb. Filippov).

Kovanda (in Slavík 2000: 736) uvádí, že z fytogeografického okresu Sudetské mezihoří (58) chybějí údaje. Druh je zde sice vzácný, ale jistě se vyskytuje i na jiných lokalitách.

***Cardamine trifolia* L.**

C3

- 37i. Chvalšinské Předšumaví, 7150c, Horní Planá (distr. Český Krumlov): vlhké horské jedliny na bázi severního svahu kóty 956 nad údolím Květenského potoka, v prostoru zaniklé osady Račín asi 9 km SSV od kostela v Horní Plané, 880–900 m n. m., tisíce jedinců (leg. A. Vydrová & V. Grulich 2004, BRNU).
- 37i. Chvalšinské Předšumaví, 7150d, Horní Planá (distr. Český Krumlov): vlhká horská jedlina na západním úpatí kóty Kmet (996,9 m) v údolí potoka Olšina S od zaniklé obce Jablonec, asi 9 km SV od kostela v Horní Plané, 875 m n. m., bohatý porost na ploše několika arů (leg. A. Vydrová & V. Grulich 2004, BRNU).
- 88g. Hornovltavská kotlina, 7250 d, Černá v Pošumaví (distr. Český Krumlov): podmáčená smrčina v JV cípu Novoveského lesa ca 0,8 km JV od osady Lesní Domky, nevelká populace, 750 m n. m. (leg. A. Vydrová 2003, BRNU).

Nový druh pro oba shora uvedené fytochoriony. Ačkoli v jižních Čechách, zvláště v jejich části východní (Novohradské hory, Třeboňská pánev a její východní okraj) a střední (obory u Hluboké nad Vltavou), je řeřišnice trojlístá nepříliš vzácná, v Pošumaví a na Šumavě jde o druh velmi sporadicky rozšířený. Jsou zde recentně známy (Chán 1999, Procházka & Štech 2002) ostrůvky výskytu v Boubínsko-stožecké hornatině severně od Lenory a na Vyšebrodsku (přesahující odtud až do Svatotomášské hornatiny), zatímco z Českokrumlovského Předšumaví existuje jen historický nález. Výše zmíněné publikace však nekomentují údaj z oblasti Knižecího stolce v Želnavské hornatině, který uvádí Slavík (1990) a Hrouda (Hrouda in Hejný & Slavík 1992). Nově nalezené lokality ve Chvalšinském Předšumaví, respektive v Hornovltavské kotlině, leží víceméně na spojnici boubínské a vyšebrodské arely, takže v tomto území lze očekávat ještě další nálezy.

V. Grulich

Slavík B. (1990): Fytokartografické syntézy ČR. 2. – Botanický ústav ČSAV, Průhonice, 179 p.

***Cardaminopsis halleri* (L.) Hayek**

50. Lužické hory, 5153d, Nová Huť (distr. Česká Lípa): železniční trať číslo 080 Rumburk – Nymburk, 1,5 km JV od železniční zastávky Jedlová, železniční most přes lesní asfaltovou cestu do Rousínova, 50°49'19" N, 14°36'07" E, 520 m n. m. (not. T. Rejzek červenec 2003).

V těchto místech se druh vyskytuje v kolejišti i v různých štěrbinách mostu. Vyskytuje se však i leckde jinde. Jde bezpochyby o druhotný výskyt zásluhou železniční dopravy. V Květeně ČR není výskyt ve fytogeografickém okrese Lužické hory uveden.

T. Rejzek

***Carex appropinquata* Schum.**

C2

88g. Hornovltavská kotlina, 7250b, Hodňov (distr. Český Krumlov): okraj tužebníkových mokřadních porostů na západním břehu rybníka Olšina 0,5 km S od rekreačního zařízení Olšina, 1 km VSV od kostela, 48°47'06" N, 14°05'30" E, 735 m n. m., několik skupin (leg. V. Grulich & A. Vydrová 2006, BRNU).

Carex appropinquata byla v Červeném seznamu květeny Šumavy (Procházka & Štech 2002) zařazena mezi nejasné případy vyhynulých a nezvěstných taxonů. Podle zmíněných autorů se k Šumavě dosud vztahuje nedoložený a velmi málo pravděpodobný údaj J. Vaněčka z Blatenské slati u Březníku a další nedoložený údaj z okolí Černé v Pošumaví. Ačkoli Černá v Pošumaví je od nově nalezené lokality vzdálena pouze asi 5,5 km, došlo v tomto případě zřejmě k záměně s habituálně podobnou ostricí latnatou (*Carex paniculata*), která se na mokřadech na vápencových čočkách poblíž Černé vyskytuje na více místech (Albrecht et al. 2003, Řepka & Lustyk 1998) – cf. též text o *Carex dioica*.

Na lokalitě bylo nalezeno asi 25 mohutných trsů, které jsou rozptýleny ve 2 skupinách mezi malým rybníčkem a okrajem lesa v rozsáhlém mokřadu s převažujícím tužebníkem (*Filipendula ulmaria*). Tento porost je zřetelným degradačním stádiem někdejších

sklizených ploch, v nichž se dříve zřejmě nacházela mozaika luční vegetace svazu *Molinion* a mezotrofního rašeliniště s vegetací svazu *Sphagno warnstorfiani-Tomenthypnion*. Podobné bulvy jako *C. appropinquata* zde tvoří také poněkud vzácnější *C. cespitosa*. Porost ostřic je vázán na vyvýšené místo, kde je dosud patrná druhová skladba, odpovídající porostům bezkolencových luk (*Achillea ptarmica*, hojná *Carex umbrosa*, *Succisa pratensis* aj.). Jeden další trs *C. appropinquata* se nacházel asi 250 m východněji, blíže k rybníku, také ve zbytku porostu svazu *Molinion*.

Carex appropinquata je v jižních Čechách vzácným druhem. Historicky byl zjištěn na více lokalitách mezi Sušicí a Strakonice (četné doklady v herbářích), na ojedinělé lokalitě v severní části Budějovické pánve východně od Protivína (Nový rybník u Krče, S. Hejný 1970 PR), v Třeboňské pánvi v okolí Veselí nad Lužnicí a Soběslavi (více dokladů) a v Chvalšinském Předšumaví u Ktiše (Vydrová & Pavlíčko 1999, cf. též Chán 1999). Více lokalit recentně existuje v jižní části Budějovické pánve a na hadcovém tělese v okolí Křemže (opakovaně doloženo řadou sběrů), v Českokrumlovském Předšumaví byl druh doložen u Opalic (Rydlo 1981 ROZ) a na několika lokalitách západně od Kájova na východním okraji Vojenského újezdu Boletice, a to nedaleko někdejších osad Benikovice, Podvoří a Dolany (poprvé Knebllová 1952 PR; Vydrová & Pavlíčko 1999, Chán 1999, vidi 2002–2003). Nově zjištěný výskyt leží nejbližší těmto lokalitám, avšak je zřetelně již ve výběžku Hornovltavské kotliny.

V. Grulich

Pavlíčko A. (2000): Vojenský výcvikový prostor Boletice. Ochrana přírody a krajiny v souvislosti s významnými druhy. – Zlatá Stezka, Prachatice, 7: 283–323.

Řepka R. & Lustyk P. (1998): Floristické údaje vybraných druhů pro Květenu Šumavy. – Zpr. Čes. Bot. Společ. 32 (1997): 161–181.

Vydrová A. & Pavlíčko A. (1999): Vodní makrofyta ve vojenském výcvikovém prostoru Boletice na Šumavě. – Muz. Součas., ser. natur., 13: 67–92.

***Carex buxbaumii* Wahlenb.**

C1

13a. Rožďalovická tabule, Lipeč (distr. Kolín): Záhorský les (dubo-březo-jasanový les) v blízkosti vepřína 2,3 km SZ od obce, 225 m n.m. (leg. J. Rydlo 1989, ROZ, rev. V. Grulich & R. Řepka; Rydlo 2004).

Rydlo J. (2004): Ostřice Buxbaumova (*Carex buxbaumii* Wahlenb.) v Záhorském lese u Lipce. – Pr. Muz. v Kolíně, řada přír., 6: 3–8.

***Carex davalliana* Sm.**

C2

37b. Sušicko-horažďovické vápence, 6747b, Čimice (distr. Klatovy): mokřadní louky v horní části potůčku 0,7 km Z od obce, ca 540 m n. m., spolu s *Carex appropinquata*, *C. flacca*, *C. hartmanii*, *C. umbrosa* aj. (leg. R. Paulič 12. 5. 2005, CB).

37e. Volyňské Předšumaví, 6848a, Zálesí (distr. Strakonice): louky a pastviny při potůčku 0,45 km S od osady, 700 m n. m., spolu s *Carex hartmanii*, *C. demissa*, *Dactylorhiza majalis*, *Pedicularis sylvatica* aj. (not. R. Paulič & P. Leischner 5. 7. 2006).

37f. Strakonické vápence, 6749a, Drouzetice (distr. Strakonice): slatinná louka při potůčku Z od rybníka 0,3 km J od zemědělského areálu, ca 440 m n. m., spolu s *Carex disticha*, *Dactylorhiza majalis*, *Juncus inflexus*, *Valeriana dioica* aj. (leg. R. Paulič 2004, CB; leg. R. Paulič 2005, PRC).

52. Ralsko-bezděžská tabule, 5454c, Obora (distr. Česká Lípa): slatiniště 200 m V od křižovatky hlavní silnice s vedlejší silnicí na Okna, několik trsů blíže západnímu okraji slatiniště, 50°32'30" N, 14°40'37" E, 275 m n. m. (not. T. Rejzek červen 2004).
- 56a. Železnobrodské Podkrkonoší, 5357b, Plavy (distr. Jablonec nad Nisou): Mlýnsko, nivní louka podél řeky Kamenice 250 m S od továrny, 40 m od břehu pod svahem, 50°41'44" N, 15°19'41" E, 386 m n. m. (leg. T. Rejzek červenec 2004, herb. Rejzek, rev. M. Dančák).
- 71c. Drahanské podhůří, 6568c, Myslejovice (distr. Prostějov): 1 km SSV od kostela v obci, podmáčená nesečená louka v záhybu lesa, 49°24'56" N, 17°02'07" E, 330 m n. m., 4 trsy (leg. J. Podhorný & P. Koutný 19. 4. 2005, herb. Komárek, rev. R. Řepka).

Ostřice Davallova je v oblasti Olomoucka a Prostějovska velmi vzácná a jedná se o druhou v současnosti známou lokalitu. Roste ještě ve slatinném mokřadu v údolí Bělé v přírodním parku Kladecko. Tato mokřadní lokalita je v péči regionálního sdružení ČSOP Iris Prostějov, které pozemek vykoupilo v rámci akce „Místo pro přírodu“. Zajímavý je historický výskyt zaznamenaný profesorem Václavem Spitznerem (Spitzner 1887) v místech asi 3 km severně od místa nálezu.

J. Podhorný

Spitzner V. (1887): Květena okresu prostějovského a plumlovského. – Prostějov, 114 p.

Carex diandra Schrank

C2

52. Ralsko-bezděžská tabule, 5454c, Obora (distr. Česká Lípa): slatiniště 200 m V od křižovatky hlavní silnice s vedlejší silnicí na Okna, porost na okraji rákosí, 50°32'34" N, 14°40'37" E, 275 m n. m. (leg. T. Rejzek červen 2004, herb. Rejzek, rev. B. Trávníček & M. Dančák).

Carex dioica L.

C1

- 31a. Plzeňská pahorkatina vlastní, 6145a, Hůrky (distr. Plzeň): PP Hůrky, slatinné rašeliniště v jižní části rezervace 1,2 km S od obce, místy pospolitě, 49°53'43" N, 13°11'01" E, 545 m n. m. (leg. V. Grulich & A. Vydřová 2004, BRNU; poprvé zde sbíral Maloch 1906, BRNU). Zahradnický & Mackovčín (2004) druh neuvádějí.
- 37g. Libínské Předšumaví, 7150a, Markov (distr. Prachovice): slatinné rašeliniště 0,75 km JJV od osady, 48°53' 51" N, 14°04'02" E, 850 m n. m., roztroušeně na zarůstající ploše (not. A. Vydřová 1996; leg. V. Grulich & A. Vydřová 1997, BRNU; not. *idem* 2003, 2004; cf. Chán 1999, Pavlíčko 2000).
- 37l. Českokrumlovské Předšumaví, 7250b, Mokrá (distr. Český Krumlov): PR Na Mokřinách, světlina v rašelinném boru nad vodárnou 1,7 km SSZ od obce, 48°46'21" N, 14°07'38" E, 750 m n. m., řídký porost na několika bultech (leg. V. Grulich & A. Vydřová 2005, BRNU).
- 37l. Českokrumlovské Předšumaví, 7250b, Mokrá (distr. Český Krumlov): PR Na Mokřinách, slatinné rašeliniště 1,4 km SSZ od obce, 48°46'14" N, 14°07'42" E, 755 m n. m., několik mikrolokalit poblíž hranice s pastvinami, místy hojně (leg. V. Grulich & A. Vydřová 2005, BRNU).
- 37n. Kaplické mezihoří, 7251d, Blatná (distr. Český Krumlov): Čert v lese, rašelinné louky v pramenné oblasti potoka v údolí 2,3 km SV od obce směrem k bývalé osadě Černíkov, 48°42'35" N, 14°13'00" E, 805 m n. m., ojediněle (leg. V. Grulich & A. Vydřová 2005, BRNU).
39. Třeboňská pánev, 6854c, Ponědrážka (distr. Jindřichův Hradec): PR Rašeliniště Hovízna, zarůstající minerotrofní rašeliniště 0,8 km SSZ od obce, vzácně, 49°08'32" N, 14°41'40" E, 415 m n. m. (not. V. Grulich 2002, lokalitu zřejmě objevil R. Kurka ve 40. letech 20. století; více dokladů různých autorů; cf. též Albrecht et al. 2003).

86. Slavkovský les, 5942c, Prameny (distr. Cheb): PR Mokřady pod Vlčkem, slatinné rašeliniště pod lesem 1,1 km J od křižovatky v obci, 50°02'24" N, 12°44'07" E, 770 m n. m., vzácně (not. V. Melichar & V. Grulich; cf. Zahradnický & Mackovčín 2004).
- 88g. Hornovltavská kotlina, 7250a, Horní Planá (distr. Český Krumlov): slatinné rašeliniště v nivě potoka Slatinka pod bývalou osadou Maňávka, 1,8 km SSV od kostela, 48°47'05" N, 14°02'13" E, 775 m n. m., na více místech (leg. V. Grulich & A. Vydrová 2005, BRNU).
- 88g. Hornovltavská kotlina, 7250c, Přední Zvonková (distr. Český Krumlov): PP Račínská prameniště, severní část pod křižovatkou cest JZ od kóty Kozí vrch, 2,1 km ZJZ od křižovatky v osadě, 48°43'24" N, 14°01'51" E, 745 m n. m., ojediněle (not. V. Grulich & A. Vydrová 2004; cf. Řepka & Lustyk 1998).
- 88g. Hornovltavská kotlina, 7250c, Zadní Zvonková (distr. Český Krumlov): PP Házlův kříž, slatinné rašeliniště v jižní části rezervace, 1,8 km JV od kostela, 48°42'40" N, 14°00'05" E, 755 m n. m., dosti hojně (leg. A. Vydrová 2004, BRNU).
- 88g. Hornovltavská kotlina, 7250d, Plánička (distr. Český Krumlov): PP Kotlina pod Pláničským rybníkem, slatinné rašeliniště 2,1 km VJV od křižovatky v osadě, 48°42'58" N, 14°09'34" E, 745 m n. m., vzácně (leg. V. Grulich & A. Vydrová 2003, BRNU; not. *idem* 2006).
- 88g. Hornovltavská kotlina, 7251c, Světlík (distr. Český Krumlov): slatinné rašeliniště 2,4 km ZJZ od kostela, 48°43'22" N, 14°10'43" E, 770 m n. m., vzácně (leg. V. Grulich & A. Vydrová 2003, BRNU; not. *idem* 2006).
91. Žďárské vrchy, 6361a, Hluboká (distr. Havlíčkův Brod): PR Řeka, slatinné rašeliniště na jihovýchodním břehu rybníka Řeka 0,8 km S od obce, 49°40'08" N, 15°51'04" E, 555 m n. m., dosti hojně (not. V. Grulich 2004; první sběr zřejmě J. Šmarda 1943, PR, později řada autorů; cf. Bureš & Řepka 1991, Čech et al. 2002).

Carex dioica patří k nejvzácnějším druhům našich ostřic (cf. Grulich & Čeřovský in Čeřovský et al. 1999). Její vzácnost je jednak dána objektivními příčinami, k nimž patří vazba na řídkce se vyskytující (a navíc rychle zanikající) typy vegetace rašelinných luk a rašelinišť, jednak je tato vzácnost podmíněna subjektivně – druh je velmi nenápadný, drobný, sterilní rostliny téměř nelze v terénu detekovat, ale i kvetoucí nebo plodné lodyhy jsou i na lokalitách s hojnějším výskytem velmi snadno přehlédnuty.

Jak již připomněli Procházka & Štech (2002), ve střední a jižní části Šumavy a v přílehlém Předšumaví je s jistotou soustředěna většina recentních populací na území ČR. Mimo výše uvedené lokality byl druh v poslední době pozorován také u Jestřebí na Českolipsku (M. Hájek 2005 in verb., cf. Grulich 1988). Ve Žďárských vrších, kde existovala řada lokalit (Bureš & Řepka 1991), dosud roste ostřice dvoudomá na více místech (L. Čech in verb.), avšak některé z dříve uváděných lokalit z Českomoravské vrchoviny (Řepka 1984) již zřejmě neexistují, v Jihlavských vrších přežívá snad poslední populace u Švábova (L. Čech in verb.). Ani na Šumavě se nepodařilo po roce 2000 ověřit některé lokality, které udávají Řepka & Lustyk (1998), např. lokalitu u rybníka Olšina a v povodí potoka Ostřice nedaleko od Hodňova, a také těmito autory udávaný výskyt u Maňávky (ačkoli leží nedaleko, výše uvedená lokalita pod osadou Maňávka není s onou publikovanou totožná).

V prostoru nalezené lokality u Blatné zaznamenal druh *C. dioica* v blíže nezjištěném roce V. Skalický (údaj z floristické kartotéky Šumava, nepublikováno); v bližším okolí Blatné jej tentýž autor našel ještě na několika dalších místech, které se v letech 2002–2004 ověřit nepodařilo.

Za zvláštní komentář stojí výskyt v PR Na Mokřinách mezi Mokrou a Květušínem. Tato lokalita představuje mimořádně významný komplex rašelinných slatin, které se vyvinuly na pramenech, vystupujících z pestré geologické série. V podloží se zde střídají krystalické vápence a zřejmě ortoruly; na minerálně silnější podklad je vázána velmi zajímavá vegetace svazu *Sphagno warnstorfiani-Tomenthypnion*, a také rašelinný bor s bazofilními druhy, jehož syntaxonomická klasifikace bude předmětem dalšího šetření. Tato lokalita dosud prakticky unikala pozornosti botaniků; do literatury se dostala jen jako naleziště v jižních Čechách vzácného druhu *Epipactis palustris*, který zde v roce 1999 zjistil Pavlíčko (Procházka & Štech l. c.). Výskyt tohoto druhu se zde v letech 2004–2005 podařilo potvrdit. Z floristicky významných druhů zde byly v letech 2004–2005 dále zjištěny např. *Aconitum plicatum*, *Carex davalliana*, *C. pulicaris*, *C. paniculata* (v jižních Čechách velmi vzácná), *C. umbrosa*, *Dactylorhiza majalis*, *D. fuchsii*, *Drosera rotundifolia*, *Eriophorum latifolium*, *Iris sibirica*, *Pedicularis palustris*, *Pinguicula vulgaris*, *Spiraea salicifolia* atd.

V. Grulich

Bureš P. & Řepka R. (1991): Rozšíření vybraných ohrožených druhů cévnatých rostlin v CHKO Žďárské vrchy II. – Vlastivěd. Sborn. Vysoč., Jihlava, ser. natur., 10: 75–164.

Grulich V. (1988): Ostřice dvoudomá (*Carex dioica* L.) u Jestřebí opět nalezena. – Severočes. Přír. 21: 79–81.

Pavlíčko A. (2000): Vojenský výcvikový prostor Boletice. Ochrana přírody a krajiny v souvislosti s významnými druhy. – Zlatá Stezka, Prachatice, 7: 283–323.

Řepka R. (1984): Doplněk k rozšíření rašelinných a bažinných rostlin v jižní části Českomoravské vrchoviny. – Zpr. Čes. Bot. Společ. 19: 139–142.

Řepka R. & Lustyk P. (1998): Floristické údaje vybraných druhů pro Květenu Šumavy. – Zpr. Čes. Bot. Společ. 32 (1997): 161–181.

***Carex lasiocarpa* Ehrh.**

C2

36b. Horažďovicko, 6648d, Sedlo u Střelských Hoštic (distr. Strakonice): mokřad s rybníčkem na VSV svahu Droušného vrchu (492,9 m) 1,2 km VSV od osady, 49°19'15" N, 13°49'17" E, ca 460 m n. m. (not. R. Paulič & P. Leischner 13. 5. 2005).

36b. Horažďovicko, 6648d, Zadní Zborovice (distr. Strakonice): mokřad u rybníčku 0,5 km JZ od návrší Jíva (518 m) 1,2 km JZ od osady, 49°19'22" N, 13°49'41" E, ca 455 m n. m. (leg. R. Paulič & P. Leischner 13. 5. 2005, CB, rev. V. Grulich).

Nový druh pro fytogeografický podokres Horažďovicko (36b). Nejbližší místo výskytu ostřice plstnatoplodé je na Blatensku (36a), a sice na rašeliništi na břehu Dolejšího rybníka u obce Tchořovice (cf. Chán 1999), kde se druh vyskytuje dosud hojně (rev. R. Paulič, 11. 10. 2003).

R. Paulič

***Carex pediformis* C. A. Meyer**

C3

41. Střední Povltaví, 6457a, Vojslavice (distr. Pelhřimov): skalní terásky a rozvolněná habřina s borovicí v nadroštu na strmém skalnatém svahu nad pravým břehem vodní nádrže Švihov (Želivka), ca 1 km ZSZ od kostela v obci, 380–420 m n. m. (leg. L. Čech 9. 5. 2005, herb. Čech).

Jedná se o lokalitu v zákrutu „Pod Horkou“ u Vojslavic na Želivce (Suza 1948). Je opravdu pozoruhodné, jak konzervativní tento druh je a jak přesně jsou J. Suzou lokality popsány. Horní okraj tehdejšího výškového rozmezí (365–420 m n. m.) totiž odpovídá velmi dobře i dnešnímu stavu. Při zběžném průzkumu lokality byly nalezeny minimálně desítky menších polykormonů porůznu na skalkách a teráskách mezi dvěma výraznými skálami v tomto zákrutu a několik polykormonů i jinde. Dolní část populace „...ve spoustách v lišti dole...“ byla zatopena vodami přehrady – její hladina se nyní nachází v niveletě 375 m n. m. Další část zanikla při odkácení pruhu nad zátopou a následnou erozí.

41. Střední Povltaví, 6457a, Píšť u Humpolce (distr. Pelhřimov): na skalce ve smíšeném lese na ostrožně nad soutokem dvou potůčků na levém břehu vodní nádrže Švihov (Želivka), ca 550 m J–JJV od kaple v obci, 390 m n. m. (leg. *L. Čech* 14. 7. 2005, herb. Čech).

Tato menší populace *C. pediformis* na protějším břehu údolí je od lokality u Vojslavic vzdálena necelý 1 km západně. Jde zřejmě o první nález druhu na levém břehu Želivky.

41. Střední Povltaví, 6357a, Habrovčice (distr. Havlíčkův Brod): světlý les a křoviny na skalách nad pravým břehem vodní nádrže Švihov (Želivka), ca 1 km Z od středu obce, 390–395 m n. m. (leg. *L. Čech* 12. 6. 2006, herb. Čech).

Nález je ověřením lokality „Habrovčice, skály Petrkov u Suchomelova mlýna“ (Suza 1948). Výškové rozpětí populace uváděné J. Suzou (345–350 m n. m.) se nachází pod úrovní zátopy, několik desítek polykormonů *C. pediformis* však stále přežívá v prosvětlených místech na skalnatém svahu necelých 20 m nad hladinou přehrady. Populace ostřice je zde částečně ohrožena expanzí *Sarothamnus scoparius* a místně také sešlapem.

L. Čech

Suza J. (1948): Doplňky k rozšíření *Carex pediformis* na Českém Masívu. – Sborn. Klubu Přírod. Brno 28 (1947): 81–91.

***Carex praecox* Schreber**

- 37p. Novohradské podhůří, 7053a, Třebotovice (distr. České Budějovice): příkop u silnice Dobrá Voda u Českých Budějovic – Kaliště, mezi křižovatkou S od obce Třebotovice a obcí Kaliště, asi 0,7 km SV od středu obce, 530 m n. m. (leg. *P. Koutecký* 14. 5. 2003, herb. Koutecký & herb. BF JU České Budějovice).
38. Budějovická pánev, 7052b, České Budějovice: suchý břeh příkopu asi 30 m J od malého rybníka („U hada“), asi 1,4 km Z od areálu BF JU a AV ČR na západním okraji města, 48°58'37" N, 14°26'06" E, 400 m n. m. (leg. *P. Koutecký* 1. 5. 2002, herb. P. Koutecký & herb. BF JU České Budějovice, rev. V. Grulich).

Druh je v jižních Čechách nalézán jen vzácně a zřejmě zde není původní. Oba zde uváděné výskyty jsou na druhotných stanovištích a asi jen přechodné. Na lokalitě v Českých Budějovicích se ostřice časná vyskytuje na břehu strouhy, která byla v roce 2001 prohlubována

a čištěna a břehy byly proto v době nálezu (rok 2002) jen málo zarostlé. V té době vytvářela dva porosty o celkové ploše asi 5 m² a bohatě kvetla. Při návštěvě v květnu 2004 bylo nalezeno již jen několik kvetoucích lodyh a plocha porostů značně klesla (nejvýše 1 m²). Lze předpokládat, že v dalších letech výskyt zanikne úplně. Na lokalitě u Třebotovic tvoří ostřice několik desítek metrů dlouhý a zatím vitální a bohatě kvetoucí porost na okraji silnice.

Vedle těchto dvou lokalit byl druh *Carex praecox* nalezen v posledních letech v jižních Čechách také V. Chánem a V. Žílou na nádraží v Čičenicích (V. Chán in verb.).

P. Koutecký

***Carex viridula* Michx.**

C2

52. Ralsko-bezděžská tabule, 5454c, Obora (distr Česká Lípa): rašelinná loučka mezi rákosím a lesem podél strouhy, 300 m SV od křižovatky hlavní silnice a silnice na Okna, skupina rostlin uprostřed loučky, 50°32'36" N, 14°40'38" E, 276 m n. m. (leg. T. Rejzek srpen 2003, herb. Rejzek, rev. J. Štěpánková).

***Centaurium littorale* subsp. *compressum* (Hayne) Kirschner**

C1

- 13a. Rožďalovická tabule, 5757a, Nouzov u Dymokur (distr. Nymburk): louka mezi lesem Dubina a rybníkem Bílek, asi 420 m S od křižovatky silnic v Nouzově, 208 m n. m. (leg. M. Štefánek 17. 7. 2002, PR).

Tato lokalita doplňuje známé výskyty ve středním Polabí a navazující Rožďalovické tabuli (Milčice, Bačovský les, Křečkovský bor, PR Louky u Proudnického rybníka; Rydlo 2003).

Rydlo J. [ed.] (2003): Výsledky floristického kurzu České botanické společnosti v Nymburce v roce 2002. – Muz. Součas., ser. natur., 18: 1–105.

M. Štefánek

***Centaurium pulchellum* (Sw.) Druce**

C2

6. Džbán, 5849d, Tuchlovice (distr. Kladno): halda bývalého dolu Nosek (později důl Tuchlovice), plát z navezeného substrátu SV od vlastního odvalu dolu Nosek, ca 1,25 km JJV od kostela v obci, 50°07'40" N, 13°59'50" E, 421 m n. m. (leg. J. Sádlo 6. 8. 2005, herb. Mus. Kladno).
52. Ralsko-bezděžská tabule, 5454d, Bělá pod Bezdězem (distr. Mladá Boleslav): Vrchbělá 2,41 km SZ od dřevařské továrny, velká bývalá střelnice, u cesty, která víceméně púli velkou střelnici směrem k malé střelnici, 900 m S od vojenských domů, 50°32'04" N, 14°46'07" E, ca 310 m n. m. (leg. T. Rejzek srpen 2005, herb. Rejzek, rev. M. Dančák).
83. Ostravská pánev, 6176d, Karviná-Doly (distr. Karviná): na hlušině na břehu poklesové tůně, asi 2 km JJZ od kostela sv. Petra z Alcantary před vrátnicí Dolu Barbora, 270 m n. m. (leg. V. Koutecká & P. Koutecký 9. 8. 1999, herb. P. Koutecký).

***Cephalanthera damasonium* (Mill.) Druce**

C3

- 37f. Strakonické vápence, 6749a, Krty (distr. Strakonice): malý lipový porost na návrší Na hůrce (447,6 m) ca 1 km JV od obce, ca 435 m n. m. (not. R. Paulič červen 2003).
- 37f. Strakonické vápence, 6649c, Hubenov u Třebohostic (distr. Strakonice): smíšený porost na vápencové vložce na jižním svahu Březového vrchu (570,8 m) VSV od osady, několik rostlin, ca 520 m n. m. (not. R. Paulič 30. 6. 2004).

- 37f. Strakonické vápence, 6749b, Řepice (distr. Strakonice): mladá bučina na východním svahu vrchu Jaslov (521,1 m) S od obce, 475 m n. m. (not. R. Paulič 24. 5. 2003).
- 37f. Strakonické vápence, 6649b, Rohozná u Oseku (distr. Strakonice): lipové a bukové porosty v západní části Hrabovského lesa S od osady, 500 m n. m., desítky rostlin (not. R. Paulič 3. 8. 2003; leg. R. Paulič 7. 6. 2004, CB).
- 37f. Strakonické vápence, 6749b, Rovná (distr. Strakonice): lipový porost (100 m J od silnice Rovná – Řepice) nad levým břehem potůčku na SZ svahu návrší zvaném „Na Rudě“ JZ od obce, 420 m n. m., několik rostlin (not. R. Paulič 27. 7. 2003; leg. R. Paulič 9. 6. 2004, CB).

Okrotice bílá je z fyto geografického podokresu Strakonické vápence známá z několika lokalit (cf. Moravec 1958). Shora uvedené nové lokality patrně naznačují šíření druhu z již dříve známých bohatých lokalit na nová místa, ke kterým patří jen několik desetiletí staré (okolo padesáti let) lipové a bukové porosty na vápencových vložkách.

R. Paulič

- 63d. Kozlovská vrchovina, 6164d, Opatov (distr. Svitavy): PR Psí kuchyně, vpravo u asfaltové silničky procházející chráněným územím ve směru na Kozlov, ca 100 m JJV od rozcestí u SZ hranice PR, 49°50'53" N, 16°26'24" E, 580 m n. m., 16 rostlin, z toho 14 kvetoucích (not. F. Jetmar & P. Novák 24. 6. 2006).
- 63e. Poličsko, 6264a, Ostrý Kámen (distr. Svitavy): křoviny na úpatí výslunné JZ exponované stráňky ca 1 km SV od kaple v obci, 510 m n. m., 6 rostlin (not. P. Novák 26. 6. 2006).
- 63g. Opatovské rozvodí, 6164d, Opatov (distr. Svitavy): fragment bučiny na svahu západní expozice vpravo od železniční trati Česká Třebová – Brno, ca 850 m J od železniční zastávky Semanín, ca 430 m n. m., asi 40 rostlin spolu s *Epipactis helleborine*, *Platanthera bifolia* a *Listera ovata* (not. M. Beran 2004; not. M. Janoušek, F. Jetmar & P. Lustyk 11. 10. 2004); 158 rostlin, z toho 108 kvetoucích (not. F. Jetmar 18. 6. 2006).

V síťové mapě rozšíření okrotice bílé, kterou pro území Svitavska zpracovali Faltys & Paukertová (2000), jsou v kvadrantech 6164d a 6264a zachyceny jen historické údaje, mezi které pravděpodobně náleží i „Semanín“ (Klika 1920). V poslední době také nebyl ověřen výskyt v údolí Třebovky, v lokalitě Podkova mezi Rybníkem a Třebovicemi (6164b) (Kovář 1973: 133, naposledy not. H. Grundová 1985) ani u České Třebové, lokalita Na Horách, louka u hostince 2,2 km ZJZ od kostela (H. Grundová 2006 in litt.) a je tedy možné, že tři výše uvedené lokality jsou v současné době jediné známé v této části Českomoravského mezihoří. Pravděpodobně nejbližší výskyty jsou pak u Mladějova, kde je *C. damasonium* poměrně častá v okolí Mladějovského hradiska a v bučinách na svazích JZ od Mladějova (kvadrant 6165c) a vyskytuje se také na Rychnovském vrchu (J. Jirásek in litt.).

P. Lustyk

- Faltys V. & Paukertová I. (2000): Květena Svitavska I. – Floristický materiál. – Pomezí Čech a Moravy, Litomyšl, 4: 291–349.
- Klika J. (1920): Botanogeografický nástin okolí Litomyšlského. – Čas. Mus. Král. Čes. 44: 57–71.
- Kovář P. (1973): Příspěvek k vegetaci v údolí Třebovky u České Třebové I. – Zpr. Čs. Bot. Společ. 8: 130–136.
- Moravec J. (1958): Poznámky k regionálně fyto geografickému hodnocení území vápenců u Strakonice. – Preslia 30: 1–18.

***Cephalanthera rubra* (L.) L. C. Richard**

C2

84a. Beskydské podhůří, 6276d, Těrlicko (distr. Karviná): Zelené Město, dubohabrový les, na pravé straně meandrů potoka Stonávka, v prostoru horní záchytné nádrže vodního díla Těrlická přehrada, ca 80 m od elektrického vedení (220 kV), 290 m n. m., 2 rostliny (kvetoucí a sterilní) (leg. P. Pavlík 20. 6. 2004, herb. Pavlík, rev. P. Batoušek).

Nový druh pro fytogeografický okres Podbeskydská pahorkatina. Lokalitu okrotice červe-
ně objevila v roce 1999 K. Švendová (herb. CESK). Přes opakované návštěvy autora v le-
tech 2000–2003 zde byla okrotice nalezena až v roce 2004. Budoucnost lokality je
problematická, neboť v roce 2003 zde byla otevřena naučná stezka Těrlické mokřady a je
zde zvýšený pohyb návštěvníků. Také volně puštěné slepice z nedalekých rodinných dom-
ků rozhrabávají okolní terén, obě rostliny byly silně ozobány.

P. Pavlík

***Chaerophyllum bulbosum* L.**

53c. Českodubská pahorkatina, 5355d, Podhora (distr. Liberec): vpravo u silnice č. 277 (do Mohelnice),
820 m od křižovatky, okraj lesa a louky, 50°36'21" N, 14°58'25" E, ca 260 m n. m. (leg. T. Rejzek čer-
ven 2005, herb. Rejzek).

Výskyt *Chaerophyllum bulbosum* z tohoto fytogeografického podokresu dosud nebyl
udáván.

***Chenopodium botrys* L.**

C2

77c. Chříby, 6969b, Buchlovice (distr. Uherské Hradiště): asi 2,5 km J–JJZ od kóty 548,3 (Holý kopec),
výslunný okraj štěrkem zpevněné cesty, 49°04'52" N, 17°17'00" E, 300 m n. m., asi 20 mladých jedinců
(not. K. Fajmon 5. 7. 2004).

***Chenopodium murale* L.**

C1

16. Znojensko-brněnská pahorkatina, 6765d, Brno: Černá Pole, severní strana Provazníkova ulice asi 20
m V od křižovatky s ulicí Merhautovou, spoře porostlé, psy narušované a jejich výkaly ovlivňované
místo u okrasných keřů podél chodníku, 49°12'55" N, 16°37'38" E, 240 m n. m., několik jedinců (leg.
K. Fajmon 22. 10. 2003, BRNU, rev. J. Danihelka); 11 jedinců (not. K. Fajmon říjen 2004).
- 18a. Dyjsko-svratecký úval, 6865b, Brno: Pisárky/Staré Brno, ulice Výstaviště, mezeratý trávník u živé-
ho plotu, 49°11'20" N, 16°35'12" E, 205 m n. m., 4 jedinci (not. Š. Králová, P. Šmarda & K. Fajmon
5. 10. 2005); ibid. roh ulic Veletržní a Křížkovského, 49°11'18" N, 16°35'17" E, 205 m n. m., mezer-
natý trávník nedaleko chodníku, 5 jedinců (not. Š. Králová, P. Šmarda & K. Fajmon 5. 10. 2005).

V monografii o flóře města Brna založené na terénním průzkumu z let 1960–1972 uvádí
Grüll (1979) merlík zední ještě jako druh v Brně roztroušeně se vyskytující (a hojnější ve
vsích jižně od Brna). Ve výčtu lokalit však přímo z Brna udává jen dvě lokality převzaté
z herbářových položek (BRNM, z let 1900 a 1923) a tři vlastní nálezy. Žádný z těchto úda-
jů nepochází z městské části Černá Pole ani z přilehlých městských částí, takže první ze
současných nálezů je vzhledem ke Grüllově práci (l. c.) nový. Druhé dvě mikrolokality,
které jsou navzájem vzdáleny pouhých 100 m, už mají blízko ke dvěma lokalitám, jež

Grüll (l. c.) uvádí: Brno-Pisárky, u Svatky (leg. Teuber 1900, BRNM) a Staré Brno, skládka ve zrušené Kohnově cihelně v ulici Vinohrady (not. Grüll 1969). Vzhledem k rozmezí let, z něhož historické i nové nálezy pocházejí, je snad možné, že v této části Brna je merlík zední trvalejší součástí flóry.

K. Fajmon

Grüll F. (1979): Synantropní flóra a její rozšíření na území města Brna. – Stud. ČSAV 1979/3: 1–228.

***Chenopodium vulvaria* L.**

C2

73c. Dražanské podhůří, 6766d, Mokrý-Horákov (distr. Brno): asi 200 m JJV od kaple v Mokré, květinový záhon před domem, 49°13'23" N, 16°45'10" E, 330 m n. m., 3 jedinci (not. K. Fajmon, K. Helánová & M. Helán 15. 8. 2004).

20b. Hustopečská pahorkatina / 77a. Ždánický les, 6967b, Zdravá Voda u Žarošic (distr. Hodonín): asi 350 m SSZ od kaple, květinový záhon a spáry v chodníku před domem, 49°04'14" N, 16°56'52" E, 280 m n. m., několik jedinců (not. K. Fajmon květen 2003).

***Chimaphila umbellata* (L.) Barton**

C1

37h. Prachatické Předšumaví, 7050b, Mičovice (distr. Prachatice): bory ve vrcholové partii Kozího kamene (699,8 m) 0,8 km VJV od obce, 48°58'51" N, 14°08'16" E, ca 695 m n. m., spolu s *Antennaria dioica*, *Pyrola media* (not. R. Paulič & M. Štech 21. 8. 2004, nalezeno v rámci exkurze Jihočeské pobočky ČBS).

Lokalita byla opakovaně navštívena v letech 1989 a 1990 M. Štechem a také V. Chánem a V. Žilou. Přes cílenou snahu však na ní druh *Chimaphila umbellata* nebyl nalezen. Oproti přelomu osmdesátých a devadesátých let byl v roce 2004 zaznamenán ústup druhu *Pyrola media* a úplné vymizení druhu *Pyrola chlorantha* z blízké lokality na jihozápadním svahu Kozího kamene, kde rostlo v roce 1989 ve dvou nepřímých vzdálených skupinkách několik rostlin tohoto druhu.

M. Štech & R. Paulič

***Cirsium canum* (L.) All.**

53b. Ploučnické Podještědí, 5253b, Mařeničky (distr. Česká Lípa): 380 m ZSZ od křižovatky silnic do Drnovce a Kunratic, březový lesík vedle louky, 50°47'22" N, 14°39'50" E, 360 m n. m. (not. T. Rejzek srpen 2004).

Pro fytochorion Ploučnické Podještědí není v Květeně ČR uveden žádný výskyt.

***Conringia orientalis* (L.) Dumort.**

C1

4b. Labské středohoří, 5349b, Stadice (distr. Ústí nad Labem): okraj pole pod stepními svahy k Habří 0,8 km ZSZ od obce, 7 rostlin. (not. K. Nepraš, P. Bultas & V. Joza 2005; Kroufek R. et al.: *Severočes. Přír.* 36–37: 76, 2005).

20a. Bučovická pahorkatina, 6966d/b, Bošovice (distr. Vyškov): okraj pole při SZ části PR Visengrunty 1 km JZ od kostela v obci, 49°02'38" N, 16°49'41" E, 320 m n. m., v řídkém porostu řepky olejky při okraji pole roztroušeně 18 listových růžic (foto J. Podhorný & J. Komárek 25. 5. 2005).

- 21a. Hanácká pahorkatina, 6468c, Čelechovice na Hané (distr. Prostějov): 2 km SV od kostela v Kostelci na Hané, 49°32'41" N, 17°06'37" E, 280 m n. m., jedna kvetoucí rostlina na okraji pole (not. *J. Komárek* 1. 6. 2005).

Hořinka východní byla v oblasti Kosíře v minulosti již zaznamenána (cf. Otruba 1926).

Otruba J. (1926): Geobotanický význam Kosíře u Prostějova. – Věstn. Klubu Přírod. Prostějov 19 (1922–1925): 9–24.

***Corallorhiza trifida* Châtelain**

C2

6. Džbán, 4958a, Řevničov (distr. Rakovník): jediná rostlina v bučině na jihovýchodním úbočí vrchu Žalý ca 250 m VSV od lesního parkoviště u silnice do Nového Strašecí, 486 m n. m. Nepatrná terénní deprese se světlínkou s výskytem řady dalších orchidejí (*Cephalanthera rubra*, *C. damassonium*, *Platanthera bifolia*, *Epipactis helleborine*, *Neottia nidus-avis*), (not. *J. Círová* & *V. Somol* začátek června 1993). Později už zde nebyla korálice přes opakovaná hledání nalezena. Situace se na místě nálezu v průběhu času změnila, nejdřív do světliny padl mohutný buk, pak v okolí proběhla výběrová těžba.

Z území Džbánu existuje i z minulosti poměrně velký počet údajů o nálezech korálice, dokládají to např. nálezy Vandase z Bílichovského polesí (Čelakovský 1888: 212), Čelakovského jun. od Kalivod (Čelakovský 1889: 517), herbářový sběr F. A. Nováka z Bílichova (1920 PRC), údaje Houdy (Houda 1969: 128) od Ročova, Dřevíče a Milého. Některé nové lokality nalezl i František Mladý, který ovšem své nálezy nepublikoval. Jedna z nich existovala v 70. letech minulého století na SZ svahu v bučině v serpentíně silnice nad obcí Kalivody a to po obou stranách této silnice (ca 500 m V od hospody v Kalivodech, 425 m n. m.). Rostly tam desítky kusů, záhy nato bučinu vykáceli a dnes už zde roste statná smrčina – bez korálice. Množství opakovaných nálezů korálice ve Džbánu vzhledem k jeho poloze v území termofytika je v rámci ČR výjimečné.

V. Somol

- 30a. Jesenická plošina, 4659b, Podbořánky (distr. Rakovník): PP Rybníčky u Podbořánek, v rašeliništi v řídké březině (uprostřed smrkoborových kultur) ca 1,5 km J od obce, 490 m n. m. (not. *J. Brabec*, *J. Círová*, *E. Plesková* & *V. Somol* 1. 8. 1992). Počet rostlin na lokalitě v jednotlivých letech kolísá, v roce 1992 zde bylo asi 200 rostlin, v roce 2005 necelá stovka.

Lokalita u Podbořánek je v botanických kruzích již poměrně dobře známa a byla i publikována (Ložek et al. 2005: 563). Autoři nálezu však dosud sami tento údaj o výskytu korálice nikde neuvedli a poprvé tak činí až nyní právě v těchto Additamentech.

V. Somol

- 37i. Chvalšinské Předšumaví, 7150d/7250b, Ondřejov (distr. Český Krumlov): rašeliniště v údolí Louteckého potoka, ca 2,5 km JJV–JV od bývalé obce, 48°51'06" N, 14°06'27" E až 48°50'45" N, 14°06'24" E, asi 300 rostlin v několika skupinách v délce asi 0,7 km, 860–870 m n. m. (foto *V. Grulich* & *A. Vydrová* 2006).
- 88g. Hornovltavská kotlina, 7250b, Květušín (distr. Český Krumlov): smrková olšina na severovýchodním břehu rybníka Olšina 1,2 km ZSZ od obce, 48°47'23" N, 14°06'32" E, 735 m n. m., 65 rostlin (foto *V. Grulich* & *A. Vydrová* 2006).

- 88g. Hornovltavská kotlina, 7250b, Hodňov (distr. Český Krumlov): rašelinná březina na severním břehu rybníka Olšina 2,5 km VSV od obce, 48°47'38" N, 14°06'14" E, 735 m n. m., 20 rostlin (foto J. Effmertová 2006).
- 88h. Svatotomášská hornatina, 7451a, Přední Výtoň (distr. Český Krumlov): smrková olšina při potoku poblíž státní hranice 6,3 km JV od obce, asi 1 km J od zaniklé obce Kapličky, 48°35'10" N, 14°13'04" E, 885 m n. m., 25 rostlin (foto V. Grulich & A. Vydrová 2006).

Korállice patří v jižních Čechách k velmi vzácným druhům (Chán 1999), i na Šumavě má velmi malý počet recentně známých nalezišť (Procházka & Štech 2002), v Novohradských horách je neznámá (Lepší & Lepší 2004). Z oblasti vojenského újezdu Boletice ji Kučera (1972) neuvádí.

Lokalitu u Květušina našli poprvé A. Vydrová a A. Pavlíčko v roce 1999, kdy zde zaznamenali 41 jedinců; od té doby vzdorovala ověření. Na ostatních nalezištích nebyla korállice dosud známa. Pozoruhodné jsou vegetační poměry na výše uvedených lokalitách. Zatímco u Květušina a Kapliček korállice roste ve smrkových olšinách (*Piceo-Alnetum* Rubner ex Oberdorfer 1957; u Kapliček byla většina jedinců zaznamenána pod břízami v hustém porostu *Carex brizoides*), na obou zbývajících lokalitách se porosty korállice vyskytují v rašelinšti. Vegetaci na lokalitě u Hodňova, ležící velmi blízko naleziště *Ligularia sibirica*, tvoří typická rašelinná březina (svaz *Betulion pubescentis*). Velmi rozsáhlá populace v údolí Louteckého potoka je vázána více než z poloviny na malé světlé březové lesíky na čočkách humolitu, jejichž vegetaci lze zřejmě rovněž přiřadit k svazu *Betulion pubescentis*. Vegetaci zdejších rašelinných březin dokumentuje fytoocenologický snímek (mechorosty det. P. Hájková):

48°50'58" N, 14°06'25" E; 10 × 10 m, E_S: 95 %, E₃ (75 %): *Betula pubescens* 4. – E₁ (50 %): *Calamagrostis villosa* 2, *Scirpus sylvaticus* 2, *Agrostis canina* 1, *Equisetum palustre* 1, *Potentilla palustris* 1, *Salix aurita* 1, *Anemone nemorosa* +, *Angelica sylvestris* +, *Avenella flexuosa* +, *Betula pubescens* +, *Bistorta major* +, *Caltha palustris* +, *Cardamine pratensis* +, *Carex davalliana* +, *C. panicea* +, *C. umbrosa* +, *Cirsium palustre* +, *Corallorhiza trifida* +, *Crepis paludosa* +, *Dactylorhiza fuchsii* +, *Equisetum fluviatile* +, *Eriophorum angustifolium* +, *Filipendula ulmaria* +, *Galium palustre* +, *G. uliginosum* +, *Juncus effusus* +, *Lathyrus pratensis* +, *Lysimachia vulgaris* +, *Oxycoccus palustris* +, *Picea abies* +, *Potentilla erecta* +, *Succisa pratensis* +, *Vaccinium vitis-idaea* +, *Valeriana dioica* +, *Willemetia stipitata* +. – E₀ (60 %): *Sphagnum angustifolium* 2, *S. capillifolium* 2, *S. magellanicum* 2, *Polytrichum strictum* 1, *Aulacomnium palustre* +, *Calliergon stramineum* +, *Plagiomnium* cf. *affine* +.

Část jedinců na této lokalitě byla zaznamenána přímo ve vegetaci přechodového rašelinště, vždy však v kontaktu s nedalekými břízami. Tuto vegetaci dokumentuje následující fytoocenologický snímek:

48°50'56" N, 14°06'24" E; 4 × 4 m, E_S: 95 %, E₁ (40 %): *Agrostis canina* 2, *Carex canescens* 2, *Potentilla palustris* 2, *Scirpus sylvaticus* 2, *Caltha palustris* 1, *Carex nigra* 1, *Salix aurita* 1, *Anthoxanthum odoratum* +, *Bistorta major* +, *Eriophorum angustifolium* +, *Cardamine pratensis* +, *Cirsium palustre* +, *Corallorhiza trifida* +, *Epilobium palustre* +, *Equisetum palustre* +, *Filipendula ulmaria* +, *Galium uliginosum* +, *Juncus effusus* +, *Phyteuma nigrum* +, *Ranunculus acris* +, *R. auricomus* +, *Rumex acetosa* +, *Viola palustris* +. – E₀ (80 %): *Sphagnum* sp. 5.

V. Grulich

71b. Dražanská plošina, 6466d, Benešov (distr. Blansko): místní část Pavlov, 3 km SSV od kostela v obci, údolí potoka Bělá vytékajícího z PR Pavlovské mokřady, 49°31'48" N, 16°47'22" E, 630 m n. m., roztroušeně v porostu mechorostů (šířka do 1 m) lemujícím meandrující lesní vodoteč v délce asi 300 m, 30 kvetoucích rostlin (not. J. Komárek 17. 6. 2004).

Čelakovský L. (1888, 1889): Resultate der botanischen Durchforschung Böhmens im Jahre 1887, 1888. – S.-B. Königl. Böhm. Ges. Wiss. Prag, cl. math.-natur., 1888: 174–239; 1889: 462–554.

Houda J. (1969): Džbán. – Louny, 171 p.

Kučera S. (1972): Příspěvek ke květeně horské skupiny Knížecího stolce (JV Šumava). – Sborn. Jihočes. Muz. České Budějovice, přír. vědy, 12: 61–98.

Lepší M. & Lepší P. (2004): Fytogeograficky významné, ohrožené a vzácné rostliny. – In: Papáček M. [ed.], Biota Novohradských hor: modelové taxony, společenstva a biotopy, p. 80–90, Jihočeská univerzita České Budějovice.

***Coronopus didymus* (L.) Sm.**

71a. Bouzovská pahorkatina, 6268c, Mladeč (distr. Olomouc): NPR Vrapač, šterkové náplavy Moravy, ca 1,7 km VSV od kostela v obci, 49°42'48" N, 17°02'24" E, 235 m n. m. (leg. J. Mládek 21. 7. 2004, OL).

Nový druh pro fytochorion.

***Crepis mollis* subsp. *hieracioides* Domin**

C3

53c. Českosudská pahorkatina, 5356a, Luhov (distr. Liberec): 900 m JV od obce, mezi loukou a ostřicovým mokřadem u olšiny podél potoka Bystrá, pod kopcem Chlum (100 m od levostranného přítoku od Bohdánkova), 50°40'33" N, 15°02'38" E, ca 360 m n. m. (leg. T. Rejzek červenec 2005, herb. Rejzek).

Výskyt *Crepis mollis* subsp. *hieracioides* dosud nebyl z fyto geografického okresu Podještědí (53) udáván.

***Cucubalus baccifer* L.**

C4a

53a. Českolipská kotlina, 5353b, Okřešice (distr. Česká Lípa): ojedinělý výskyt u betonové cesty vedoucí do Srní (podél železniční trati), u vodárny za obcí, 50°39'23" N, 14°34'12" E, 260 m n. m. (leg. T. Rejzek červenec 2004, herb. Rejzek, rev. M. Dančák).

Nadmutice bobulnatá nebyla dosud z fyto geografického okresu Podještědí (53) udávána.

***Daphne cneorum* L.**

C1

41. Střední Povltaví, 6251a, Pouště (distr. Příbram): Podleský vrch, světlý acidofilní dubový bor na mírnějším SZ svahu, ca 0,7 km J od obce, 49°46'56" N, 14°14'45" E (S-42), 340–350 m n. m., asi 6 velmi drobných keříků, 5 kvetoucích (not. R. Hlaváček 14. 5. 2003).

Na lokalitu upozornil J. Kubík z Dobříše, který ji znal již z předchozích let.

R. Hlaváček

***Dipsacus laciniatus* L.**

C2

76a. Moravská brána vlastní, 6474b, Štramberk (distr. Nový Jičín): Skalky, skládka komunálního odpadu vpravo od dnešní vstupní brány do Botanické zahrady a arboreta Štramberk, 420 m n. m., desítky

rostlin (not. *P. Pavlík* 1995); okraj parkoviště (10 rostlin); areál Botanické zahrady a arboreta Štramberk (28 rostlin), 420 m n. m. (leg. *P. Pavlík* 20. 6. 2004, herb. Pavlík); okolí plynové sondy, 412 m n. m., 53 rostlin (leg. *P. Pavlík* 17. 8. 2004, OV).

76a. Moravská brána vlastní, 6474b, Koprivnice (distr. Nový Jičín): okraj parkoviště poblíž stadionu, 392 m n. m., 32 rostlin (not. *P. Pavlík* 20. 9. 2004).

Štětka laločnatá byla zjištěna na území Štramberka při floristickém kurzu Severomoravské pobočky ČBS v roce 1999. Exkurze byly vedeny přes Hraničky na Skalky a zde byl tento druh potvrzen (Grulich 2003: 148). Údaj vztažený k roku 1995 vznikl na základě dodatečné determinace provedené rozbořem videozáznamu, který byl pořízen na skládce komunálního odpadu v jižní části dnešní Botanické zahrady a arboreta Štramberk. Skládka byla asanována v roce 1998. Současné lokality na Skalkách se nacházejí v okolí této bývalé skládky. Druh se v posledních 5 letech šíří na vhodné lokality v širším okolí Štramberka (Ženkla, Štramberk-Skalky, Štramberk-Hraničky, Prchalov, Tichá – vše Grulich l. c.: 148) a i když Skalky navštívilo mnoho botaniků, byl přehlížen.

P. Pavlík

Grulich V. [ed.] (2003): Výsledky floristického kursu České botanické společnosti v Novém Jičíně (4.–10. července 1999). – In: Výsledky floristických kurzů ČBS, Nejedek (1994), Světlá nad Sázavou (1977), Nový Jičín (1999), Kroměříž (2000). – Zpr. Čes. Bot. Společ. 38, suppl. 2003/2: 1–224.

***Dryopteris affinis* (Lowe) Fraser-Jenkins**

C3

66. Hornosázavská pahorkatina, 6259d, Chotěboř (distr. Havlíčkův Brod): smrkový les 250 m Z od hájovny Obolec, ca 1,2 km SZ od kostela ve městě, 480 m n. m. (leg. *L. Čech* 9. 7. 2000, herb. Čech, rev. L. Ekrt).

Na lokalitě byl nalezen jediný trs v menší populaci *Dryopteris filix-mas*. Druh dosud nebyl z fytochorionu Hornosázavská pahorkatina uváděn (cf. Chrtek in Hejný & Slavík 1988: 266–268). Revizi nálezu podle ploidie, zjištěné pomocí průtokového cytometru provedl L. Ekrt, dle jeho názoru se pravděpodobně jedná o *D. a.* subsp. *borreri* (Newman) Fraser-Jenkins.

L. Čech

***Dryopteris cristata* (L.) A. Gray**

C1

37n. Kaplické mezihorí, 7352d, Dolní Dvořiště (distr. Český Krumlov): ca 3,25 km JV od kostela v obci, J od bývalé pohraniční cesty z Cetvin do Dolního Dvořiště, vedoucí svahem k nivě Malše, 48°38'20" N, 14°29'18" E, 630 m n. m. (leg. *V. Hans* 2004, CB-38857, rev. M. Lepší; Hans in Chán et al. 2005).

Chán V., Lepší M. & Lepší P. [eds] (2005): Nálezy zajímavých a nových druhů v květeně jižní části Čech XI. – Sborn. Jihočes. Muz. České Budějovice, přír. vědy, 45: 167–175.

***Dryopteris expansa* (C. Presl) Fraser-Jenkins & Jermy**

C4b

83. Ostravská pánev, 6176b, Doubrava (distr. Karviná): ve spodní části severně orientovaného svahu rokle S od kóty 282,1 (Doubrava), v horní (východní) části rokle, asi 1 km S–SSZ od kostela v obci, bučina, 49°52'05" N, 18°28'38" E, 265 m n. m. (leg. *P. Koutecký* 2. 9. 2004, herb. P. Koutecký, rev. L. Ekrt).

83. Ostravská pánev, 6177b, Karviná: 1 trs na pasece v Černém lese, u křížení průseku ve směru V–Z rozdělujícího lesní komplex na poloviny a hlavní lesní cesty ve východní části lesa, asi 5,1 km V–VSV od železniční stanice Karviná hlavní nádraží, 49°51'40" N, 18°35'50" E, 284 m n. m. (leg. P. Koutecký 9. 6. 2004, herb. P. Koutecký, rev. L. Ekrt).

Tento druh není v Květeně ČR (Chrtěk in Hejný & Slavík 1988: 270–271) z fytogeografického okresu Ostravská pánev uváděn.

P. Koutecký

***Elatine triandra* Schkuhr**

C2

- 53a. Českolipská kotlina, 5253c, Manušice (distr. Česká Lípa): skupina rybníků J od obce; prostřední větší rybník se zpevněnou hrází s cestou, 50°42'44" N, 14°30'38" E, 250 m n. m. (leg. T. Rejzek říjen 2003, herb. Rejzek, rev. Z. Kaplan).

Druh nebyl z tohoto fytogeografického okresu dosud uváděn. Vyskytuje se roztroušeně na bahnitém dně letněného rybníka, kde se přechodně vytvořila vegetace s dalšími druhy obnažených dnů, např. *Carex bohemica*, *Eleocharis ovata*, *E. mamillata*, *E. acicularis*.

T. Rejzek

66. Hornosázavská pahorkatina, 6260c, Chotěboř (distr. Havlíčkův Brod): obnažené dno vypuštěného rybníka Rudův (dolní z kaskády Kacíře), ca 500 m JV od železniční stanice na JV okraji města, 541 m n. m. (leg. L. Čech 24. 6. 2003, herb. Čech).

Z fytochorionu Hornosázavská pahorkatina nebyl tento druh dosud uváděn (cf. Křísa in Hejný & Slavík 1990: 390–392). Na dně vypuštěného rybníka rostl ve vegetaci as. *Eleocharis ovatae-Caricetum bohemicae* spolu s druhy *Elatine hydropiper*, *Carex bohemica*, *Eleocharis ovata*, *E. acicularis*, *Myosotis cespitosa* aj.

L. Čech

***Epipactis palustris* (L.) Crantz**

C2

52. Ralsko-bezděžská tabule, 5454c, Obora (distr. Česká Lípa): slatiniště 200 m V od křižovatky hlavní silnice s vedlejší silnicí na Okna, 50°32'30" N, 14°40'37" E, 275 m n. m. (not. T. Rejzek srpen 2003).
50. Lužické hory, 5253b, Cvikov (distr. Česká Lípa): vlhká bezkolencová louka vlevo od cesty k rybníku „Jezírko“, 400 m Z od vrchu Kalvárie, 150 m V od silnice na Trávník, 50°47'19" N, 14°38'17" E, 365 m n. m. (leg. T. Rejzek 2002, herb. Rejzek, rev. B. Trávníček).

Kruštík bahenní se vyskytuje na pěšině vyšlapané zvěří skrz slatiniště. Je zřejmé, že roste pouze na mírně disturbovaných místech, proto je třeba jeho výskytu na této lokalitě věnovat dlouhodobou pozornost, jelikož ostatní plocha lokality je pokryta téměř souvislým nenarušovaným porostem s dominantními *Carex rostrata*, *C. disticha* a *C. panicea*. Z dalších druhů stojí za pozornost *Menyanthes trifoliata* a *Potentilla palustris*. Potenciálním nebezpečím pro lokalitu je skládka silážního krmiva pro zvěř při okraji rákosiny, na které se vyskytují naprosto nežádoucí ruderální druhy!

V Lužických horách nebyl dosud krušík bahenní nalezen. Jedná se o lokalitu s velmi reprezentativní bezkolencovou loukou s výskytem např. *Dactylorhiza majalis*.

T. Rejzek

***Equisetum ramosissimum* Desf.**

C3

21a. Hanácká pahorkatina, 6570a, Brodek u Přerova (distr. Přerov): v kolejišti železniční stanice Brodek u Přerova, 49°28'46" N, 17°20'31" E, 205 m n. m. (not. M. Dančák 23. 6. 2002).

21a. Hanácká pahorkatina, 6570b, Přerov: v kolejišti při SZ okraji železniční stanice, těsně nad pravým břehem Bečvy, 49°27'02" N, 17°26'19" E, 210 m n. m. (leg. M. Dančák 23. 6. 2002, OL).

Nový druh pro fytochorion.

***Euphorbia angulata* Jacq.**

C2

68. Moravské podhůří Vysočiny, 6862d, Dalešice (distr. Třebíč): habřina a světlý bor na ostrožně u žlíbku nad pravým břehem VN Dalešice, ca 1,5 km VSV–SV od kostela v obci, 395 m n. m. (leg. L. Čech 2. 10. 2002, herb. Čech).

68. Moravské podhůří Vysočiny, 6862d, Kramolín (distr. Třebíč): světlá doubrava při okraji lesa, 500 m VSV od kaple v obci, 452 m n. m. (leg. L. Čech 14. 5. 2003, herb. Čech).

68. Moravské podhůří Vysočiny, 6862d, Slavětice (distr. Třebíč): smíšený les s bohatým podrostem Z od lesní cesty, ca 1,4 km S od křižovatky v obci, 410 m n. m. (leg. L. Čech 8. 6. 2004, herb. Čech).

68. Moravské podhůří Vysočiny, 6862d, Slavětice (distr. Třebíč): průsek pod elektrickým vedením u silnice, ca 2,2 km SSV od kaple v obci, 400 m n. m. (leg. L. Čech 29. 7. 2004, herb. Čech).

68. Moravské podhůří Vysočiny, 6863c, Ketkovice (distr. Brno): PR Údolí Oslavy a Chvojnice, světlá doubrava na západním svahu nad lesní cestou nad levým břehem Chvojnice, ca 1,9 km JZ–JJZ od návsi v obci, 350 m n. m. (not. V. Grulich & L. Čech 16. 9. 2004).

Nálezy *E. angulata* od Dalešic a Slavětic doplňují dosavadní nečetné informace o rozšíření druhu v údolí Jihlavy, založené především na historických údajích (cf. Šmarda 1963, Koblížek et al. 1998). Lokalita u Kramolína se nachází blízko možné lokalizace herbářového sběru ze Zeleného kopce poblíž Sedleckého Dvora (leg. S. Ondráčková 6. 5. 1969 ZMT); oba tyto nálezy zřejmě představují aktuální výškové maximum druhu v ČR (cf. Chrtek & Křísa in Hejný & Slavík 1992: 328–330). O podobné blízké ověření jde možná také v případě nálezu nad Chvojnici u Ketkovic (V háji při cestě od Ketkovického mlýna do Ketkovic, leg. F. Jičínský 5. 6. 1921 ZMT). Druh se obvykle vyskytuje v nevelkých a snadno přehlédnutelných populacích, často s pouze několika kvetoucími exempláři. Jedinou výjimkou je lokalita u průseku elektrického vedení nedaleko hráze VN Dalešice, kde bylo zjištěno několik stovek jedinců. Na několika dalších lokalitách jsem našel osamocené drobné nekvetoucí rostliny, jejichž spolehlivá determinace přesahovala mou odbornou erudici; tyto lokality zde proto nejsou zařazeny.

L. Čech

Koblížek J., Sutorý K., Řepka R., Unar J. & Ondráčková S. (1998): Floristická charakteristika vybraných lokalit širšího okolí energetické soustavy Dukovany – Dalešice. – Přírod. Sborn. Západo-morav. Muz. Třebíč 37: 1–99.

Šmarda J. (1963): Rozšíření xerothermních rostlin na Moravě a ve Slezsku. – Geograf. ústav ČSAV, Brno, 170 p. + 225 kart.

***Euphorbia lucida* W. & K.**

C2

13a. Rožďalovická tabule, 5757d, Městec Králové (distr. Nymburk): na pasece (zalesněné převážně jasanem) ve střední části Kánovnického lesa (hojně, i na okolních lesních cestách), asi 2,75 km SZ od kostela sv. Markéty v Městci Králové, 215 m n. m. (leg. M. Štefánek 16. 5. 2004, PRC).

***Filago lutescens* Jord.**

C1

35d. Březnické Podbrdsko, 6750a, Štěkeň (distr. Strakonice): úhor na jižním svahu návrší zv. „Šibeniční vrch“ S od obce, 420 m n. m., hojně (leg. R. Paulič & P. Leischner 4. 9. 2005, CB, rev. M. Štech).

35d. Březnické Podbrdsko, 6750a, Vítkov u Štěkne (distr. Strakonice): suchý, výslunný V okraj lesa při polní cestě 0,6 km SZ od osady, 445 m n. m., hojně (leg. R. Paulič & P. Leischner 4. 9. 2005, CB, PRC, rev. M. Štech).

37e. Volyňské Předšumaví, 6748b, Střelské Hoštice (distr. Strakonice): skalnaté stráně nad levým břehem řeky Otavy 1 km JV od obce, 415–425 m n. m., hojně, spolu s *Galeopsis ladanum*, *Jasione montana*, *Poa bulbosa*, *Veronica verna* aj. (leg. R. Paulič & P. Leischner 2. 9. 2005, CB, PRC). Lokalita není nová, jedná se o ověření po téměř padesáti letech, druh zde zaznamenali při společné exkurzi 7. 9. 1958 J. Hartl, V. Chán, V. Skalický, J. Vaněček a V. Vokoun (leg. J. Hartl CB, rev. M. Štech). Bělolist žlutavý se zde vyskytuje dosud hojně, místy až v množství, a to jak na skalách, tak i na suchých mezích nad nimi.

38. Budějovická pánev, 6750b, Kestřany (distr. Písek): okraje zarostlých úhorů na JZ svahu návrší „Soustava“ (419,9 m) SV od obce, 400 m n. m., vzácně, spolu s *Filago arvensis*, *Galium spurium*, *Tunica prolifera* (leg. R. Paulič & P. Leischner 4. 9. 2005, CB, PRC, rev. M. Štech).

Bělolist žlutavý patří ke kriticky ohroženým druhům květeny jižní části Čech (cf. Chán 1999: 105), na konci 90. let byl znám pouze z okraje pole u osady Slatina u Štěkne, kde byl zaznamenán V. Žílou (cf. Chán l. c.: 105), tato lokalita již ale zanikla. V roce 2004 byla objevena velmi bohatá populace bělolistu žlutavého u Selibova na Písecku (leg. M. Soukup 17. 8. 2004 herb. Soukup). Výše uvedené lokality (např. u Střelských Hoštic a Vítkova) jsou z hlediska četnosti perspektivní do budoucnosti, a můžou se stát zdrojnicí šíření semen do okolí.

R. Paulič

***Filipendula vulgaris* Moench**

52. Ralsko-bezděžská tabule, 5454c, Bezděz (distr. Česká Lípa): 250 m SV od kostela, okraj louky blízko cestě, 50°32'10" N, 14°43'25" E, 420 m n. m. (not. T. Rejzek červenec 2005).

Výskyt tužebníku obecného ve fyto geografickém okrese 52 není v Květeně ČR (cf. Smejkal in Slavík 1995: 50) uveden.

Gagea bohémica* (Zauschner) J. A. Schultes & J. H. Schultes subsp. *bohémica

C2

9. Dolní Povltaví, 5752b/d, Kopeč (distr. Mělník): PR Kopeč (včetně nově rozšířené části chráněného území), bazalt, 200–214 m n. m., 4 mikrolokality (not. D. Hvrčka 28. 3. 2005):

a) Dlouhý vrch, u prostřední skalky u cesty, 50°14'56" N, 14°25'37" E, 6 kvetoucích rostlin, menší počet sterilních jedinců;

- b) nově rozšířená část chráněného území, 230 m SV od vrchu Homolka, 50°15'03" N, 14°25'53" E, 2 kvetoucí rostliny;
 - c) nově rozšířená část chráněného území, 250 m SSV od vrchu Homolka, travnatá stráň s mírným SV úklonem, 50°15'05" N, 14°25'51" E, 5 kvetoucích rostlin;
 - d) nově rozšířená část chráněného území, 160 m SV od vrchu Homolka, skalnatá stráň s mírným jižním úklonem, 50°15'03" N, 14°25'48" E, 6 kvetoucích rostlin, řada sterilních jedinců.
9. Dolní Povltaví, 5752d, Kopeč (distr. Mělník): skalnaté návrší mezi obcí a Velkoveským vrchem (700 m SV od kóty 269), 1 kvetoucí rostlina., 50°14'48" N, 14°26'06" E, 216 m n. m. (not. *D. Hrčka* 28. 3. 2005).

Křivatec český nebyl doposud z PR Kopeč ani z jejího bezprostředního okolí zaznamenán. Nejbližší udávaný nález se vztahuje k východnímu svahu Velkoveského vrchu, resp. 230 m východně od kóty 269 (Suza 1937), ale ani zde nebyl od osmdesátých let 20. století již nalezen. Jako o zaniklé lokalitě na Velkoveském vrchu se o něm zmiňuje Hrouda (1989: 136), podobně není v příslušném čtverci síťového mapování zakreslen ani v Červené knize ČR a SR (Gruna et al. in Čerovský et al. 1999: 159).

Je překvapující, že křivatec český nebyl v těchto místech přes řadu průzkumů probíhající od konce 19. století zaznamenán (v poslední době např. Čapková 1997). Podobně ani V. Jirásek, který inicioval vyhlášení PR Kopeč, se o tomto druhu nezmiňuje, sám se přitom v jednom ze svých příspěvků věnuje i rozšíření křivatece českého (Jirásek 1937). Výskyt tohoto ohroženého druhu za hranicí PR Kopeč byl jedním z důvodů rozšíření chráněného území (Hrčka in press).

D. Hrčka

- Čapková M. (1997): Inventarizační průzkum přírodní rezervace Kopeč. – Ms., 28 p. [Depon. in: Krajský úřad Středočeského kraje, Praha].
- Hrčka D. (2006): Lípnice bádenská a nově rozšířená přírodní rezervace Kopeč na Mělnicku. – *Ochr. Přír.*, Praha, 61: 199–201.
- Hrouda L. (1989): Křivatec český pravý – *Gagea bohemica* (Zauschn.) J. A. & J. H. Schult. subsp. *bohemica*. – In: Slavík B. [ed.], *Vybrané ohrožené druhy ČSR*. – Stud. ČSAV 1989/10: 125–150.
- Jirásek V. (1937): Doplnky k rozšíření *Gagea bohemica* (Zauschn.) Roem. & Schult. ve středních Čechách. – *Věda Přír.*, Praha, 18: 149–150.
- Suza J. (1937): Nové lokality *Riccia Bischoffii* Hübn. v Čechách. – *Čas. Nár. Mus.*, Praha, odd. přírod., 111: 179–180.

***Gagea villosa* (M. Bieb.) Sweet**

C2

- 36a. Blatensko, 6549c, Blatná (distr. Strakonice): mez s fragmentem bývalé cesty ca 200 m JZ od kóty Nový háj (471,7 m) V od města, ca 470 m n. m., ca 5 kvetoucích trsů a velké množství sterilních (leg. *J. Šoun* 4. 4. 2004, herb. Šoun).
- 36a. Blatensko, 6649c, Chraštovice (distr. Strakonice): mez při okraji silnice 1,3 km Z od obce, 500 m n. m. (not. *V. Chán, P. Leischner & R. Paulič* 7. 4. 2005, leg. *R. Paulič*, CB).
- 36a. Blatensko, 6649c, Třebostice (distr. Strakonice): svahovitá stráň nad silnicí při východním okraji obce, 510 m n. m., vzácně (not. *V. Chán, P. Leischner & R. Paulič* 7. 4. 2005, leg. *R. Paulič*, CB).

Přehlížený druh, který bude na Blatensku podstatně hojnější než je známo, dříve se vyskytoval také u Mužetic (cf. Deyl & Skočdoplová-Deylová 1989). Na sousedním

Horazďovicku a Strakonických vápencích je registrováno množství nově objevených lokalit (not. R. Paulič & P. Leischner 2002–2006). Křivatec rolní se zde vyskytuje na suchých mezích, v akátinách, ale i na mezích a stráňkách při okraji silnic – většinou pod starými stromy.

R. Paulič

Deyl M. & Skočdopolová-Deylová B. (1989): Květena Blatenska. – Národní Muzeum, Praha, 259 p.

***Gentianella obtusifolia* subsp. *sturmiana* (A. Kerner & J. Kerner) Holub C1**

28d. Toužimská vrchovina, 5943c, Rankovice u Teplé (distr. Karlovy Vary): každoročně kosený nízkostébelný vlhčí travní porost (60 × 20 m) v cípu louky mezi melioračními příkopy, ca 500 m ZSZ od odbočky na obec Rankovice ze silnice Teplá – Poutnov a ca 1,1 km ZJZ od pomníku na návsi v obci Rankovice, 50°00'24" N, 12°50'31" E, 667 m n. m. (leg. P. Tájek & V. Melichar 15. 9. 2001, SOKO & Městské muzeum Mariánské Lázně, det. P. Tájek, rev. J. Brabec).

Hořeček drsný Sturmův byl nalezen v roce 2001 (Tájek 2001) a od té doby je pravidelně monitorován počet kvetoucích exemplářů (not. P. Tájek, V. Melichar & A. Masopustová 2001 – 101 ex.; not. P. Tájek, A. Bucharová & J. Brabec 29. 9. 2003 – 20 ex.; not. J. Brabec & V. Hula 31. 8. 2004 – 9 ex.; not. P. Tájek & A. Bucharová 30. 8. 2005 – 58 ex.). Jde o třetí recentní lokalitu z fyto geografického okresu Tepelské vrchy (Pila u Karlových Varů: 2 mikrolokality; pod Volfštejnem u Černošína). V rámci ČR jde o sedmou dosud existující lokalitu – kromě výše uvedených: fyto geografické okresy Tachovská brázda (27) – PP Hvozdčanská louka; Doupovské vrchy (29) – Bražec; Podbrdsko (35) – Hnačov (hybridogenní populace), Kocelovice (cf. Kirschnerová & Kirschner 1997, Kirschner & Kirschnerová in Slavík 2000: 91–92, Sladký in Zahradnický & Mackovčín 2004: 100).

P. Tájek

Kirschnerová L. & Kirschner J. (1997): Hořeček drsný Sturmův, ještě nevyměřelý taxon české květeny. – Zpr. Čes. Bot. Společ. 32: 1–13.

Tájek P. (2001): Slavkovský les – údolí říčky Teplé mezi železniční zastávkou Hoštěc a Dolním Hamrem (K0049SL), závěrečná textová zpráva k mapování biotopů soustavy Natura 2000 a Smaragd. – Ms. [Depon. in: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha].

***Gladiolus imbricatus* L. C2**

75. Jesenické podhůří, 5770d, Janov u Jindřichova ve Slezsku (distr. Bruntál): degradovaná pcháčková louka (zarůstající *Salix aurita*) pod lesní cestou nad údolím Svinného potoka, 1,9 km J od kostela v obci, 50°13'51" N, 17°29'06" E, 480 m n. m., 30 fertilních rostlin (not. J. Mládek 11. 9. 2003).

***Glyceria striata* (Lam.) Hitchc.**

80a. Vsetínská kotlina, 6673a, Ratiboř (distr. Vsetín): prameniště olšina pod vrchem Kosiska ca 1,5 km ZSZ od kostela v obci, 49°22'13" N, 17°53'24" E, 430 m n. m. (leg. M. Dančák 12. 9. 2003, OL).

80a. Vsetínská kotlina, 6673a, Kateřinice (distr. Vsetín): prameniště ve smrčině v údolí Poborov, ca 0,7 km J od kostela v obci, 49°22'31" N, 17°53'04" E, 440 m n. m. (leg. M. Dančák 18. 9. 2003, OL).

80a. Vsetínská kotlina, 6673b, Pržno (distr. Vsetín): lesní mokřiny v sedle mezi vrchy Václavsko a Páleniska, ca 1,8 km Z od středu obce, 49°23'14" N, 17°55'02" E, 450 m n. m. (leg. M. Dančák 14. 9. 2003, OL).

81. Hostýnské vrchy, 6673a, Kateřinice (distr. Vsetín): okraj paseky v údolí Poborov, ca 1 km ZJZ od kostela v obci, 49°22'41" N, 17°52'18" E, 440 m n. m. (leg. *M. Dančák* 18. 9. 2003, OL).
81. Hostýnské vrchy, 6573c, Mikulůvka (distr. Vsetín): vlhký okraj lesní cesty při okraji paseky na SV svahu vrchu Chladná, ca 3 km ZJZ od středu obce, 49°24'01" N, 17°53'21" E, 510 m n. m. (leg. *M. Dančák* 25. 9. 2003, OL).

Nové lokality dokumentující expanzi tohoto z ČR teprve v nedávné době potvrzeného druhu (Dančák 2002).

Dančák M. (2002): *Glyceria striata* – a new alien grass species in the flora of the Czech Republic. – *Preslia* 74: 281–289.

***Goodyera repens* (L.) R. Br.**

C1

68. Moravské podhůří Vysočiny, 6862b, Sedlec u Náměště nad Oslavou (distr. Třebíč): smíšený smrkoborový les s vtroušeným habrem SZ od lesní cesty, 250 m VSV od hájovny, ca 1,7 km V–VSV od kaple v obci, 425 m n. m. (not. *L. Čech* 27. 7. 2005; not. *L. Čech & J. Šmiták* 29. 7. 2005).

Velmi malá populace druhu (původně zřejmě jediný polykormon se 4 kvetoucími lodyhami) byla nalezena náhodou při úspěšném ověření lokality *Carex pediformis* (cf. Suza 1948). V současné době se zřejmě jedná o třetí (resp. čtvrtou) recentní lokalitu tohoto druhu na Moravě (Jatiová & Šmiták 1996, Mandák & Procházka 2000, Jankovský 2001). Současný stav výskytu druhu v Čechách, kde je známa již řada lokalit z vápenců Šumavsko-novohradského podhůří, popisuje řada článků, z těch posledních např. Paulič (2005).

L. Čech

Jankovský L. (2001): Smrkovník plazivý (*Goodyera repens*) ve Svratecké vrchovině. – *Roezliana*, Brno, 30: 34–35.

Jatiová M. & Šmiták J. (1996): Rozšíření a ochrana orchidejí na Moravě a ve Slezsku. – Agentura ochrany přírody a krajiny, Brno, 539 p.

Mandák B. & Procházka F. (2000): Historické a současné rozšíření *Goodyera repens* v České republice. – *Preslia* 72: 507–518.

Paulič R. (2005): Další lokality smrkovníku plazivého – *Goodyera repens* (L.) R. Br. – v jihozápadních Čechách. – *Roezliana*, Brno, 34: 44–45.

***Gymnadenia densiflora* (Wahlenb.) A. Dietrich**

C1

- 4b. Labské středohoří, 5450b, Žitenice (distr. Litoměřice): křovinatý svah asi 350 m Z od Lorety, 30 rostlin (not. *K. Kubát* 11. 8. 2005; Kubát: *Severočes. Přír.* 36–37: 23–29, 2005).
- 4c. Úštěcká kotlina, 5451a, Dolní Řepčice (distr. Litoměřice): strmá k severu orientovaná stráň asi 600 m JZ od železničního nadjezdu, ca 30 kvetoucích rostlin (not. *K. Kubát* 9. 8. 2005; Kubát: *Severočes. Přír.* 36–37: 23–29, 2005).
- 4c. Úštěcká kotlina, 5451d, Chotiněves (distr. Litoměřice): bílá stráň asi 800 m J od kravína v obci, stovky rostlin (not. *J. Novák* červenec 2005; not. *K. Kubát* 3. 8. 2005; Kubát: *Severočes. Přír.* 36–37: 23–29, 2005).
- 15b. Hradecké Polabí, 5562c, Česká Skalice (distr. Náchod): PR Dubno, slatina na jižním břehu Zličského rybníka (not. *F. Krahulec* srpen 2004; not. *M. Gerža, J. Hadinec & J. Kučera* červenec 2006).

V okolí České Skalice se *Gymnadenia densiflora* vyskytovala v tisícových populacích v prostoru, který byl později zatopen přehradou Rozkoš (Krahulec 1981). Začátkem 70. let byla nalezena Josefem Holubem na louce v severozápadním okraji PR Dubno. Na této lokalitě jsem druh potvrdil ještě v první polovině 80. let, později ale louka přestala být kosená, zarostla a druh zde v současné době neroste. Začátkem 90. let zásluhou J. Nováka z referátu životního prostředí na Okresním úřadu v Náchodě začala být kosená i vlhká část slatinné louky na jižním břehu Zličského rybníka, v té době zarostlá rákosem. K našemu překvapení již ve druhém roce po zahájení kosení byly znovu nalezeny druhy z lokality známé, ale po řadu let nenalezené (*Carex davalliana*, *Ophioglossum vulgatum*). Druhem, který z této lokality nebyl v minulosti udáván, byla i *Gymnadenia densiflora*, které zcela evidentně kosení napomohlo. Její zdejší populace je v současné době v dobrém stavu, uvádím tak na pravou míru nepřesnou informaci o vymizení druhu ve východních Čechách (cf. Kubát & Jongepierová in Additamenta IV: 121, 2005).

F. Krahulec

Krahulec F. (1981): Vegetační poměry zátopového území „Rozkoš“ u České Skalice II. – Acta Mus. Reginaehradec., ser. A, 16: 155–161.

***Hackelia deflexa* (Wahlenb.) Opiz**

C1

71a. Bouzovská pahorkatina, 6367a, Javoříčko (distr. Olomouc): skály nad levým břehem potoka Špraněk naproti Zkamenělému zámku v NPR Špraněk, 49°39'58" N, 16°54'07" E, ca 450 m n. m. (leg. M. Dančák 4. 8. 2004, OL).

Hackelia deflexa patří ke kriticky ohroženým druhům flóry České republiky. Celkový areál druhu zahrnuje téměř celý mírný pás severní polokoule a v ČR se vyskytuje roztroušeně především v mezofytiku (Kubát in Slavík 2000: 238–239). Z NPR Špraněk uvádí druh Deyl (1983), který jej zaznamenal pouze „na hraně Zkamenělého zámku pod zábradlím na vyhlídce“ v letech 1966 a 1975. Bednář (1987) druh v území nepotvrdil a cituje pouze starší údaje. Na Zkamenělém zámku pozoroval lopusník v roce 1992 V. Faltys, o rok později však na stejné lokalitě druh nalezen nebyl (P. Lustyk in verb.). Ke Zkamenělému zámku se vztahuje také nejstarší údaj o výskytu tohoto druhu v Javoříčském krasu (Slaviček sec. Podpěra 1911). Při inventarizačním průzkumu NPR Špraněk v letech 2004 a 2005 byl tento druh nalezen na celkem pěti mikrolokalitách. Největší populace byla tvořena mnoha desítkami jedinců, ostatní populace byly tvořeny 1 až 10 jedinci a celkový počet nalezených jedinců byl menší jak 100. Naprostá většina jedinců byla nalezena mimo území současné NPR (skály nad levým i pravým břehem Špraňku, v návrhu na rozšíření). Na vlastním Zkamenělém zámku nebyl druh ani v jednom roce pozorován. *Hackelia deflexa* patří společně s *Cimicifuga europaea* k nejvzácnějším a zároveň nejvýznamnějším druhům Javoříčského krasu.

M. Dančák

Bednář V. (1987): Botanická inventarizace chráněného území Špraněk u Javoříčka. – Ms. [Depon. in: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Olomouc].

Deyl Č. (1983): Špraněk – nejbohatší lokalita vzácných druhů rostlin v Javoříčském krasu. – Ms. [Depon. in: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Olomouc].
Podpěra J. (1911): Květena Hané. – Brno.

***Hieracium cymosum* L.**

C4a

53a. Českolipská kotlina, 5353a, Česká Lípa (distr. Česká Lípa): ulice U Ploučnice (silnice číslo 262 směr Mimoň), 30 m od mostu hlavní silnice, mezi silnicí a cestou podél Ploučnice, 50°40'59" N, 14°32'31" E, 250 m n. m. (leg. T. Rejzek květen 2005, herb. Rejzek, det. J. Chrtěk jun.).

Dle Květeny ČR existuje k výskytu druhu *Hieracium cymosum* ve fytochorionu 53a pouze literární údaj ze Stružnice.

***Hydrocharis morsus-ranae* L.**

C2

32. Křivoklátsko, 5950b, Unhošť-Nouzov (distr. Kladno): malý lesní rybníček (v mapách nezakreslen), asi 450 m Z od návsí v Nouzově (780 m S od kapličky v Malých Kysčích), 50°04'06" N, 14°05'37" E, ca 377 m n. m. (leg. M. Štefánek 8. 6. 2004, PRC).

Poměrně překvapivý nález učiněný během mapování Natura 2000 (Štefánek 2004) mimo aluvium vodních toků (nebeský rybníček?), žádné recentní lokality v širším okolí mi nejsou známy (už vzhledem k téměř úplné absenci vhodných biotopů). Při poměrně podrobném botanickém průzkumu povodí Kačáku také nikde zaznamenán nebyl (Brabec et al. 2003). Ze samotného území CHKO Křivoklátsko tento druh udává Kolbek (Žloutkovice – v Berounce, Městečko; Kolbek 1986), obdobně je zaznamenáno několik lokalit v síťových mapách v květeně Křivoklátska (okolí Berounky, na jednom místě v SZ části CHKO, Kolbek et al. 1999), ale Rydlo již vodňanku v osmdesátých letech neuvádí ani z vodních nádrží Křivoklátska (Rydlo 1992), ani z toku Berounky („V r. 1982 přes speciální pozornost, která byla možností výskytu tohoto druhu věnována, nebyla nikde nalezena.“; Rydlo 1986).

Malý lesní rybníček u Nouzova není zakreslen jak v běžných turistických mapách měřítka 1:50 000, tak ani v podrobnějších mapách měřítka 1: 10 000. Možná i proto unikal pozornosti. Vodňanka žabí zde zarůstá většinu vodní plochy.

M. Štefánek

Brabec J., Štefánek M. & Marek M. (2003): Botanický průzkum Přírodního parku Povodí Kačáku. – Ms. [Depon. in: Magistrát města Kladna].

Kolbek J. (1986): Příspěvek ke květeně Chráněné krajinné oblasti Křivoklátsko. – Bohemia Centr. 15: 29–52.

Rydlo J. (1986): Vodní flóra a vegetace Berounky. – Muz. Součas., ser. natur., 1: 49–77.

Rydlo J. (1992): Vodní makrofyta rybníků a tůní na Křivoklátsku. – Muz. Součas., ser. natur., 6: 109–178

Štefánek M. (2004): Kačák u Družce (A0505), závěrečná textová zpráva k mapování biotopů soustavy Natura 2000 a Smaragd. – Ms. [Depon. in: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha].

58c. Broumovská kotlina, 5364a, Broumov (distr. Náchod): Velká Ves, drobný rybníček těsně Z od hlavní silnice vedoucí V od železniční trati od pivovaru v Olivětíně rovně na Otovice, ca 350 m S od

křížovatky této silnice a silnice Broumov – Rožmitál, 50°35'08" N, 16°20'26" E, 390 m n. m. (leg. P. Filippov 2003, herb. Filippov).

Druh nebyl z Broumova doposud znám. V roce 2003 byla nalezena populace na drobném rybníčku, v roce 2004 zde nebyla ani jedna rostlina. Tento jev je ovšem pro *Hydrocharis morsus-ranae* typický.

P. Filippov

Inula salicina* L. subsp. *salicina

C4a

58c. Broumovská kotlina, 5464a, Otovice (distr. Náchod): extenzivní pastvina asi 700 m SZ od hraničního přechodu, 50°36'01" N, 16°23'44" E, 400 m n. m. (leg. P. Filippov 2004, herb. Filippov).

58c. Broumovská kotlina, 5464c, Otovice (distr. Náchod): nekosená stráňka nad Božanovským potokem, asi 1,3 km od soutoku se Stěnavou, 50°32'43" N, 16°23'44" E, 375 m n. m. (leg. P. Filippov 2004, herb. Filippov).

58c. Broumovská kotlina, 5464c, Otovice (distr. Náchod): nekosená stráňka asi 1,2 km J od kostela v obci, 50°32'50" N, 16°23'04" E, 400 m n. m. (leg. P. Filippov 2004, herb. Filippov).

58c. Broumovská kotlina, 5464c, Božanov (distr. Náchod): při cestě u hraničního přechodu, asi 1,3 km JJV od kostela v obci, 50°31'00" N, 16°22'07" E, 455 m n. m. (leg. P. Filippov 2004, herb. Filippov).

Hrouda (in Slavík & Štěpánková 2004: 74) druh z fytogeografického okresu Sudetské meziohří (58) neudává. *Inula salicina* zde však roste, stanovištěm jsou suché nekosené stráně a pastviny v okolí dolní části Otovic a v prostoru mezi Otovicemi a Božanovem. Bylo nalezeno ca 10 lokalit, uvedeny jsou jen 4 příklady. Výskyt druhu *Inula salicina* v Broumovské kotlině pravděpodobně souvisí s rozšířením v Kladské kotlině v přilehlém Polsku, kde druh obsazuje podobná stanoviště.

P. Filippov

***Kickxia spuria* (L.) Dumort.**

C2

20a. Bučovická pahorkatina, 6868a, Nesovice (distr. Vyškov): pole při východní hranici PP Roviny, 49°09'13" N, 17°03'06" E, 300 m n. m., 2 rostliny (leg. J. Komárek & J. Podhorný 19. 9. 2004, herb. Komárek); pole při východní hranici NPP Malhotky, 49°09'00" N, 17°03'33" E, 290 m n. m., 21 rostlin (leg. J. Komárek & J. Podhorný 19. 9. 2004, herb. Komárek).

***Lepidium perfoliatum* L.**

11b. Poděbradské Polabí, 5957c, Kolín: ve šterku v kolejišti na železniční stanici Kolín-zastávka (těsně u železničního přejezdu), 198 m n. m. (leg. M. Štefánek 15. 5. 2002, PR, det. J. Sádlo).

V Květeně (Dvořáková in Hejný & Slavík 1992) není z tohoto fytogeografického okresu řehřicha prorostlá zmíněna. Nejblíže uváděné lokality jsou Praha (fytogeografický okres 10. Pražská plošina) a Lhota u Přelouče (fytogeografický okres 15. Východní Polabí). Vzhledem k charakteru naleziště (v kolejišti frekventované železniční trati Kolín – Praha) a efemernosti výskytu (v dalších letech již nezaznamenána) byla pouze dočasně zavlčena železniční dopravou.

M. Štefánek

Lilium bulbiferum* L.*C2**

58c. Broumovská kotlina, 5363c, Verněřovice (distr. Náchod): mez na pomezí olšiny a pole asi 2,2 km ZSZ od kostela v centru obce, 50°37'11"N, 16°11'33"E, 490 m n. m. (foto L. Ekrť 23. 6. 2004; leg. L. Ekrť 4. 7. 2004, herb. Ekrť).

[20 m², 4. 7. 2004, L. Ekrť, E₁ (90 %): *Alopecurus pratensis* 2, *Holcus lanatus* 2, *Rubus idaeus* 2, *Senecio ovatus* 2, *Agrostis capillaris* 1, *Calamagrostis epigejos* 1, *Elytrigia repens* 1, *Lilium bulbiferum* 1, *Stellaria graminea* 1, *Achillea* sp. +, *Anemone nemorosa* +, *Angelica sylvestris* +, *Campanula patula* +, *Cirsium arvense* +, *Equisetum arvense* +, *Galium aparine* +, *Luzula multiflora* +, *Phragmites australis* +, *Poa pratensis* +, *Rumex acetosa* +, *Veronica chamaedrys* +. – E₀ (20 %): neanalyzováno].

V minulosti byla lilie cibulkonosná z oblasti Sudetského mezioří uváděna pouze z Jestřebích hor (58e) z odlesněné části hřebenu v oblasti Pasek (Brendy). Tato lokalita byla zaznamenána Theodorem Lokvencem v roce 1950 (Lokvenc 1957). Není však zcela jasné, zda-li se nejednalo o zplanění z kultury. Jiný recentní výskyt tohoto taxonu z území není znám (A. Hájek in verb.).

Nalezená populace čítající asi 35 rostlin (15 kvetoucích) se nachází na neobhospodařované mezi oddělující pole a olšinu. Pro spontánní výskyt druhu na nalezené lokalitě svědčí nejen relativní odlehlost místa, ale také skutečnost, že v blízkosti populace nevede žádná cesta či stezka. Možnost vzniku populace zplaněním nebo snad i vysazením však nelze v kulturní krajině s ohledem na atraktivnost rostliny s jistotou vyloučit.

Pravděpodobně nejbližší recentně ověřený výskyt lilie cibulkonosné je znám z oblasti Národního parku Góry Stołowe v Polsku, a to poměrně nedaleko státní hranice s Českou republikou (bezprostřední územní návaznost na oblast Sudetského mezioří). V Polsku se jedná zejména o enklávy lučních společenstev svazu *Arrhenatherion* v okolí vrchu Hejšovina mezi obcemi Karlów, Pasterka a v okolí samotné obce Pasterka (asi 1 km V od státní hranice ČR–PL). Řada dalších lokalit tohoto i v Polsku ohroženého druhu je známa u obce Darnków, tedy bezprostředně za hranicemi Národního parku Góry Stołowe (asi 8,5 km VSV od přechodu státní hranice s ČR Náchod – Kudowa Zdrój) (Golab & Szefer 1996; Świerkosz 1996). Świerkosz (1996) předpokládá, že k migraci lilie cibulkonosné do Gór Stołowych došlo v minulosti právě z Čech přes Kudowskou rovinu, ale není také vyloučeno, že výskyt na některých polských lokalitách vznikl zplaněním.

L. Ekrť

Golab Z. & Szefer S. (1996): Preliminary floristic studies of the selected natural objects in the area of the Stołowe Mountains National Park. – In: Sympozjum naukowe Środowisko Przyrodnicze parku narodowego Gór Stołowych 11–13: 111–116, Wydawnictwo parku narodowego Gór Stołowych, Kudowa Zdrój.

Lokvenc T. (1957): Příspěvek ke květeně Žaltmanu. – Zpr. Okr. Vlast. Muz. Vlast. Kr. Domu Osv., Trutnov, 3: 8–9.

Świerkosz K. (1996): Rare and protected species of vascular plants in the Stołowe Mountains National Park. – In: Sympozjum naukowe Środowisko Przyrodnicze parku narodowego Gór Stołowych 11–13: 117–123, Wydawnictwo parku narodowego Gór Stołowych, Kudowa Zdrój.

***Linaria repens* (L.) Mill.**

76a. Moravská brána, 6474b Štramberk (distr. Nový Jičín): menší opuštěný lom nad Botanickou zahradou a arboretum Štramberk, východní stěna při dně lomu, 49°35'26" N, 18°07'44" E, 510 m n. m., 14 zplavných rostlin (leg. J. Podhorný & J. Komárek 4. 9. 2005, herb. Komárek).

***Lithospermum arvense* subsp. *sibthorpiatum* (Griseb.) Stoj. & Stef.**

Syn.: *L. arvense* subsp. *caerulescens* (DC.) Rothm.

18b. Dolnomoravský úval, 7169b, Strážnice (distr. Hodonín): severní okraj kolejiště 0,25 km ZJZ od hlavní budovy železničního nádraží, 180 m n. m., ca 15 propletených jedinců ve dvou skupinách ve šterku (leg. J. W. Jongepier 21. 4., 3. 5., 10. 5., 23. 5. a 27. 5. 2005, herb. J. W. & I. Jongepierovi).

Taxon nový pro území České republiky, který se podle nalezených rostlin u Strážnice značně liší od nominální subspecie menšími květy (průměr květů do 5 mm, u subsp. *arvense* do 10 mm) sytě modré barvy (subsp. *arvense* má zpravidla květy smetanově bílé¹⁾ a drobnějším vzrůstem (do 15 cm, subsp. *arvense* až do 70 cm) i větvením: rostliny subsp. *sibthorpiatum* jsou od báze rozvětvené do strany, víceméně poléhavé, zatímco rostliny subsp. *arvense* bývají rozvětvené převážně až v horní části.

Rozdíly ve znacích plodných rostlin jsou poněkud zřetelnější. Na uvedené lokalitě u Strážnice se nacházejí rostliny obou poddruhů ve vzdálenosti ca 100 metrů od sebe a proto lze jejich znaky vzájemně velmi dobře srovnávat. Rostliny subsp. *arvense* mají kališní cípy 8 (–9,5) mm dlouhé a vzpřímené, zatímco u rostlin, které přiřazujeme k subsp. *sibthorpiatum*, jsou ca 5 mm dlouhé a ven ohnuté. Listeny subsp. *arvense* jsou v průměru užší (9–13 × 2–3,5 mm vs. 8–11 × 3–4 mm), nažky jsou větší (3,1 mm vs. 2,3 mm). V rozporu s popisem v práci Clermont et al. (2003) jsou u strážnických rostlin plodní stopky obou taxonů směrem ke kalichu ztloustlé (do 2 mm v průměru) a zakřivené k lodyze, u subsp. *arvense* mohou být o trochu delší (max. 6,5 mm vs. 5 mm).

¹⁾ Je potřeba zdůraznit, že samotná barva květů, pokud by byla použita jako znak při určování, je velice zavádějící. Velmi vzácně se totiž u nás v minulosti našly v populacích bíle kvetoucích rostlin i jednotlivě rostliny s nápadně (sytě) světle modrými květy; poprvé uvádí takový nález pravděpodobně Čelakovský (1881: 823). Nejspíš se však nejedná o žádnou taxonomicky hodnotitelnou odchylku, v ostatních znacích jsou modrokvěté rostliny zcela identické s bělokvětými. Modře kvetoucí rostliny Čelakovský označil jako *α) coeruleum*, a toto jeho jméno se pak stalo později zdrojem chybné interpretace. Na tomto místě je vhodné rovněž upřesnit údaje o barvě květů, které se v popisech u kamejky rolní v domácí literatuře objevují. Zatímco starší literatura uvádí ve svých popisech důsledně „koruny (žlutavo)bílé, velmi zřídka modré“ (např. Čelakovský 1897: 231, Polívka 1901: 215, Domin & Podpěra 1928: 498), počínaje zhruba obdobím vydání Dostálovy Květeny ČSR (Dostál 1948–1950) se popis barvy květu omezuje jen na koruny bílé, či bělavé, zřídka namodralé (např. Dostál 1958: 507, Slavík 2000: 188) nebo dokonce bílé, zřídka ± načervenalé (Smejkal 1980: 222). Pravděpodobně tento posun v barvách souvisí s faktem, že naposledy byla modře kvetoucí kamejka rolní u nás nalezena (a publikována!) v roce 1939 a jak se povědomí o modře kvetoucích formách u českých floristů vytrácelo, údaj se vytratil následně i v literatuře. Rádi bychom tedy zdůraznili, že i přes absenci tohoto znaku v nejnovější domácí literatuře, je možné v ČR najít i modře kvetoucí *Lithospermum arvense* subsp. *arvense*.

Lithospermum arvense (resp. *Buglossoides arvensis*) je v evropském rámci značně proměnlivý taxon se složitou taxonomií. Fernandes ve svém zpracování ve Flora Europaea (1972: 87) rozlišuje u druhu *Buglossoides arvensis* (L.) I. M. Johnston čtyři poddruhy, které byly svými autory původně považovány za samostatné druhy. Poddruh *Buglossoides arvensis* subsp. *sibthorpiana* (Griseb.) R. Fernandes byl popsán původně jako *Lithospermum sibthorpiatum* Griseb. a je rozšířen v jihovýchodní Evropě, konkrétně v Řecku, Itálii, Albánii, Bulharsku a Rumunsku (European Nature Information System 2005), ale zřejmě i na Kypru, v Chorvatsku (International Organization for Plant Information 2005), pravděpodobně i jinde v bývalé Jugoslávii. Je znám recentně také z Německa (Wisskirchen & Haeupler 1998, Haeupler & Muer 2000, Clermont et al. 2003), kde je považován za archeofyt. Výskyt v České republice ani na Slovensku nebyl doposud doložen, Smejkal (1980: 222) uvádí jeho výskyt pro Moravu jako „pravděpodobný“, rovněž Dostál (1989: 828) nevyklučuje možnost výskytu na Slovensku: „Snad na j. Sl., dosud nepotvrzena“.

V nejnovější nám známé studii zabývající se vnitrodruhovým členěním tohoto taxonu (Clermont et al. l. c.) byly k subsp. *sibthorpiatum* přiřazeny i rostliny sbírané Františkem Dvořákem u železniční stanice Pouzdřany („Nr. B97 Land: CZE, Region: Movavai [sic!], Sammler/Datum: F. Dvorak 1974, Blüte: weiß, Standort: o.[hne] A.[ngabe]“) vydané v exsikátové sbírce Flora exsiccata Reipublicae Socialisticae Čechoslovacae pod čís. 1654 jako *Lithospermum arvense* L. bez bližší determinace s lokalitou „Moravia merid., distr. Břeclav: in graminosis secundum viam ferream ad stationem Pouzdřany prope oppidum Hustopeče, ca 190 m s. m. 7. V. 1974 leg. F. Dvořák“. Rostliny byly sbírány v době květu, s nedostatečně vyvinutými diakritickými znaky na plodních stopkách a plodech. Poslední z autorů tohoto příspěvku proto navštívil uvedenou lokalitu 20. 6. 2006 a sebral zde více plodných rostlin. Revizí bylo zjištěno, že rostliny z této populace odpovídají ve všech znacích nominální subspecii; v tomto smyslu nutno opravit údaj o nálezu *Buglossoides arvensis* subsp. *sibthorpiana* na Moravě uvedeném v práci Clermont et al. (l. c.).

Lithospermum arvense subsp. *sibthorpiatum* lze zaměňovat s těmito taxony (dle Fernandes l. c.):

- *Buglossoides arvensis* subsp. *arvensis* s modrými květy, na území ČR ojediněle nalezenými např. u Kojetína na Hané (1966 PRC) nebo mezi obcemi Záboří a Přívory u Mělníka (1939 PRC), které se však ve vzrůstu neliší od typické subsp. *arvensis*; i některé zakrnělé nebo hodně rozvětvené rostliny subsp. *arvensis*, např. od Pouzdřan (1949 PRC) nebo Kojetína (1949 PRC), mohou být důvodem záměny se subsp. *sibthorpiatum*.
- *B. arvensis* subsp. *permixta* (Jordan ex F. W. Schultz) R. Fernandes s modrými květy, silně ztlustlými plodními stopkami a vzpřímeným vzrůstem ze západní části Evropy; u nás uváděn od Všetat (Slavík 2000: 189), jedná se však o omyl: příslušné herbářové doklady (Všetaty, 1884 PRC, 1939 PRC) obsahují rostliny, které kromě barvy květů odpovídají rostlinám subsp. *arvensis*. Omyl vznikl pouze chybnou synonymizací jména *L. a.* subsp. *caerulescens*, které se běžně používá pro *L. a.* subsp. *sibthorpiatum*.

- *B. arvensis* subsp. *gasparrinii* (Heldr. ex Guss.) R. Fernandes se znaky podobnými poddruhu subsp. *permixta*, ale s poléhavým vzrůstem a středozezemním rozšířením.
- *B. minima* (Moris) R. Fernandes, který se podle dokladů v PRC a BRNU liší především ještě drobnějším vzrůstem (do 10 cm), šedě chlupatými listy a více vyčnívajícími korunními trubkami (2× delšími než ± tupé zuby kalicha, cf. icon. in Pignatti 1982, p. 398–399), které jsou zevně hustě pokryté delšími přitisklými chlupy; jedná se o endemický druh Sardinie, Sicílie a jihozápadní Itálie (Fernandes l. c.).

V roce 2006 byly popsány rostliny nalezeny u železniční stanice Strážnice na stejném místě znovu, a to přibližně ve stejném počtu.

J. W. Jongepier, J. Hadinec & V. Řehořek

- Clermont A., Hilger H. H. & Zippel E. (2003): Verbreitung und Differenzierung der mitteleuropäischen Unterarten von *Buglossoides arvensis* (L.) I. M. Johnst. (Boraginaceae). – Feddes Rep. 114: 56–68.
- Čelakovský L. (1881): Nachträge zum Prodrromus der Flora von Böhmen. – In: Arch. Přírod. Výzk. Čech, sect. 3a: 691–955, Prag.
- Čelakovský L. (1897): Analytická květena Čech, Moravy a rak. Slezska. – Praha, 456 p.
- Endtmann K. J. & Kloss K. E. (1990): Beiträge zur Verbreitung, Ökologie und Taxonomie von *Lithospermum arvense* ssp. *coerulescens*. – Verh. Berl. Bot. Ver. 8: 149–160.
- European Nature Information System (EUNIS) (2005): Database v2.0 – <http://eunis.eea.eu.int/species-factsheet/>.
- Fernandes R. (1972): *Buglossoides Moench* – In: Tutin T. G. et al., *Flora Europaea*, 3: 87–88, Cambridge Univ. Press.
- Haeupler H. & Muer T. (2000): *Bildatlas der Farn- und Blütenpflanzen Deutschlands*. – Ulmer Verlag, Stuttgart, 759 p.
- International Organization for Plant Information (2005): Provisional Global Plant Checklist. – <http://bgbm3.bgbm.fu-berlin.de/iopi/gpc/>.
- Pignatti S. (1982): *Flora d'Italia*. Vol. 2. – Edagricole, Bologna, 732 p.
- Polívka F. (1901): *Názorná květena zemí koruny české*. Vol. 3. – Olomouc, 620 p.
- Polívka F., Domin K. & Podpěra J. (1928): *Klíč k úplné květeně republiky Československé*. – Olomouc, 1084 p.
- Smejkal M. (1980): *Komentovaný katalog moravské flóry*. – UJEP, Brno, 301 p.
- Wisskirchen R., Haeupler H. (1998): *Standardliste der Farn- und Blütenpflanzen Deutschlands*. – Ulmer Verlag, Stuttgart, 765 p.

***Loranthus europaeus* Jacq.**

C4a

17b. Pavlovské kopce, 7165b, Pavlov (distr Břeclav): u vrstevnicové turistické cesty na jižním svahu Děvína, na *Acer campestre* a *Tilia platyphyllos* (not. V. Řehořek, M. Chytrý, M. Chytrá & O. Rotreklová 7. 5. 2005).

Ochmet bývá běžně uváděn jako poloparazit na dubech, často též na *Castanea sativa* (Kubát et al. 2002). Na jiných dřevinách byl pozorován jen výjimečně, tak Unar (ústní sdělení) našel tento druh na habru, což je zřejmě zdroj, který uvádí Kubát (in Slavík 1997: 467–468, Moravský Krumlov, BRNU) spolu s dalšími hostiteli známými z našeho území: *Prunus spinosa* a *Acer campestre* (s poznámkou „údajně“), z jiných území též *Tilia alba* (snad *T. tomentosa*, cf. Pigott 1997). Koblížek (2000) uvádí jako dalšího hostitele

olivovník. Nejnověji byl na Slovensku ochmet zjištěn na bříze *Betula pendula* (Kováříková & Procházka 2001).

Na námi zjištěné lokalitě byl napadený exemplář lípy již z větší části odumřelý, podobně jako bývají často i napadené duby, pouze z dolní části kmene vyrůstala mladší, plně olistěná větev s listy poněkud morfologicky pozměněnými tak jako tomu bývá u pařezových výmladků.

V. Řehořek

Koblížek J. (2000): Jehličnaté a listnaté dřeviny našich zahrad a parků. – Freedom DTP studio a Sursum, Tišnov, 448 p.

Kováříková J. & Procházka F. (2001): Bříza jako výjimečný hostitel ochmetu (imelovca evropského). – Bull. Slov. Bot. Spoloč. 23: 139–140.

Piggott C. D. (1997): 1. *Tilia* Linnaeus – In: Cullen J. et al., The European Garden Flora, 3: 205–212, Cambridge University Press.

***Malaxis monophyllos* (L.) Sw.**

C1

88b. Šumavské pláně, 7046b, Modrava (distr. Klatovy): Březník, na východním okraji lesní silničky vedoucí podél Modravského potoka, ca 2 km S od mostu přes Luzenský potok v bývalé osadě Březník, 48°59'06" N, 13°29'23" E, ca 1100 m n. m., 2 kvetoucí rostliny (not. E. Hofhanzlová 3. 8. 2005).

93b. Krkonoše subalpínské, 5259a (distr. Trutnov): mezi pramenem Labe a Labskou boudou, několik kvetoucích rostlin v lemu u cesty, 1360 m n. m. (not. J. Husáková et al. 2005).

***Malva pusilla* Sm.**

C3

87. Brdy, 6448b, Roželov (distr. Příbram): při úpatí deponie zeminy na pýrem (*Elytrigia repens*) zarůstající narušené ploše, JV od křižovatky lesních cest při okraji lesní paseky, asi 0,4 km SV od chaty Moricka, ca 4 km SZ od obce, 49°34'35" N, 13°45'30" E (S-42), 690 m n. m. (leg. R. Hlaváček 20. 8. 2003, HOMP).

Ze srovnání s údaji o rozšíření slézu nizounkého v ČR (Hejný & Slavík 1992) vyplývá, že se jedná o první nález v oreofytiku, který výrazně přesahuje uváděná výšková maxima (Karlovy Vary ca 400 m, Vsetín ca 350 m). Stanoviště je však zřetelně druhotné a výskyt je bezpochyby jen přechodného charakteru, je jen otázkou času, kdy druh na lokalitě opět zmizí. Mezi nejbližší nálezy k území Brd, jež nejsou v novější literatuře zmiňovány, patří Dominem uváděné nálezy od Hořovic a z Hostomicka od Neumětel (Domin 1903). Druh mohl být do Brd zavlečen s deponovanou zeminou, pravděpodobněji však s krmivem, které sem bylo v minulosti naváženo pro lesní zvěř. Pokud byl dovezen s krmivem, musel zde přečkat přinejmenším jednu zimu, neboť zavážení bylo pro nadměrný okus v okolí vysazených dřevin ukončeno. Nalezené rostliny kvetly a byly bohatě plodné.

R. Hlaváček

Domin K. (1903): Brdy. Studie fyto geografická. – Praha.

***Matteuccia struthiopteris* (L.) Tod.**

C3

58c. Broumovská kotlina, 5464c, Božanov (distr. Náchod): pod kaplí v lese Kaplička ca 1,2 VJV od kostela v obci, stovky kusů, 50°31'32" N, 16°22'48" E, 420 m n. m. (leg. P. Filippov 2004, BRNU).

58c. Broumovská kotlina, 5464c, Božanov (distr. Náchod): na více místech v dolní části obce, 50°31'58" N, 16°22'20" E, 390 m n. m., desítky kusů (leg. P. Filippov 2004, herb. Filippov).

Pérovník pštrosí je často pěstován jako okrasná kapradina a u některých populací je těžké odlišit, zda se jedná o původní výskyt či o pozůstatek kultury. Populace na Broumovsku jsou však s největší pravděpodobností pozůstatkem kultury vytrvávající na lokalitách již velmi dlouho, jako např. populace v lese Kaplička, kterou znám osobně od 80. let 20. století a je pravděpodobné, že je ještě mnohem staršího data.

P. Filippov

***Melampyrum arvense* L.**

C3

53c. Českokubská pahorkatina, 5356a, Proseč pod Ještědem (distr. Liberec): sveřepová louka mezi vyvýšenými dlouhými úzkými remízky v poli, 550 m SZ od křižovatky na jižním konci obce, 50°41'39" N, 15°00'13" E, ca 400 m n. m. (leg. T. Rejzek červenec 2005, herb. Rejzek).

53c. Českokubská pahorkatina, 5356a, Vlčetín (distr. Liberec): 180 m JZ od křižovatky silnice č. 278 s odbočkou do Horního Vlčetína, JV orientovaný svah mezi poli, 50°41'00" N, 15°01'23" E, 400 m n. m. (not. T. Rejzek červenec 2005).

***Mentha longifolia* (L.) Huds.**

50. Lužické hory, 5253b, Cvikov (distr. Česká Lípa): 1,6 km SSV od náměstí, pravý okraj silnice na Trávník za serpentínami, u odbočky lesní cesty u lesní školky, 50°47'36" N, 14°38'27" E, 400 m n. m. (not. T. Rejzek červenec 2004).

Máta dlouholistá dosud nebyla z fytogeografického okresu Lužické hory udávána.

***Misopates orontium* (L.) Rafin.**

C1

3. Podkrušnohorská pánev, 5349a, Unčín (distr. Teplice): louka pod železniční tratí 100 m JV od nádražní budovy, jediná rostlina (leg. M. Resl 2004, herb. Resl, det. K. Kubát; Joza et al.: *Severočes. Přír.* 36–37: 41–45, 2005).

4b. Labské středohoří, 5251c/5351a, Ústí nad Labem: nejméně 8 mikropopulací ve šterku na tělese železniční trati a v nejbližším okolí v úseku mezi obcemi Neštědce a Dobkovice, 600–700 rostlin (not. V. Joza, R. Kroufek & K. Nepraš 2005; Joza et al.: *Severočes. Přír.* 36–37: 41–45, 2005).

21a. Hanácká pahorkatina, 6468d, Lípy (distr. Olomouc): 0,6 km JV od obce, malá skalka vedle remízku a travnatá mez vlevo od železniční trati Třebčín – Čelechovice na Hané, 49°32'41" N, 17°06'37" E, 250 m n. m., ca 50 rostlin (leg. J. Komárek 25. 7. 2005, herb. Komárek). Ověření recentního údaje (cf. Trávníček & Trávníčková: *Preslia* 66: 61–84, 1994).

21a. Hanácká pahorkatina, 6468c, Bílovice (distr. Prostějov): 2 km JZZ od železniční zastávky Bílovice-Lutoín, okraj obilného pole v ochranném pásmu PP Na Hůrkách, 49°30'36" N, 17°00'25" E, 280 m n. m., 40 rostlin roztroušeně (leg. J. Komárek 18. 7. 2005, herb. Komárek, na lokalitě rev. Z. Lososová).

21a. Hanácká pahorkatina, 6568a, Plumlov (distr. Prostějov): 0,3 km SV od kóty Čubernice (332,2) ve stejnojmenné PP, okraj obilného pole u remízku, 49°28'34" N, 17°01'24" E, 320 m n. m., 250 plodících rostlin, 100 m východně od této populace za křovinatou mezí u okraje lánu řepky 12 rostlin (leg. J. Podhorný 25. 9. 2005, herb. Komárek).

25a. Krušnohorské podhůří vlastní, 5347c, Litvínov-Písečná (distr. Most): okraj cesty v SZ části obce, 60 rostlin (not. V. Joza 2. 9. 2005; Joza et al.: *Severočes. Přír.* 36–37: 41–45, 2005).

Z tohoto fytochorinu nebyl dosud šklebivec udáván.

***Moneses uniflora* (L.) A. Gray**

C1

- 40a. Písecko-hlubocký hřeben, 6751a, Kukle u Tálina (distr. Písek): kulturní smrčina s příměsí olše v údolí potůčku ca 1,1 km S od osady, ca 450 m n. m., 100 listových růžic (leg. M. Soukup 11. 8. 2005, herb. Soukup, rev. M. Štech).
- 63g. Opatovské rozvodí, 6164d, Opatov (distr. Svitavy): přibližně 70 let stará smrčina s vtroušeným bukem, jilmem a klenem na svahu západní expozice vpravo od železniční trati Česká Třebová – Brno (val vytvořený při stavbě železnice), ca 850 m J od železniční zastávky Semanín, ca 430 m n. m., 2 kvetoucí rostliny a 57 sterilních růžic (not. R. Coufalová & F. Jetmar (foto) 18. 6. 2006).
- 37i. Chvalšinské Předšumaví, 7250b, Polná na Šumavě (distr. Český Krumlov): rašelinný les nad západním břehem Brzotického potoka 3,5 km S od obce, 48°49'47" N, 14°08'19" E, 810 m n. m., 12 fertálních a asi 50 sterilních ramet (foto V. Grulich & A. Vydrová 2006).
- 88g. Hornovltavská kotlina, 7250b, Květušín (distr. Český Krumlov): smrková olšina na severovýchodním břehu rybníka Olšina 1,2 km ZSZ od obce, 48°47'23" N, 14°06'32" E, 735 m n. m., 5 fertálních a asi 100 sterilních ramet (foto V. Grulich & A. Vydrová 2006).

Jako většina silně mykorhizických rostlin, k nimž náleží i ostatní zástupci čeledi *Pyrolaceae*, je i jednokvíték druhem s výraznou redukcí počtu lokalit oproti historickým záznamům. Této redukcí se nevyhnul žádný region; současné nálezy jsou spíše sporadické a náhodné, reflektující mimo jiné i skutečnost, že pro jednokvíték je zřejmě rozhodujícím faktorem výskytu spíše houba než přesně determinované charakteristiky abiotických poměrů na stanovišti. V poslední době referoval o nových lokalitách jednokvítku např. Lysák (2003).

V jihočeském prostoru shrnul jeho historický i recentní výskyt v posledních letech Chán (1999), na Šumavě Procházka & Štech (2002), nové údaje z Novohradských hor přináší Grulich & Vydrová (2002), z oblasti Boubína nejnověji Půbal (2006). Z oblasti vojenského újezdu Boletice existuje zpráva S. Kučery (Kučera 1972) z fyto geografického podokresu Želnavská hornatina (88e) z okolí Záhvozdí.

Pozoruhodné jsou vegetační poměry obou nově nalezených lokalit. Na lokalitě u rybníka Olšina druh roste na stinném a vlhkém místě u lesního potůčku ve vegetaci, která odpovídá horským prameništím olšinám asociace *Piceo-Alnetum* Rubner ex Oberdorfer 1957. Naproti tomu populace u Brzotického potoka u Polné se nachází ve velmi pozoruhodném, v naší fytoocenologické literatuře dosud velmi málo známém typu slatinných březin ze svazu *Betulion pubescentis*. Jde o řídký lesík na mírném svahu nad potokem na čele výrazné, poměrně mocné čočky slatinného humolitu. Ve stromovém patře dominují *Betula pendula* a *Pinus sylvestris*, v řídkém keřovém patře se objevuje *Frangula alnus*. Bylinné patro je poměrně diverzifikované v závislosti na gradientu vlhkosti: na sušších místech, např. kolem kořenových náběhů dřevin, se objevuje např. *Vaccinium myrtillus*, *V. vitis-idaea*, ale také *Fragaria vesca*, na místech s „průměrnou“ vlhkostí jsou přítomny např. *Molinia caerulea*, *Deschampsia cespitosa*, *Carex umbrosa*, ale také *C. davalliana* (nehojně, ale význačně se v podobných porostech vyskytuje i na dalších lokalitách v okolí), nejvlhčí místa porůstá *Equisetum fluviatile*, *Carex rostrata* či *Lysimachia vulgaris*. Na

humolitové čočce se směrem ke svahu údolí, na místech sycených pramennými horizonty a s menší mocností organického substrátu vytváří otevřená plocha minerotrofního rašelinště. Nápadné je dále, že na ložisko humolitu prakticky nevstupuje olše (*Alnus glutinosa*), která se drží jen minerálních podkladů na březích potoka na jeho úpatí nebo v okolí nátrží v humolitu, kudy protéká víceméně trvalý potůček.

V. Grulich

Grulich V. & Vydrová A. (2002): Vegetace a flóra horní Malše. – In: Papáček M. [ed.], Biodiverzita a přírodní podmínky Novohradských hor, p. 87–95, Jihočeská univerzita & Entomologický ústav AV ČR, České Budějovice.

Kučera S. (1972): Příspěvek ke květeně horské skupiny Knižecího stolce (JV Šumava). – Sborn. Jihočes. Muz. České Budějovice, přír. vědy, 12: 61–98.

Lysák F. (2003): Nové lokality vzácných druhů z čeledi Pyrolaceae na západní Moravě. – Vlastivěd. Sborn. Vysoč., sect. natur., 16: 107–112.

Půbal D. (2006): Rozšíření ohrožených a zvláště chráněných druhů cévnatých rostlin ve východní části Boubínsko-stožecké hornatiny a v přiléhajícím Šumavsko-novohradském podhůří. – Silva Gabretta, Kašperské Hory, 12: 57–94.

***Monotropa hypophegea* Wallr.**

C2

37b. Sušicko-horažďovické vápence, 6747b, Rabí (distr. Klatovy): mladý bukový porost na východním svahu vrchu Líšná (580 m) Z od obce, 49°16'50" N, 13°36'35" E, ca 510 m n. m., vzácně (not. V. Grulich, V. Chán, R. Paulič & A. Vydrová 23. 7. 2005, leg. R. Paulič, CB).

37f. Strakonické vápence, 6749a, Droužetice (distr. Strakonice): borové mlází v bývalém ovocném sadu na jižním svahu vápencového návrší nad ZSZ břehem Dolejšího rybníka 1 km JV od obce, 49°16'56" N, 13°54'33" E, ca 410–420 m n. m., hojně (not. V. Chán & R. Paulič 20. 8. 2002; leg. R. Paulič 27. 7. 2005, CB, PRC).

Hnilák lysý nebyl dosud z fytogeografického podokresu Strakonické vápence (37f) znám (cf. Chán 1999).

R. Paulič

***Montia hallii* (A. Gray) Greene**

C2

66. Hornosázavská pahorkatina, 6257d, Nezdín (distr. Havlíčkův Brod): pramenné stružky ve vlhké louce na okraji lesa, ca 500 m JV od osady Dolní Nezdín, 525 m n. m. (leg. L. Čech 4. 6. 2004, herb. Čech).

Prosperující populace *M. hallii* v nedávno vyčištěných stružkách od několika lučních pramenišť zřejmě představuje jedinou známou recentní populaci druhu ve fytochorionu Hornosázavská pahorkatina (cf. Faltys 1990).

L. Čech

Faltys V. (1990): Přehled květeny vyšších rostlin okresu Havlíčkův Brod. – Havlíčkobrodsko – Vlastivěd. Sborn. 2: 34–49 & fig. 4–32.

90. Jihlavské vrchy, 6757b, Jihlávka (distr. Jihlava): v příkopu mezi železniční tratí a východním břehem horního rybníka, 200 m JV od kaple v obci, 49°15'37" N, 15°17'45" E, 653 m n. m. (leg. L. Čech 14. 8. 1996, MJ).

90. Jihlavské vrchy, 6757d, Klátovec (distr. Jihlava): NPR Zhejral, luční prameniště v severní části rezervace, asi 900 m VSV od centra obce, 49°13'21" N, 15°18'34" E, ca 680 m n. m. (leg. L. Ekrt & E. Hofhanzlová 21. 6. 2005, MJ).
90. Jihlavské vrchy, 6757d, Klátovec (distr. Jihlava): prameniště v rašelinných ladech na JZ okraji lesa (S od NPR Zhejral), ca 900 m VSV od návesního rybníčku v obci, 49°13'31" N, 15°18'21" E, 695 m n. m. (leg. L. Čech 13. 6. 2006, herb. Čech).

V Jihlavce rostla *Montia hallii* podél drobné stružky přitékající z nedalekého prameniště řeky Jihlavy. V roce 2004 již nebyla populace ověřena, při pozdně podzimním termínu návštěvy je však přehlednutí možné. Vzhledem k nevelké konkurenceschopnosti druhu v zapojené vegetaci je pravidelný management těchto stanovišť, tj. občasné šetrné čištění odvodňovacích stružek a velmi drobných vodotečí, nutným předpokladem pro přežití zvláště u drobných populací druhu. Populace na Zhejralu se nachází na drobném lučním prameništi v centrální části rezervace. *Montia hallii* zde tvoří dva samostatné shluky rostlin navzájem vzdálené 1–1,5 m. Další nevelká populace druhu byla nalezena asi 400 m SZ, již mimo stávající chráněné území.

Ve fytochorionu Jihlavské vrchy je druh v současnosti velmi vzácný. Výskyt zdrojovky potoční je uváděn na několika dalších lokalitách v okolí obcí Horní Bolíkov, Doupě, Kunžak, Mrákotín a Valtínov. Jedná se však převážně o floristické údaje a herbářové doklady (MJ) ze 70. let 20. století; většina těchto lokalit již zřejmě zanikla či vyžaduje ověření.

L. Čech, L. Ekrt & E. Hofhanzlová

***Muscari comosum* (L.) Mill.**

C3

58b. Polická kotlina, 5362d, Teplice nad Metují (distr. Náchod): Horní Teplice, louka nad potokem Bučnice asi 800 m JV od vrcholu pískovcového masivu Lada, 50°36'46" N, 16°9'10" E, 510 m n. m. (foto L. Ekrt 28. 6. 2004).

[35 m², 4. 7. 2004, L. Ekrt, E₁ (95 %): *Alopecurus pratensis* 2, *Arrhenatherum elatius* 2, *Hypericum maculatum* 2, *Festuca rubra* s. l. 1, *Galium album* 1, *Heracleum sphondylium* 1, *Pimpinella major* 1, *Trifolium medium* 1, *Trisetum flavescens* 1, *Veronica chamaedrys* 1, *Achillea millefolium* agg. +, *Agrostis capillaris* +, *Alchemilla* sp. +, *Angelica sylvestris* +, *Campanula rotundifolia* +, *Elytrigia repens* +, *Geranium pratense* +, *Holcus lanatus* +, *Knautia arvensis* +, *Lathyrus pratensis* +, *Rumex acetosa* +, *Sanguisorba officinalis* +, *Stellaria graminea* +, *Vicia cracca* +, *V. sepium* +, *Campanula patula* r, *Carlina acaulis* r, *Centaurea jacea* r, *Chaerophyllum aromaticum* r, *Dactylis glomerata* r, *Leucanthemum vulgare* s. l. r, *Lychnis flos-cuculi* r, *Muscari comosum* r, *Thymus pulegioides* r, *Urtica dioica* r. – E₀ (10 %): neanalyzováno].

Jedná se o první spolehlivě doložený výskyt tohoto taxonu z oblasti Sudetského meziohří (58). Z oblasti Polické kotliny existuje pouze historický údaj o výskytu *Muscari racemosum* (L.) Miller z Policka bez bližšího označení lokality (Kašpar in Kovanda 1961). Historická lokalita *M. comosum* je známa z oblasti nad Bremstem u Malých Svatoňovic, která údajně již asi před padesáti lety zanikla výstavbou bytových jednotek (Lokvenc 1958). Další historická lokalita *M. comosum* z oblasti Sudetského meziohří je uváděna z obce Otovice, avšak opět bez bližšího označení lokality. Jelikož je v tomto případě uveden údajný výskyt v obci, záměnu s jinými taxony rodu *Muscari* nelze opět spolehlivě

vyloučit. Nejbližší v současné době ověřené lokality jsou známy až z teplejších území v okolí Jaroměře a Náchoda (L. Hrouda in verb.).

U Horních Teplíc roste modřeneček chocholatý na neobhospodařované louce na příkrém, jihozápadně exponovaném svahu nad potokem. Bylo zde zaznamenáno roztroušeně šest kvetoucích exemplářů. Nález tohoto teplomilného druhu je na uvedené lokalitě pozoruhodný i tím, že se jedná o výskyt několik set metrů od hranice oblasti oreofytika Teplicko-adršpašských skal (94).

L. Ekrť

Andrš F. (1972): Příspěvek ke studiu výskytu chráněných rostlin Východočeského kraje (Broumovsko – okr. Náchod). – Pr. Stud., přír., Pardubice, 4: 39–42.

Kovanda M. (1961): Květenné poměry Hejšoviny. – Acta Mus. Reginaehradec. Pardubic., Hradec Králové, ser. A, 1–2(3): 75–94.

Lokvenc T. (1958): Další příspěvek ke květeně Žaltmanu. – Trutnovsko – Sborn. Vlast. Pr. Zpr. Okr. Mus. Vlast. Kr., p. 10–12, Trutnov.

***Myosotis discolor* Pers.**

C4a

50. Lužické hory, 5253b, Cvikov (distr. Česká Lípa): louka nad kotelnou dětské léčebny mezi lipovou alejí a lesem, do 100 m nad plotem dětské léčebny, 50°47'15" N, 14°38'27" E, 405 m n. m. (not. T. Rejzek červen 2004).

Ve fytochorionu Lužické hory tento druh dosud nebyl uváděn. Na této lokalitě se vyskytuje v místech, kde je travní porost narušován zvěří.

***Myosotis ramosissima* Schult.**

50. Lužické hory, 5253b, Cvikov (distr. Česká Lípa): Kalvárie, 80 m JZZ od vrcholu se sochami, dolní okraj remízku vlevo od lipové aleje, 50°47'18" N, 14°38'33" E, 425 m n. m. (leg. T. Rejzek červenec 2005, herb. Rejzek).

Tento druh není v Květeně ČR z fytochorionu Lužické hory uveden.

***Myosurus minimus* L.**

C3

62. Litomyšlská pánev, 6063a, Choceň (distr. Ústí nad Orlicí): zámecký park poblíž starého tunýlku u železniční stanice, 49°59'44" N, 16°13'25" E, 285 m n. m., stovky kusů (leg. P. Filippov 1999, BRNU).

Myosurus minimus se často ve velkém množství objeví a časem zase zmizí. Tak tomu bylo i v zámeckém parku v Chocni. Populace se nacházela na záhonu okrasných keříků, půda byla pokrytá vrstvou drcené kůry. V následujících letech však byl záhon zplanýrován a ztravněn, s tím také populace zanikla.

P. Filippov

***Nigella arvensis* L.**

C1

2a. Žatecké Poohří, 5746b, Dolánky (distr. Louny): vrch Rubín, okraj pole při JV cípu lesa 0,7 km JV od obce, 1 rostlina (not. J. Motejzík & D. Kouček srpen 2004; Bělohoubek et al.: *Severočes. Přír.* 36–37: 87, 2005).

- 2b. Podbořanská kotlina, 5746c, Buškovice (distr. Louny): neužívaná polní cesta na úpatí Mlýnského vrchu 2,2 km Z od obce, 3 rostliny (not. J. Motejzík & D. Koutecký srpen 2004; Bělohoubek et al.: *Severočes. Přír.* 36–37: 87, 2005).
- 20a. Bučovická pahorkatina, 6867d, Křižanovice u Slavkova (distr. Vyškov): 800 m SV od kostela v obci, zatravněné pole těsně nad prudkým pískovcovým erozivním svahem u silnice Slavkov – Bučovice 49°08'00" N, 16°56'49" E, 280 m n. m., ca přes 200 rostlin roztroušeně v řídce zatravněném poli (leg. J. Podhorný & J. Komárek 14. 8. 2005, herb. Komárek).

Nymphaea alba L.

C1

- 58c. Broumovská kotlina, 5364c, Broumov (distr. Náchod): Olivětín, rybník Břídlo ca 150 m J od pivovaru v Olivětíně, 50°36'07" N, 16°20'04" E, 395 m n. m., 2 rostliny (leg. P. Filippov 2003, herb. Filippov).
- 58c. Broumovská kotlina, 5464a, Šonov (distr. Náchod): rybník ve střední části obce, ca 50 m SV od silnice v Šonově, ca 180 m SZ od křižovatky hlavních silnic uprostřed obce, 50°35'32" N, 16°24'01" E, 440 m n. m., 3 trsy (leg. P. Filippov 2003, herb. Filippov).

Druh nebyl zatím z Broumova znám. Leknín bílý bývá často do rybníků a nádrží uměle vysazován a nezdá se, že se jedná o různé kultivary, např. s načervenalými květy. Šonovské rostliny však měly květy čistě bílé, rostliny z Olivětína byly sterilní. Populace na rybníku Břídlo v Olivětíně byla už v roce 2003 před zánikem. Rybník měl nízký stav vody a prý se ho chystali vybagrovat. Proto dnes už leknín na tomto rybníce s největší pravděpodobností nevidíme. Je téměř jisté, že *Nymphaea alba* byla do rybníků na Broumovsku vysazena.

P. Filippov

- 76a. Moravská brána vlastní, 6473c, Lešná u Valašského Meziříčí (distr. Vsetín): PR Choryňský mokřad při jihozápadním okraji Velkého Choryňského rybníka, ca 1,5 km Z od obce, 49°31'08" N, 17°54'18" E, 275 m n. m. (not. M. Dančák 6. 7. 1998; leg. M. Dančák 5. 6. 2000 & 27. 6. 2001, OL).

Leknín bílý nebyl nikdy uváděn v regionálních flórách z okolí Valašského Meziříčí a dokonce není ani doložen z celé Moravské brány (cf. Tomšovic in Hejný & Slavík 1988: 355–363). Na Choryňském mokřadu byl druh (jedna rostlina) zaznamenán v roce 1998 v jednom z okrajových zarostlých a sedimenty značně zanesených kanálů při severozápadním břehu Velkého Choryňského rybníka. V následujícím roce (1999) se objevil v několika nově vybudovaných tůních v centrální části mokřadu v podobě semenáčků (nikoliv dospělých rostlin), kde do současnosti z původních asi pěti rostlin zbyli dva jedinci ve dvou poměrně mělkých tůních. S ohledem na popsanou historii výskytu leknínu na lokalitě je pravděpodobné, že zdejší výskyt je spíše spontánního charakteru, i když zcela nelze vyloučit ani záměrnou introdukci.

M. Dančák

Hodnocení identity a charakteru výskytu leknínů objevujících se v poslední době na rybnících je velmi problematické. Původní populace autochtonních druhů leknínů (*Nymphaea alba* a *N. candida*) jsou dnes již velmi vzácné, omezené na speciální permanentní biotopy (např. tůně na téměř nepřístupných zrašelinělých okrajích velkých rybníků, některá mrtvá říční ramena). V poslední době se opět množí případy vysazování nejrůznějších vodních a

mokřadních druhů rostlin (včetně akvariálních exotů) do přírody. V zahradních nádržích se pěstují jak některé mimoevropské bělokvěté lekníny, tak různobarevné hybridogenní kultivary neznámého původu. Jak původní české lekníny, tak zahradní druhy a kultivary jsou někdy z „okrašlovacích“ důvodů záměrně vysazovány do přírody. Zpravidla přežijí jen rostliny vysazené do vod ležících mimo sféry vlivu velkokapacitních rybářských organizací. Již z principu se tedy v těchto případech jedná o biotopy zachovalé, nezřídka hostící i jiné vzácnější druhy vodních a mokřadních rostlin. Vzniklé populace pak mohou působit velmi přirozeným dojmem. Nejen u nekvetoucích rostlin ale i u kvetoucích exemplářů je však mnohdy bez použití speciálních metod nemožné určit identitu těchto leknínů, a tedy i usuzovat na spontánní vznik populace nebo záměrné vysazení. Současný nový výskyt leknínů v územích, odkud původní populace leknínů nebyly v minulosti uváděny, je nutné považovat za podezřelý. K problematice charakteru eventuálního výskytu *N. alba* je nutné poznamenat, že Tomšovic (1988 l. c.) považuje tento druh za původní jen v úvalech jižní a střední Moravy a možná také v širším Polabí. Že by dnes byly nalezeny nějaké nové spontánní populace tohoto leknínu v mezofytiku v severních částech území je v širším kontextu patrně málo pravděpodobné.

Z. Kaplan

***Onopordum acanthium* L.**

90. Jihlavské vrchy, 6758c, Řásná (distr. Jihlava): rumišťe na okraji obce, JV strana silnice směr Řídelov naproti kravínu, 49°13' N, 15°23' E, ca 620 m n. m. (leg. E. Hofhanzlová 21. 7. 2005, herb. Ekrt).

Ostropes trubil se na lokalitě nachází ve dvou mohutných, bohatě kvetoucích exemplářích, které dosahují výšky téměř dvou metrů. Druh nebyl dosud z fytochorionu Jihlavské vrchy (90) znám (Sutorý in Slavík & Štěpánková 2004). Může se jednat pravděpodobně o rostlinu zplanělou z kultury, ovšem pěstování *Onopordum acanthium* nebylo v r. 2005 v obci zaznamenáno. Tento teplomilný druh se na území Českomoravské vrchoviny vyskytuje sporadicky až vzácně. Výskyt v oblasti oreofytika v rámci celé České republiky je poměrně výjimečný (Sutorý l. c.).

E. Hofhanzlová

***Ophrys apifera* Huds.**

C1

76a. Moravská brána vlastní, 6474b, Štramberk (distr. Nový Jičín): jihovýchodní svah hrany tzv. „Barabášova lomu“ (těžba ukončena ve 40. letech 20. stol.), východní část dnešního dobývacího prostoru lomu Kotouč, 49°35'06" N, 18°07'27" E, 395 m n. m., 4 kvetoucí rostliny (not. P. Pavlík 2. 7. 2004); 1 rostlina (not. P. Pavlík, H. Štursová & J. Juroch 27. 9. 2004); 2 rostliny (podzimní listové růžice) (not. P. Pavlík 25. 11. 2004); 9 podzimních růžic (not. P. Pavlík 8. 1. 2005); 6 kvetoucích rostlin (not. P. Pavlík 18.–28. 6. 2005); 8 růžic (not. P. Pavlík 14. 4. 2006); 4 kvetoucí rostliny (not. P. Pavlík 22. 6. 2006).

76a. Moravská brána vlastní, 6474b, Štramberk (distr. Nový Jičín): Botanická zahrada a arboretum Štramberk:

a) v polštářích *Thuidium tamariscinum* (det. Z. Hradílek) na vápencových štěrcích pod jihozápadní stěnou starého lomu, 49°35'16" N, 18°07'32" E, 420 m n. m., 2 kvetoucí rostliny (not. P. Pavlík 7. 7. 2004); 1 podzimní růžice (not. P. Pavlík 26. 11. 2004); 2 růžice (not. P. Pavlík 2. 4. 2005); 6

kvetoucích rostlin (not. P. Pavlík 18.–26. 6. 2005); 20 růžic (not. R. Schneider 18. 4. 2006; 5 kvetoucích rostlin (not. P. Pavlík 8.–10. 7. 2006);

b) jižní svah nad zahradami domků čp. 339 až 162 v ulici Hraničky, 49°35'14" N, 18°07'34" E, (± střed lokality) 415–434 m n. m., 31 kvetoucích rostlin (not. P. Pavlík, P. Novosad, M. Sedláčková 18.–28. 6. 2005); 245 růžic (not. P. Pavlík 12.–20. 4. 2006); 58 kvetoucích rostlin (not. P. Pavlík 25. 6. 2006);

c) jižní okraj cesty pod vrškem Čupek, 49°35'18" N, 18°07'22" E, 446 m n. m., 1 kvetoucí rostlina (not. R. Schneider 27. 6. 2006).

76a. Moravská brána vlastní, 6474b, Štamberk (distr. Nový Jičín): hrana úvozu polní cesty na východním úpatí vršku Kocvínek, 49°35'44" N, 18°07'12" E, 440 m n. m., 1 kvetoucí rostlina (not. P. Pavlík 8. 7. 2006).

Lokalita objevená M. Sedláčkovou v roce 2001 na hraně lomu Kotouč zanikla výstavbou centrálního parkoviště. I přes podrobný průzkum na lokalitách objevených v roce 2001 (Sedláčková 2002) nebyl v následujících letech (M. Sedláčková, J. Šmiták, H. Štursová, Č. Čihalík & P. Pavlík – 27. 6. 2003; H. Štursová, J. Juroch & P. Pavlík – 27. 9. 2004) tořič na původních lokalitách nalezen [Poznámka: lokalita Kopřivnice – Bílá hora (Sedláčková in Additamenta I: 92, 2002) se ve skutečnosti nachází na k. ú. Štamberk].

Ač byl pro odbornou veřejnost tento druh objeven až M. Sedláčkovou 7. 6. 2001, byl místním obyvatelům znám již v minulosti; dokládá to místní název „maly pantoflíček“ (M. Svobodová, Štamberk in verb.), což svědčí také o historické přítomnosti *Cypripedium calceolus* na území Štamberka. Poslední, avšak pochybný údaj o střešníku pochází z roku 1995, kdy jej diplomantka Ostravské univerzity M. Kocurová (Kocurová 1995) uvádí z Váňova kamene (k. ú. Kopřivnice). Vzhledem k tomu, že v práci je množství pochybných údajů a neexistuje herbářový doklad, je možné o tomto nálezu pochybovat.

Na katastrálním území města Štamberka bylo v letech 2001–2006 zjištěno 7 mikrolokalit (jedna je již zničená) s výskytem tořiče včelonosného. Celkem bylo na sledovaném území v letech 2004–2006 nalezeno 292 růžic a 116 kvetoucích rostlin.

Nejbohatší lokalita s výskytem tořiče včelonosného byla zjištěna ve Štamberšské Botanické zahradě. Tvoří ji nepravidelný trojúhelník o ploše ca 2500 m². Na lokalitě se nacházejí dodnes patrné agrární terásy (políčka, zahrádky) z 19. a z přelomu 20. století, později toto místo sloužilo jako pastvina koz (vyšlapané kozí prtě). Od 50. let dvacátého století byl svah ponechán přirozené sukcesi. V roce 1998 byla vykácena větší část náletových dřevin (hlavně *Fraxinus excelsior*, jednotlivé kusy *Acer pseudoplatanus*, *A. platanooides*, *A. campestre*, *Tilia cordata*) a o dva roky později byly zlikvidovány rozsáhlé porosty keřů (*Syringa vulgaris*, *Cornus sanguinea*). Obnažily se také jednotlivé skalní výchozy. V roce 2003 byl svah ještě více rozvolněn, z původních stromů zůstalo 10 % a z keřů pouze jednotlivé exempláře *Crataegus* sp., *Rosa* sp., *Cornus sanguinea* a *Ligustrum vulgare*. V současné době na lokalitě převládají rozvolněné křoviny s místy prosvětlenými širokolistými trávniky a ojedinělé nezapojené dřeviny (jasany, lípa, javory). Průzkumem bylo zjištěno 110 taxonů vyšších rostlin (M. Sedláčková 11. 8. 2005 in litt.). Počátkem září 2005 byla část plochy posekána a hmota odvezena (po odkvětu tořičů a vyprášení semeníků), od 1. října téhož roku je na celé ploše prováděna příležitostná pastva koz. První kornoutky zimních růžic tořičů se objevily 6. 10.

2005, kozy o tento druh byliny nejeví zájem. *Ophrys apifera* zde roste ve shlucích a na první pohled je patrné, že preferuje půdu s vyšším obsahem jílovitých částí, v místech s písčitou půdou chybí. Taktéž na mikrolokalitách s větším zastoupením *Festuca rupicola* se tořiče nevyskytují. Aby nedošlo při sčítání k duplicitě, jsou jednotlivé rostliny značeny tak, že i po letech lze zjistit, kde jednotlivé kusy vykvetly.

Lze očekávat, že pokud bude na perspektivních lokalitách (jižní a jihozápadní svahy Bílé hory, Botanická zahrada a arboretum Štramberk, PP Kamenárka) prováděn citlivý management, bude se *Ophrys apifera* v budoucnu nalézat v souvislém pásu od dobývacího prostoru lomu Kotouč až na lokality Bílé hory zvané Hřebenová.

P. Pavlík

Kocurová K. (1995): Příspěvek k výzkumu květeny Štramberka. – Ms. [Dipl. pr.; depon. in: Knih. PřF OU Ostrava].

Sedláčková M. (2002): *Ophrys apifera* na severovýchodní Moravě. – Čas. Slez. Muz. Opava, ser. A, 51: 145–146.

***Orchis morio* L.**

C2

- 37b. Sušicko-horažďovické vápence, 6747b, Čímice (distr. Klatovy): suchopár při JV okraji lesa na vrchu Křešňovec (596,1 m) SSZ od obce, ca 550 m n. m., několik desítek rostlin včetně několika exemplářů *lusus alba* (leg. R. Paulič 12. 5. 2005, CB).
- 37b. Sušicko-horažďovické vápence, 6747b, Čímice (distr. Klatovy): výslunné meze při okrajích lesa na V svahu návrší Bubečná (570,1 m) 1 km Z od obce, ca 545 m n. m., roztroušeně (leg. R. Paulič 12. 5. 2005, CB, PRC).
- 37b. Sušicko-horažďovické vápence, 6648c, Svaté Pole u Horažďovic (distr. Klatovy): suchá ovsíková louka na západním svahu návrší zv. „Svatský vrch“ (522 m) při SSV okraji osady, ca 490 m n. m., roztroušeně (not. R. Paulič 2005); tisíce rostlin, včetně asi jedné stovky čistě bílých jedinců (*lusus alba*) (leg. R. Paulič & P. Leischner 12. 5. 2006, CB).
- 37d. Čkyňské vápence, 6849c, Malenice (distr. Strakonice): svahovité pastviny nad potokem na jihovýchodním svahu návrší (kóta 551) Z od obce, ca 530 m n. m., několik rostlin (leg. R. Paulič 7. 5. 2005, CB).
- 37e. Volyňské Předšumaví, 6849c, Malenice (distr. Strakonice): výslunné stráně nad pravým břehem potůčku blíže železničního můstku na západních svazích kóty 505,2 V od obce, ca 500 m n. m., ca 200 kvetoucích rostlin, včetně 1 exempláře *lusus alba* a několika rostlin *lusus incarnata* (not. M. Lepší & R. Paulič 4. 5. 2005).
- 37f. Strakonické vápence, 6749a, Střela u Strakonice (distr. Strakonice): při vrcholu návrší zv. „Borek“ (436,2 m) SV od osady, 436 m n. m., 20 kvetoucích rostlin (leg. R. Paulič & V. Chán 14. 5. 2004, CB).
- 37f. Strakonické vápence, 6749a, Krty (distr. Strakonice): skalnaté vápencové návrší nad rybníkem při východním okraji obce, vzácně (leg. R. Paulič & P. Leischner 8. 5. 2006, CB).
- 37f. Strakonické vápence, 6749a, Řepice (distr. Strakonice): výslunné jižní svahy návrší nad severním břehem Dolejšího rybníka 1 km ZSZ od obce, roztroušeně (leg. R. Paulič & V. Chán 9. 5. 2006, CB, PRC).
41. Střední Povltaví, 6155b, Sázava (distr. Kutná Hora): travnaté sezónní fotbalové hřiště ca 400 m J–JJV od chatové kolonie nedaleko železniční zastávky Samopše, ca 300 m n. m., 5 kvetoucích rostlin v trávníku na hřišti v místě výrazně sešlapávaném (not. J. Suda květen 2005).

***Orchis purpurea* Huds.**

C2

- 37d. Čkyňské vápence, 6948b, Sudslavice (distr. Prachatice): u křovin na jižním okraji svažité louky (zvané „Vanického louka“) na západním svahu vrchu Opolenec (648,8 m) VJV od osady, 600 m n. m.,

1 kvetoucí rostlina (not. R. Paulič 13. 6. 2004; not. R. Paulič, V. Chán. & A. Pavlíčko 23. 6. 2004);
5 rostlin – z toho 1 s utrženým květenstvím (not. R. Paulič, V. Chán & V. Žíla 15. 6. 2006).

Tento zajímavý nález představuje nový druh pro fytogeografický podokres Čkyňské vápence. Vstavač nachový byl v jižní části Čech nedávno překvapivě nalezen znovu po více než padesáti letech v Horním Pootaví na vápencové vložce u Milčic (Procházka in Additamenta III: 100, 2004).

R. Paulič

***Orchis ustulata* L.**

C1

56b. Jilemnické Podkrkonoší, 5360c, Horní Lánov (distr. Trutnov): ochranné pásmo KRNAP, tři lokality vždy s výskytem jednoho či dvou exemplářů:

a) Pekelské údolí: v pastvině ovčí proti Hartigovým asi 1,6 km V od obce, při západním okraji největšího svahového prameniště (SZZ expozice), ca 25 m nad bezejmenným levostranným přítokem Pekelského potoka, 570 m n. m. (leg. J. Málková 15. 7. 2005, herb. Málková, MP, rev. V. Faltys);

b) Bíner: fragment krátkostébelné, druhově bohaté louky a pastviny, asi 1,2 km V od obce, 50°37'53,4" N, 15°40'37,5" E, 635 m n. m. (not. J. Málková 15. 7. 2005). Nedaleko od lokality *Orchis morio* (cf. Harčarik in Additamenta III: 99, 2004);

c) Peklo: krátkostébelná a druhově bohatá louka nad botanickou lokalitou Peklo asi 700 m V od obce, ca 15 m od okraje lesa, ohrazené místo (genofundová plocha Správy KRNAP), 545 m n. m., v okolí početná populace *Gymnadenia conopsea* subsp. *conopsea* (not. J. Dvořák červenec 2005; Dvořák 2005); 1 rostlina (not. J. Málková 15. 7. 2005); 2 rostliny (not. J. Málková 25. 6. 2006).

Historické prameny uvádějí „Bíner, krátkostébelné trávníky“ bez bližší lokalizace (např. Šourek 1970: 72, Futschig 1977: 120) nebo „na Bíneru“ (Cypers in Čelakovský 1881) či „Im frischen Wasser“ (= údolí Pekelského potoka u Pekla) (Cypers 1898). V tomto území je tedy vstavač osmahlý znám již více než 100 let a přehled nálezů uvádí Procházka (1977: 109).

Z pohledu posledních desetiletí lze považovat výše uvedené nálezy za ověření druhu po dlouhé době, v případě třetí lokality se jedná o ověření výskytu po téměř dvaceti letech; v roce 1985 zde našel jeden exemplář Dvořák (1992) a až začátkem července 2005 tento autor opět výskyt ověřil (Dvořák 2005).

J. Málková

Cypers C. (1898): Beiträge zur Flora des Riesengebirges und seiner Vorlagen. – Lotos, Prag, 78: 85–106.

Čelakovský L. (1881): Prodrum der Flora von Böhmen. Vol. 4. – Prag.

Dvořák J. (1992): Doplnky a poznámky ke květeně Krkonoš. – Opera Corcont. 29: 189–199.

Dvořák J. (2005): Peklo – botanický ráj. – Krkonoše, Jizerské hory, Vrchlabí, 38(9): 10–11.

Futschig J. (1977): Příspěvky ke květeně Krkonoš (2. dodatek ke „Květeně Krkonoš“ J. Šourka, 1969). – Zpr. Čs. Bot. Společ. 12: 119–125.

Procházka F. (1977): Orchideje Východočeského kraje. Část III. – Pr. Stud., přír., Pardubice, 9: 91–119.

Šourek J. (1970): Květena Krkonoš. – Academia, Praha, 451 p.

***Orobanche arenaria* Borkh.**

C1

4b. Labské středohoří, 5350b, Mojžíř (distr. Ústí nad Labem): PR Kozí vrch, skalní step 0,2–0,25 km JJZ od vrcholu Kozího vrchu, 150–220 m n. m., na dvou místech celkem 54 rostlin (not. K. Nepraš &

R. Kroufek 1. 5. 2005 & 16. 6. 2005; leg. *K. Nepraš* 16. 6. 2005, rev. *J. Zázvorka*; *Nepraš & Kroufek: Severočes. Přír.* 36–37: 47, 2005).

- 4b. Labské středohoří, 5350c, Ústí nad Labem-Střekov: PR Sluneční stráň, na více místech celkem 10 rostlin (leg. *K. Nepraš & R. Kroufek* 26. 6. 2005, rev. *J. Zázvorka*). Opětovný nález po více než 100 letech. (*Nepraš & Kroufek: Severočes. Přír.* 36–37: 47, 2005).

***Orobanche artemisiae-campestris* Vaucher ex Gaudin**

C1

- 4b. Labské středohoří, 5350b, Mojžíř (distr. Ústí nad Labem): PR Kozí vrch, skalní step (na *Artemisia campestris*) 0,2 km JJZ od vrcholu Kozího vrchu, 220 m n. m., 60 rostlin (leg. *K. Nepraš* 16. 6. 2005, rev. *J. Zázvorka*; *Nepraš & Kroufek: Severočes. Přír.* 36–37: 48, 2005).
- 4b. Labské středohoří, 5450a, Církvice (distr. Ústí nad Labem): stepní svahy nad železniční tratí na Libochovany, 220 m n. m., na dvou místech celkem 6 rostlin (leg. *K. Nepraš* 18. 6. 2005, rev. *J. Zázvorka*; *Nepraš & Kroufek: Severočes. Přír.* 36–37: 48, 2005).

***Orobanche coerulea* Steph.**

C1

- 4b. Labské středohoří, 5349d, Habří (distr. Ústí nad Labem): 0,7 km JV od obce, suchý trávník při úpatí svahů, 190 m n. m., 1 rostlina (foto *K. Nepraš* 19. 6. 2005, rev. *J. Zázvorka*; *Nepraš & Kroufek: Severočes. Přír.* 36–37: 48, 2005).
- 4b. Labské středohoří, 5350b, Mojžíř (distr. Ústí nad Labem): PP Divoká rokle, suché trávníky ve střední části sesuvného území, ca 320 m n. m., ve třech skupinách celkem 10 rostlin (leg. *R. Kroufek & P. Bultas* 16. 6. 2005, rev. *J. Zázvorka*; *Nepraš & Kroufek: Severočes. Přír.* 36–37: 48, 2005).
- 4b. Labské středohoří, 5350c, Ústí nad Labem-Střekov: PR Sluneční stráň, skalní step v horní čtvrtině svahů, celkem 4 rostliny (foto *K. Nepraš & R. Kroufek* 26. 6. 2005, rev. *J. Zázvorka*; *Nepraš & Kroufek: Severočes. Přír.* 36–37: 48, 2005).

Orobanche coerulea je velmi vzácný druh a významný stepní prvek v naší květeně. Z ČR je známa celkem asi z 22 většinou historických lokalit reliktní povahy, současný výskyt v ČR byl doložen jen z 6 lokalit. V současnosti byla *O. coerulea* v Čechách s jistotou známa jen na 4 lokalitách v Českém středohoří. Nález u Habří nad řekou Bílinou nad Stadicemi a Hliňany je překvapivý vzhledem k změnám jimiž toto území prošlo v posledních desetiletích. Z tohoto prostoru však existuje doklad „Návrší nad řekou Bílinou mezi Stadicemi a Hliňany, na jediném místě, 13.8.1890, leg. F. Bubák, PR“. Jde tedy o nález, byť jediné rostliny, na lokalitě po 115 letech na místech, kde se zachovaly porosty pelyňku ladního a terén zůstal na malé ploše zachován. Nález u Habří je doložen fotografií *K. Nepraše*, záměna druhu je vyloučena, protože *O. coerulea* prakticky nelze zaměnit s jinými druhy záraz.

Nález v Divoké rokle, nacházející se vedle známé lokality Kozí vrch u Ústí nad Labem, je nový. Pokud jde o nález na Sluneční stráni nad Střekovem, poslední sběr z tohoto území („skály nad Střekovem“) pochází z r. 1953.

Dojem pomíjivosti u záraz je dán nepravidelností jejich výskytu (což platí zejména u *O. coerulea*), nálezy záraz na lokalitách jsou však možné i po desítkách let absence, což zde uvedené nálezy plně potvrzují. Nutným předpokladem je ovšem zachování stanoviště v nenarušené podobě. Skály nad řekou Labe v okolí Ústí n. L. mají přirozený charakter, nepříznivý vliv má jen zarůstání dřevinami. Lokality jsou ale z velké části těžko

přístupné a jejich průzkum vyžaduje často horolezeckou kvalifikaci. Podrobnější informace k tomuto druhu lze nalézt v publikacích J. Zázvorky (Zázvorka 1984, 1989, 2003).

J. Zázvorka

Zázvorka J. (1984): *Orobanche coerulescens* v Československu. – Severočes. Přír. 16: 1–23.

Zázvorka J. (1989): Zárasy (*Orobanche* L. s. l.) v Českém středohoří. – Severočes. Přír. 23: 19–54.

Zázvorka J. (2003): Zárasy (*Orobanche* L. s. l.) v Českém středohoří. (2. verze po patnácti letech). – Severočes. Přír. 35: 59–98.

Orobanche purpurea* Jacq. subsp. *purpurea

C1

21a. Hanácká pahorkatina, 6570d, Přerov: JV část města, udržovaný a sekaný trávník před průmyslovým podnikem u výpadovky na Zlín, 49°26'41" N, 17°27'24" E, 210 m n. m. (leg. P. Filippov 2003, herb. Filippov, rev. J. Zázvorka).

V roce 2003 bylo nalezeno na trávníku před průmyslovým podnikem v Přerově 77 rostlin *Orobanche purpurea*. Jedná se o zajímavý nález, neboť nejbližší známé lokality jsou až na jižní Moravě a Přerov je tedy nejsevernějším místem výskytu tohoto druhu na Moravě. V okolí všech rostlin byla nalezena *Achillea collina*, na které druh zřejmě parazituje. Trávník měl následující druhové složení: *Achillea collina*, *Arrhenatherum elatius*, *Pastinaca sativa*, *Crepis biennis*, *Festuca* sp., *Cichorium intybus*, *Taraxacum* sect. *Ruderalia*, *Elytrigia repens*, *Lolium perenne*, *Carduus acanthoides* aj., byl však před odkvětem rostlin posečen. Časté sekání trávníku zřejmě nebude pro udržení druhu na lokalitě do budoucna vhodné.

P. Filippov

Pozoruhodný nález. *Orobanche purpurea* subsp. *purpurea* je poměrně vzácný do značné míry hemerofilní druh, stejně jako řebříčky na kterých parazituje, lze u ní předpokládat určitý pohyb nebo i dočasné zavlékání v území. Na Moravě se druh vyskytuje v teplých pahorkatinách v j. části, nejbližší výskyty se nacházely v okolí Brna. Některé nálezy jak na jižní Moravě, tak na Slovensku, ale i v Čechách jsou synantropní povahy. Na synantropních stanovištích je hostitelem (spolu s řebříčky) občas i *Artemisia vulgaris*. Není jasné, jak se tato záraza do Přerova dostala. Vysvětlením by mohlo být nejspíš zavlečení se zeminou při terénních úpravách nebo přímo vysetím semen zárazy s travním semenem. Výskyt v Přerově bude pravděpodobně jen přechodný.

J. Zázvorka

Red. pozn.: po odevzdání rukopisu Additament do redakce nám P. Filippov sdělil, že 17. 7. 2006 lokalitu v Přerově znovu navštívil, bohužel, nenašel zde ani jednu rostlinu *O. purpurea*. Trávník byl tou dobou v letošním roce již nejméně dvakrát pokosen a jeho druhové složení bylo podle názoru autora oproti stavu před 3 lety značně ochuzené.

[eds]

45a. Lovečkovické středohoří, 5350d, Tašov (distr. Ústí nad Labem): Ovčárna, občasné kosené louky 0,5 km JZ od osady, 520 m n. m., 130 rostlin (not. P. Bultas 2004; leg. K. Nepraš & P. Bultas 3. 8. 2005, rev. J. Zázvorka; Nepraš & Kroufek: Severočes. Přír. 36–37: 48, 2005).

Orobanche purpurea* Jacq. subsp. *bohemica* (Čelak.) Kubát*C1**

- 4b. Labské středohoří, 5350b, Mojžíř (distr. Ústí nad Labem): PR Kozí vrch, skalní step (na *Artemisia campestris*) 0,2 km JJZ od vrcholu Kozího vrchu, 220 m n. m. (not. K. Nepraš říjen 2004); 8 rostlin (not. K. Nepraš 16. 6. 2005; Nepraš & Kroufek: *Severočes. Přír.* 36–37: 48, 2005).

Velice významný nález. V letech 2004 a 2005, které byly pro vývoj záraz mimořádně příznivé, se podařilo potvrdit výskyt *Orobanche purpurea* subsp. *bohemica* na Kozím vrchu po 110 letech. Kromě této lokality je *O. p.* subsp. *bohemica* v ČR v současnosti známa jen v Českém krasu.

[eds]

Orthantha lutea* (L.) Wettst.*C3**

1. Doupovská pahorkatina, 5745d, Nepomyšl (distr. Louny): suchý JZ svah nad bývalým lomem, ca 1 km JJV od obce, ca 8 km ZJZ od Podbořan, dosti rozsáhlá populace (leg. Č. Ondráček 20. 7. 1999, CHOM; not. M. Prach 27. 8. 2005, det. K. E. Prach).

Pedicularis palustris* L.*C2**

- 37f. Strakonické vápence, 6749a, Černíkov u Droužetic (distr. Strakonice): vlhká louka na SZ břehu Hořejšího rybníka 1,2 km JV od osady, 47°17'47" N, 13°54'33" E, ca 415 m n. m., velmi hojně, spolu s *Carex disticha*, *Dactylorhiza majalis*, *Juncus inflexus*, *Thalictrum lucidum* aj. (leg. R. Paulič & P. Leischner 24. 5. 2005, CB).

Všivec bahenní patří v současné době ke kriticky ohroženým druhům květeny jižní části Čech (cf. Chán 1999).

R. Paulič

Phyllitis scolopendrium* (L.) Newman*C1**

- 73a. Rychlebská vrchovina, 5768d, Lipová-Lázně (distr. Jeseník): suťový les nad vchodem do Jeskyně Na Pomezí, ca 0,4 km ZSZ od železniční stanice Lipová Lázně-jeskyně, 50°14'44" N, 17°08'10" E, 560 m n. m., roztroušeně v suťovém lese přímo nad vchodem do jeskyně v počtu 10 plodných a 9 juvenilních jedinců (leg. M. Dančák 15. 7. 2004, OL).
- 77c. Chřiby, 6869d, Buchlovice (distr. Uherské Hradiště): několik trsů v hradní studni na nádvoří hradu Buchlov, 49°06'25" N, 17°18'48" E, ca 500 m n. m. (not. M. Dančák 3. 7. 2004).

Phyllitis scolopendrium je druh obvykle považovaný v České republice za původní pouze v Moravských Karpatech a Moravském krasu (Kubát et al. 2002). Kromě řady lokalit v Moravském krasu jsou známy ojedinělé lokality z Hranického krasu (NPR Hůrka), Veřovických vrchů (PR Trojačka) a nověji i Bílých Karpat u obce Bzová (Hajduchová 1999), z Beskydského podhůří u Třince (Hájková 2005) či od obce Bavy na jižní Moravě (Daníhelka & Šumberová 2004: 161). Jako efemérní a druhotný bývá vysvětlován výskyt jeleňního jazyku ve starých studních (např. Sokolov) stejně jako opakovaný výskyt v Českém krasu (Hadíneck in Additamenta II: 272–273, 2003). Výskyt, byť i historický, v Rychlebských horách ani v širokém okolí nebyl nikdy v literatuře uváděn. Proto je nález stabilní

populace *Phyllitis scolopendrium* v tomto území přinejmenším překvapivý. V tomto kontextu je zajímavé rozšíření jeleního jazyku v sousedním Polsku, kde sice z východních Sudet neexistují žádné údaje, ale ze západních Sudet je druh uváděn od obce Jakuszowa (JJZ od města Legnica, cf. Frey & Guzik 1968, Zajac & Zajac 2001). Lokalita v Rychlebských horách tak tvoří spojnicí této výrazně izolované lokality v jihozápadním Polsku se zbytkem přirozeného areálu. Populace jeleního jazyku v NPP Jeskyně Na Pomezí byla v roce 2004 tvořena 19 (z toho 9 juvenilními) jedinci na strmém svahu porostlém převážně bukovým porostem a pokrytém suti přímo nad hlavním vchodem do jeskyně Na Pomezí, ca 15 m od okraje lesa. Stanoviště je přirozeného charakteru a zcela odpovídá typu stanovišť, která druh osidluje v oblastech, kde je považován za původní. Také věková struktura i disperze jedinců v populaci zcela odpovídá přirozeným podmínkám. Pravděpodobnost přirozeného původu zdejší populace se tak na základě řady výše uvedených skutečností zdá být vysoká a nic nenasvědčuje tomu, že by se mělo jednat o spontánní krátkodobý výskyt nebo dokonce záměrnou introdukci. Na základě uvedených skutečností je také zřejmé, že populace jeleního jazyku zde musí existovat již řadu let, což je pozoruhodné, protože po celou tuto dobu druh unikal pozornosti, přesto, že je to rostlina nápadná a snadno určitelná.

Druhotný výskyt v hradní studni na Buchlově dokumentuje schopnost druhu pravidelně osidlovat tato stanoviště a je druhým recentním údajem o výskytu v otevřené studni v ČR (cf. Hadinec l. c.).

M. Dančák

- Danihelka J. & Šumberová K. (2004): O rozšíření některých cévnatých rostlin na nejjižnější Moravě II. – Příroda 21: 117–192.
- Frey A. & Guzik J. (1969): Materiały do atlasu rozmieszczenia roślin naczyniowych w Karpatach polskich. 1. *Phyllitis scolopendrium* (L.) Newm. – *Fragm. Florist. Geobot.* 15(2): 213–223.
- Hajduchová, J. (1999): Předběžná zpráva o prvním nálezu jazyku jeleního (*Phyllitis scolopendrium*) v Bílých Karpatech. – *Sborn. Přír. Klubu v Uherském Hradišti* 4: 59.
- Hájková A. (2005): Poznámky k výskytu jeleního jazyku celolistého (*Phyllitis scolopendrium*) v Podbeskydské pahorkatině. – *Pr. Stud. Muz. Beskyd, přír. vědy*, 15: 163–167.
- Zajac A. & Zajac M. [eds] (2001): *Atlas rozmieszczenia roślin naczyniowych w Polsce*. – Instytut Botaniki Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków.

***Physalis pubescens* L.**

- 37l. Českokrumlovské Předšumaví, 7152a, Zlatá Koruna (distr. Český Krumlov): jediná rostlina na navážce zeminy v blízkosti kapličky v horní části obce, 50°39'30" N, 14°01'50" E, 510 m n. m. (leg. M. Lepší 15. 9. 2001, CB, rev. B. Slavík). Pouze přechodný výskyt, v roce 2002 již nebyl výskyt potvrzen (Lepší: *Zpr. Čes. Bot. Společ.* 40: 45–47, 2005).

Nově zjištěný zavlečený druh pro květenu ČR.

***Poa remota* Forselles**

C3

- 48b. Liberecká kotlina, 5155b, Hrádek nad Nisou (distr. Liberec): Václavice, 2,2 km ZSZ od odbočky silnice do Uhelné, prameniště s lokálním vývěrem vody na horním konci dlouhé terénní deprese, 50°51'46,58" N, 14°56'20,32" E, 400 m n. m. (leg. T. Rejzek 2006, herb. Rejzek, rev. M. Dančák & B. Trávníček).

79. Zlínské vrchy, 6774c, Lidečko (distr. Vsetín): niva potoka Seninka, 0,5 km JJV od kóty Vrátnice (682,6), 550 m n. m. (leg. Z. Otýpková květen 2002, BRNU).

***Polycnemum arvense* L.**

C1

32. Křivoklátsko, 6048b, Týřovice (distr. Rakovník): porost asi 2 m² na pleši nad horní hranou Týřovic-
kých skal, asi 0,8 km VSV od obce, 49°59'02" N, 13°47'41" E, 400 m n. m. (leg. P. Koutecký 19. 9.
2005, herb. P. Koutecký & herb. CBFS).
39. Třeboňská pánev, 7055c, Suchdol nad Lužnicí (distr. Jindřichův Hradec): písčité plocha s řídkou ve-
getací na severním břehu pískovny, asi 0,9 km V od železničního nádraží, 48°54'11" N, 14°53'38" E,
450 m n. m. (leg. P. Koutecký 4. 10. 2003, herb. P. Koutecký & herb. CBFS).

Druh byl kdysi na Třeboňsku několikrát nalezen, ale v současnosti byl v celých jižních Čechách považován za nezvěstný (Chán et al. 1999).

***Polygala amarella* Crantz**

C2

65. Kutnohorská pahorkatina, 6259b, Nová Ves u Chotěboře (distr. Havlíčkův Brod): rozvolněný suchý
trávník v opuštěném opukovém lomu, ca 1,6 km SZ od obce, 440 m n. m. (leg. L. Čech 21. 5. 2005,
herb. Čech).

Nález relativně početné populace *P. amarella* představuje zřejmě první údaj o výskytu tohoto druhu ve fytochorionu Kutnohorská pahorkatina (cf. Kirschner in Slavík 1997: 244–248). Nejbližší známá lokalita na pruhu křídového podloží při jihozápadním úpatí od Železných hor (PR Zlatá louka u Podmoklan) se již nachází v sousedním fytochorionu Hornosázavská pahorkatina (Hadač et al. 1994).

L. Čech

Hadač E., Jirásek J. & Bureš P. (1994): Květena Železných hor. – Železné hory, Sborn. Prací, Nasavrky, 1: 1–212.

***Polygonatum verticillatum* (L.) All.**

6. Džbán, 5850a, Libušín (distr. Kladno): při lesní cestě na hřebenu v závěru údolí Krnčí (mezi Krnčí a Vlčí jámou) asi 1,7 km JV od kostela sv. Prokopa v Libušíně, ca 360 m n. m. (not. M. Štefánek 15. 6. 2001).
- 13a. Rožďalovická tabule, 5757d, Záhornice (distr. Nymburk): ve střední části Štítarského lesa na jednom místě dosti hojně, asi 3,45 km SSZ od kostela sv. Markéty v Městci Králové, ca 215 m n. m. (not. M. Štefánek 5. 6. 2004).
- 13a. Rožďalovická tabule, 5757d, Městec Králové (distr. Nymburk): při cestě v západní části Kánovnického lesa, asi 3,3 km ZSZ (až SZ) od kostela sv. Markéty v Městci Králové, ca 220 m n. m. (not. M. Štefánek 12. 7. 2004).
- 13a. Rožďalovická tabule, 5757d, Městec Králové (distr. Nymburk): při cestě v lese Za mlýnem poblíž hájovny (ca 300 m JZ od ní), asi 2,8 km SSZ od kostela sv. Markéty v Městci Králové, ca 214 m n. m. (not. M. Štefánek 6. 6. 2004).
32. Křivoklátsko, 5950d, Libečov (distr. Beroun): lesnaté, zařízlé údolí přítoku Kačáku (Chyňavský potok, v místě zvaném Močidla) poblíž skalnatého ostrohu, asi 1,35 km SV od kapličky v Libečově, ca 330 m n. m. (not. M. Štefánek 19. 9. 2004.)

U lokalit na Královéměstecku jde o výskyty na hranici výškového minima. Vegetačně šlo o lesní porosty zařaditelné do dubohabřin, případně do společenstev na pomezí mochnových a bezkolencových doubrav. Charakter výskytu při okrajích lesních cest nebo u krmelce, malé kolonie plošně omezené na několik metrů čtverečních budí dojem, že se jedná o druhotné lokality, výskyt ve východním Polabí ale nebude náhodný. Druh je zde doložen z řady lokalit především v Rožďalovické tabuli, dále v Bydžovské pánvi i Hradeckém, Pardubickém a Poděbradském Polabí (les Holička, 1964, Šachl 1965; jižní břeh Pilského rybníka u Rožďalovic, 1991, Šachl 1999; les Holá u Sadové, leg. Šourek 1940, PR; Hoříněveská bažantnice u Hoříněvsi, Faltysová in Nováková 1977; Loučnohorský les u obce Stihňov, Dlabolová 1988; Velký Borek, Prokeš & Válek 1946, Klimeš 1979; Kleny, CHÚ Dubno, Wagnerová 1975; Vlčí Habřina, rybník Černý Nadymač, Procházka 1981; Bor u Poděbrad, Procházka 1981). V ostatních oblastech Termofytika, s výjimkou Džbánu a Českého Středohoří, se nevyskytuje. Výskyty v tomto území budou nejspíše přirozené, i když často pouze přechodné, u některých lokalit, jako např. u Pilského rybníka nebo u rybníka Černý Nadymač lze uvažovat i o dlouhodobějším výskytu.

Ač se to na první pohled nezdá, tento druh má ze všech našich kokoříků nejširší ekologickou amplitudu, vyskytuje se od nejvyšších partií hor nad hranicí lesa až do nížin a od kosodřeviny a vysokostébelných niv až do společenstev jedlových doubrav. Ještě v oblasti křídové tabule severních Čech, v Ralsko-bezdězské pahorkatině či Českém ráji se jedná o roztroušený až poměrně hojný druh, vyskytující se běžně i mimo inverzní polohy, často ovšem pouze v málopočetných a sterilních populacích. Výskyty ve východním Polabí pak leží na samém okraji ekologické amplitudy druhu.

Obdobně o přechodnou lokalitu jde zřejmě i v případě výskytu na okraji Kladna v údolí Krnčí. Ze Džbánu druh dokládá například Hadinec (1991). Kokořík přeslenitý zde doplňuje garnituru horských druhů vyskytujících se v tomto území (např. *Cirsium heterophyllum*, *Eleocharis mammillata* subsp. *austriaca* aj.; cf. Hadinec in Additamenta III: 86, 2004). U lokality v povodí Kačáku lze uvažovat o trvalém výskytu. Kokořík přeslenitý zde byl nalezen v hlubokém zařízlém údolí (byť ve smrkové monokultuře, ale stanoivištně odpovídajícím bučinám či suťovým lesům) s výskytem některých dalších významnějších druhů (podhorských či bučin) jako je jedle či *Aruncus vulgaris* a navazuje na výskyty v CHKO Křivoklátsko (Kolbek et al. 1999), kde je evidentně trvalou a nevzácně se vyskytující složkou flóry.

M. Štefánek & O. Šída

- Dlabolová E. (1998): Fytocenologická a synekologická studie přirozených lesů v území mezi Hořicemi v Podkrkonoší a Novým Bydžovem. – Ms. [Dipl. pr.; depon in. Knih. kat. bot. PřF UP, Olomouc].
 Hadinec J. (1991): Floristické poznámky ze středních Čech. – Muz. Součas., ser. natur., 5: 129–135.
 Nováková H. (1977): Státní přírodní rezervace Hoříněveská bažantnice. – Ms. [depon in: AOPK, Praha].
 Šachl J. (1965): Floristický příspěvek ke květeně Poděbradska. – Čas. Nár. Muz., řada přír., 134: 220–223.
 Šachl J. (1999): Šestý příspěvek ke květeně Poděbradska. – Zpr. Čes. Bot. Společ. 34: 85–88.
 Wagnerová Z. (1975): Státní přírodní rezervace Dubno. – Ms. [depon. in: AOPK Praha].

***Populus nigra* L.**

C2

76a. Moravská brána vlastní, 6571a, 6471c, 6471d, Přerov – Hranice na Moravě (distr. Přerov): niva řeky Bečvy mezi Přerovem a Hranicemi na Moravě, na více lokalitách, 215–235 m n. m. (leg. J. Filippová & P. Filippov 2004, herb. Filippov).

Čistý *Populus nigra* byl na našem území vytlačen hybridními topoly, zvláště druhem *Populus × canadensis*. Šíření tohoto druhu je limitováno také nedostatkem vhodných stanovišť pro zmlazování. Semena klíčí na čerstvých náplavech řek, jejichž vznik je po regulacích toků silně omezen. Někde jsou náplavy kvůli „protipovodňovým opatřením“ neustále bagrovány. Z těchto důvodů ve většině niv našich velkých řek pouze dozívají staří jedinci.

V minulosti byl jako *Populus nigra* běžně udáván právě hybridní *Populus × canadensis*. Z těchto důvodů se nelze spoléhat (až na výjimky) na literární údaje. Chmelař & Koblížek (in Hejný & Slavík 1990: 489–495) proto při zjišťování rozšíření čerpali hlavně z herbářových položek a důvěryhodných literárních zdrojů (J. Koblížek in verb.). Lze tedy soudit, že *Populus nigra* je i přes svou vzácnost o něco více rozšířen, než tito autoři udávají.

V Pobečví mezi Přerovem a Hranicemi na Moravě roste dodnes několik set mohutných stromů s typicky boulovitým kmenem a dalšími znaky, které odpovídají čistému *Populus nigra*. Po povodni v roce 1997 vzniklo na Bečvě mnoho šterkových náplavů, část z nich byla ponechána přirozené sukcesi a dnes se zde nacházejí tisíce mladých jedinců *Populus* cf. *nigra*. Mladé jedince je ovšem někdy obtížné s jistotou určit, neboť zde zmlazuje také *Populus × canadensis*. Někteří odborníci z lesnické fakulty Mendelovy univerzity v Brně říkají, že *Populus × canadensis* se u nás v přírodě generativně nerozmnožuje a zpětně se s *Populus nigra* nekříží, jiní tvrdí přesný opak. Mladé jedince *Populus* cf. *nigra* najdeme často také např. v lomech v Bílých Karpatech. Stanovištní podmínky totiž právě odpovídají mladým náplavům velkých řek.

P. Filippov

***Potamogeton acutifolius* Link**

C2

35d. Březnické Podbrdsko, 6650a, Šamonice u Předotic (distr. Písek): rybníček u křižovatky silnic 0,65 km JV od kaple v osadě, 49°21'06" N, 14°02'08" E, 470 m n. m. (leg. P. Leischner & R. Paulič 17. 8. 2005, CB, PRC, rev. Z. Kaplan).

53b. Ploučnické Podještědí, 5254a, Velký Valtínov (distr. Česká Lípa): Zaječí rybník na Růžovém potoce ve skupině valtínovských rybníků, 1,55 km Z od zatáček silnice na začátku obce, 50°45'10" N, 14°43'17" E, 320 m n. m. (leg. T. Rejzek listopad 2003, herb. Rejzek, rev. Z. Kaplan).

***Potamogeton alpinus* Balbis**

C2

37m. Vyšebrodsko, 7352d, Rožmberk nad Vltavou (distr. Český Krumlov): ve Vltavě asi 1,4 km J od kostela v obci, proti mostku na silnici na Vyšší Brod, 540 m n. m. (leg. P. Koutecký 9. 8. 2003, herb. P. Koutecký & CBFS, rev. Z. Kaplan).

Výskyt ve Vltavě mimo Šumavu byl v současnosti považován za zaniklý (Chán et al. 1999).

52. Ralsko-bezděžská tabule, 5454c, Obora (distr. Česká Lípa): Zbysná strouha v ostricové louce vlevo od hlavní silnice na SV okraji obce, střední část strouhy v úseku do 150 m od hlavní silnice, 50°32'52" N, 14°40'01" E, 276 m n. m. (leg. T. Rejzek srpen 2003, herb. Rejzek, rev. Z. Kaplan).
50. Lužické hory, 5253b, Cvikov (distr. Česká Lípa): rybník „Jezírko“ 300 m Z od vrchu Kalvárie, 250 m V od silnice na Trávník, výskyt společně s *P. natans*, 50°47'19" N, 14°38'24" E, 370 m n. m. (leg. T. Rejzek září 2003, herb. Rejzek, rev. Z. Kaplan).
50. Lužické hory, 5153d, Trávník (distr. Česká Lípa): osada Naděje, údolní přehrada na Hamerském potoce, porost v přítokové části, 50°49'29" N, 14°38'48" E, 460 m n. m. (leg. J. Hadinec 29. 6. 2000, PRC; leg. T. Rejzek září 2003, herb. Rejzek, rev. Z. Kaplan).
50. Lužické hory, 5153d, Mařenice (distr. Česká Lípa): rybníček u ústavu sociální péče, 50°48'25" N, 14°39'56" E, 390 m n. m. (leg. T. Rejzek září 2003, herb. Rejzek, rev. Z. Kaplan).

Potamogeton perfoliatus* L.*C2**

- 37m. Vyšebrodsko, 7352a, Rožmberk nad Vltavou (distr. Český Krumlov): ve Vltavě asi 2,8 km S od kostela v obci, mezi pravostranným a levostranným přítokem Vltavy, 520 m n. m. (leg. P. Koutecký 9. 8. 2003, herb. P. Koutecký & CBFS, rev. Z. Kaplan).

Potentilla rupestris* L.*C1**

- 45a. Lovečkovické středohoří, 5351a, Leština (distr. Ústí nad Labem): hřbítek v SZ části obce, 6 rostlin (not. K. Nepraš, R. Kroufek, P. Bultas & V. Joza 2005; Kroufek et al.: *Severočes. Přír.* 36–37: 77, 2005).
- 71b. Dražanská plošina, 6666b, Krásensko (distr. Vyškov): vysoká, k jihu exponovaná mez 0,9 km V od TV vysílače na vrchu Kojál, 49°22'13" N, 16°49'42" E, 530 m n. m., přes 100 rostlin (bohatá vitální populace, v současné době největší na Dražanské vrchovině) (not. J. Podhorný 7. 6. 2004).
- 71b. Dražanská plošina, 6667a, Krásensko (distr. Vyškov): lesní lem nad vodotečí 1,9 km V od TV vysílače na vrchu Kojál, 49°22'13" N, 16°50'15" E, 500 m n. m., 2 rostliny (not. J. Podhorný 7. 6. 2004).

Pseudolysimachion maritimum* (L.) Á. Löve & D. Löve*C3**

32. Křivoklátsko, 5950d, Ptice (distr. Praha-západ): bohaté populace na několika převážně neobhospodářovaných loukách v aluviu Kačáku (Loděnice) v osadě Chrbiny (3 km ZJZ od návsi v Úhonicích, 2,45 km JZ od kapličky ve Pticích), ca 280 m n. m. (leg. M. Štefánek 14. 8. 2004, PRC).

Rozrazil dlouholistý byl nalezen při mapování biotopů Natura 2000 (Štefánek 2004) v komplexu luk v aluviu Kačáku v osadě Chrbiny. Z fytogeografického okresu Křivoklátsko (32) jsou v Květeně ČR uvedeny pouze literární údaje z okolí Křivoklátska (Trávníček in Slavík 2000), ale například v květeně CHKO Křivoklátsko již není tento druh v síťových mapách zaznamenán (Kolbek et al. 1999). Tento druh absentuje i v okolních územích, jak na Bělohorské tabuli (7d), tak i v Českém krasu (8). Ani při poměrně podrobném průzkumu luk povodí Kačáku (Brabec et al. 2003) druh nalezen nebyl.

Populace rozrazilu dlouholistého zde působí přirozeným dojmem (výskyt v lučních společenstvech podsvazu *Filipendulenion* a svazu *Alopecurion* s výskytem *Achillea ptarmica* a *Carex cespitosa*), nicméně vzhledem k absenci druhu jak proti toku, tak i po proudu Loděnice, značné izolovanosti lokality a výskytu v území se značnou koncentrací rekreačních objektů jde zřejmě o druhotnou lokalitu (zplanělý).

M. Štefánek

Brabec J., Štefánek M. & Marek M. (2003): Botanický průzkum Přírodního parku Povodí Kačáku. – Ms. [Depon. in: Magistrát města Kladna].

Štefánek M. (2004): Kačák – Nenačovice (A0499), závěrečná textová zpráva k mapování biotopů soustavy Natura 2000 a Smaragd. – Ms. [Depon. in: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha].

***Pyrola chlorantha* Sw.**

C1

2b. Podbořanská kotlina, 5846a, Vroutek (distr. Louny): les u vodojemu 1,5 km Z od obce (not. D. Koutecký & J. Motejzík 12. 7. 2005); Mlýnecký les 1,7 km ZJZ od obce (not. D. Koutecký 26. 7. 2005) (Bělohoubek et al.: *Severočes. Přír.* 36–37: 89, 2005).

6. Džbán, 5850a, Libušín (distr. Kladno): při lesní cestě na hřebenu v závěru údolí Krnčí (mezi Krnčí a Vlčí jámou) asi 1,7 km JV od kostela sv. Prokopa v Libušíně, ca 360 m n. m. (not. M. Štefánek 15. 6. 2001).

***Pyrola media* Sw.**

C1

37e. Volyňské Předšumaví, 6748b, Novosedly (distr. Strakonice): lesní světlina nad asfaltovou cestou na západním svahu Kústrého vrchu (584 m) 1,2 km JZ od obce, ca 520 m n. m. (leg. R. Paulič & P. Leischner 28. 10. 2004, PRC, rev. B. Křisa; leg. R. Paulič 5. 8. 2005, CB).

63. Poličsko, 6163c, Chotěnov (distr. Svitavy): 1,5 km J od zemědělského družstva Chotěnov, ca 500 m n. m. (not. P. Novák 30. 6. 2004; Novák 2005).

92b. Jizerské hory lesní, 5257d, Tanvald (distr. Jablonec n. Nisou): Šumburk n. Desnou, okraj kulturního lesa se smrkem a břízou 550 m VJV od kostela, 50°44'22" N, 15°19'16" E, 600 m n. m., polykormon ca 2 m², před rokem 2000 pravidelně několik kvetoucích jedinců, po roce 2000 kvetoucí sporadicky, zpravidla se vyskytují pouze sterilní jedinci (not. O. Šída 1995–2006).

Novák P. (2005): Nález první lokality hruštičky prostřední (*Pyrola media* L.) v okrese Svitavy. – Pr. Stud., přír., Pardubice 12: 117–118.

***Ranunculus arvensis* L.**

C3

37b. Sušicko-horažďovické vápence, 6748a, Hejná (distr. Klatovy): pole na jižních svazích mezi lesem na vrchu „Radvanka“ a lesem na návrší „Holé vršky“ 0,3 km SV od obce, několik rostlin, spolu s *Caulis lappula*, *Galium spurium*, *Silene noctiflora* aj. (leg. R. Paulič 12. 8. 2005, CB).

37b. Sušicko-horažďovické vápence, 6748a, Velké Hydčice (distr. Klatovy): pole na západním úpatí „Radvanky“ VJV od obce, vzácně, spolu s *Cerithe minor*, *Consolida regalis*, *Euphorbia exigua* aj. (leg. R. Paulič 12. 8. 2005, CB).

37d. Čkyňské vápence, 6849a, Zechovice (distr. Strakonice): okraj pole pod jihozápadním svahem kóty 592,4 JJV od obce, několik rostlin, spolu s *Veronica persica*, *Odontites vernus*, *Neslia paniculata* aj. (leg. R. Paulič 25. 6. 2004, CB).

Pryskyřník rolní je v jižní části Čech řazen k vzácným, kriticky ohroženým taxonům (cf. Chán 1999).

R. Paulič

16. Znojensko-brněnská pahorkatina, 6963a, Dukovany (distr. Třebíč): severní cíp obilného pole u polní cesty při okraji lesa, ca 1,7 km S–SSZ od zámku v obci, 373 m n. m. (leg. L. Čech 22. 5. 2003, herb. Čech).

68. Moravské podhůří Vysočiny, 6862d, Dalešice (distr. Třebíč): okraj pole u jižního cípu ovocného sadu na okraji lesa, ca 1,5 km VJV od zámku v obci, 400 m n. m. (leg. L. Čech 25. 5. 2004, herb. Čech).

Ohrožený druh segetální vegetace byl v obou případech nalezen na zcela charakteristickém místě – pravouhlý roh obilného pole, který byl díky otáčení zemědělské techniky ušetřen aplikace herbicidů. Novější floristické práce z tohoto území druh neuvádějí, což však může být způsobeno jednak jejich zaměřením na přírodě blízká stanoviště (Koblížek et al. 1998), resp. pohnutými okolnostmi přípravy k publikaci, kdy byla práce dokončena až po smrti autora z dochovaného torza rozpracovaného materiálu (Kühn 1998).

L. Čech

Koblížek J., Sutorý K., Řepka R., Unar J. & Ondráčková S. (1998): Floristická charakteristika vybraných lokalit širšího okolí energetické soustavy Dukovany – Dalešice. – Přírod. Sborn. Západo-morav. Muz. Třebíč 37: 1–99.

Kühn F. (1998): Vegetace a její druhová skladba. Fytcenologický výzkum vegetace antropogenních a ruderalních stanovišť širší oblasti energetické soustavy Dukovany – Dalešice. – Přírod. Sborn. Západo-morav. Muz. Třebíč 38: 1–65.

***Reseda phyteuma* L.**

C1

7c. Slánská tabule, 5751a, Nabdín (distr. Kladno): xerothermní trávníky a okraj pole podél úvozové polní cesty mezi křížením polních cest od Nabdína a Bratkovic a silnicí Nabdín – Černuc, asi 520 m SSV od návsi v obci, 50°17'06" N, 14°11'55" E, ca 210 m n. m. (not. M. Fialová, J. Hadinec & M. Štefánek 25. 5. 2005).

7c. Slánská tabule, 5751a, Nabdín (distr. Kladno): okraj pole pod dřevinami zarostlou mezí, ve svahu na severním břehu Bakovského potoka, asi 800 m ± V od návsi v obci, 50°16'53" N, 14°12'49" E, ca 200 m n. m. (not. M. Fialová, J. Hadinec & M. Štefánek 25. 5. 2005).

Obě lokality jsou zmiňovány již Roubalem (Roubal 1984), přičemž první z nich autor považoval za již zaniklou (skladem slámy). Při exkurzi v roce 2005 bylo ovšem na první lokalitě nalezeno okolo 22 jedinců; pouze jediný exemplář rostl ve fytcenózách zařaditelných do svazu *Festucion valesiacaе* (na obnažené pískovcové skalce), ostatní rostliny se vyskytovaly při okraji řepkového pole, například spolu s *Adonis aestivalis*, *Consolida regalis*, *Fumaria officinalis*, *F. vailantii* a jinými, běžnějšími druhy plevelů. Na druhé lokalitě se původně druh vyskytoval na travnaté mezi (podrobnosti viz Roubal l. c.), která je ovšem v současnosti pokryta hustými křovinami a vyššími dřevinami. Rezedka velkokališní tak byla vytlačena do plevelových společenstev svazu *Caucalidion* při okraji pole, kde byla v roce 2005 nalezena jediná rostlina (ve společnosti *Caucalis platycarpus*, *Adonis aestivalis*, *Euphorbia exigua*, *Chaenorrhinum minus*, *Valerianella dentata* atd.). Vedle již zmíněných lokalit byla ověřována i lokalita u Knovíze (Roubal l. c.), ta nejspíše skutečně (jak Roubal předpokládal) zanikla výstavbou rychlostní komunikace Praha – Slaný. Lokalita byla navštívena v roce 2005 několikrát a ačkoliv zde existuje mnoho vhodných biotopů (například svahy nad silnicí s nezapojenou vegetací), žádnou rostlinu se nepodařilo nalézt. Výskyt dalších (mikro)lokalit není především v prostoru mezi Velvary a Bratkovicemi vyloučen; úplně odepsána není ale ani lokalita u Knovíze (vzhledem k nestálosti výskytu na jednotlivých lokalitách a „putování“ druhu krajinou (cf. Kubát & Šourková in Hejný & Slavík 1992: 242). Pokud je mi známo, poslední ověřené údaje o výskytu rezedy

velkokališní v Čechách pocházejí z citované studie A. Roubala a vzhledem k absolutnímu nedostatku aktuálních floristických údajů ze Slánské tabule jsou tyto dva nálezy jediné za období posledních 20 let.

Ačkoliv je rezeda velkokališní zařazena mezi zvláště chráněné druhy v kategorii kriticky ohrožené, není žádná její lokalita územně chráněna. Důvodem může být i poměrně specifický typ biotopů, ve kterých se vyskytuje, tj. periodicky narušované teplomilné trávníky poloruderálního charakteru či obdělávané okraje polních kultur. Lokalita mezi Nabdním a Bratkovicemi je vhodná k územní ochraně jako přírodní památka (vedle nejbohatší známé populace tohoto druhu v Čechách se zde vyskytuje například *Astragalus austriacus*), v tom případě je nutné zajistit specifický druh managementu. Ten by měl zahrnovat v poloruderálních xerothermních trávnících úvozové cesty pastvu nebo jiný způsob periodického (či alespoň občasného) narušování, při okrajích polí pak ponechání okrajových pásů bez pěstování plodin (a bez chemického ošetřování), ale s pravidelným zoráním, optimálně v dvouletém intervalu. Vzhledem k tomu, že jde o jednoletý nebo dvouletý druh, který se chová jako polní plevel (Kubát & Šourková l. c.), měla by být rezeda velkokališní snadno kultivovatelná.

M. Štefánek

Roubal A. (1984): Reseda phyteuma v Čechách. – Severočas. Přír. 15: 1–22.

***Rhinanthus alectorolophus* (Scop.) Pollich**

C3

53c. Českokodubská pahorkatina, 5356a, Proseč pod Ještědem (distr. Liberec): sveřepová louka mezi vyvýšenými dlouhými úzkými remízky v poli, 550 m SZ od křižovatky na jižním konci obce, 50°41'39" N, 15°00'13" E, ca 400 m n. m. (leg. T. Rejzek červenec 2005, herb. Rejzek).

Lokalita se nachází těsně na hranici fytochorionů 53c. a 54. Výskyt z fytogeografického podokresu 53c. dosud nebyl udáván. Jedná se o lokalitu na suchém, západně orientovaném svahu. Vyskytuje se zde společenstvo svazu *Bromion erecti* s dominujícím *Bromus erectus*.

T. Rejzek

***Rorippa austriaca* (Crantz) Besser**

63c. Střední Poorličí, 6063b, Choceň (distr. Ústí nad Orlicí): železniční trať u mlýna Mytkov, ca 2,4 VSV od železniční stanice, 49°59'55" N, 16°15'23" E, 300 m n. m. (leg. P. Filippov 16. 6. 1997, BRNU).

Tomšovic (in Hejný & Slavík 1992: 80) z tohoto fytogeografického podokresu druh neudává. Je znám pouze od České Třebové (63f). Podél této železniční trati však bude pravděpodobně na více lokalitách. Druh z těchto kvadrantů zná už Faltys (1985), konkrétní lokality bohužel neuvádí.

P. Filippov

***Rosa pendulina* L.**

16. Znojensko-brněnská pahorkatina, 7063d, Miroslav (distr. Znojmo): NPP Miroslavské kopce, severní svah lokality Větrník nad jihozápadním okrajem obce, v lemu lesa, 290 m n. m. (leg. J. Čáp 17. 6. 2004, herb. Čáp, rev. V. Řehořek & J. Koblížek).

Při inventarizačním průzkumu nově vyhlášené NPP Miroslavské kopce jsem našel jeden kvetoucí a plodný keřík růže převíslé, která není z moravského termofytika uváděná (cf. Větvíčka in Slavík 1995: 214–215, Větvíčka in Kubát et al. 2002: 377). Lacina (2000) uvádí tento druh ze stinné polohy na Velké skále, což je část kopce Květnice nad Tišnovem – tato lokalita je víceméně na hranici termofytika a mezofytika. Mnou nalezený keřík představuje formu s plodnými stopkami a šípky bez žlázek, mladé šípky jsou kulovité.

J. Čáp

Lacina J. (2000): Ztráty a nálezy v přírodě Tišnovského Podhoráčka. – Okresní muzeum Brno-venkov, Sborník 2000, Předklášteří, p. 85–96.

***Rubus ambrosius* Trávníček & Oklejewicz**

83. Ostravská pánev, 6075c/d, Šilheřovice (distr. Opava): křoviny podél cesty na Markvartovice (leg. *B. Trávníček* 5. 8. 1998, holotypus OL; Trávníček et al. 2005).

Nově popsáný druh ostružiníku ze sekce *Suberecti*, který má sice typovou lokalitu na území ČR, ale podle dosavadních znalostí se jedná o široce rozšířený druh a hlavní těžiště jeho areálu leží na Slovensku a v JV Polsku a pravděpodobně se bude vyskytovat i v dalších východně položených územích. Na území ČR má pouze jednotlivé lokality.

[eds]

Trávníček B., Oklejewicz K. & Zieliński J. (2005): *Rubus ambrosius* (*Rubus* subsect. *Rubus*, Rosaceae), a new bramble species from the eastern part of Central Europe. – *Folia Geobot.* 40: 421–434.

***Rubus austroslovacus* Trávníček**

19. Bílé Karpaty stepní, 6971c, Hluk (distr. Uherské Hradiště): jižní část lesa Hluboček 1,8 km SSV od obce, 260 m n. m. (leg. *B. Trávníček* 21. 8. 2001, holotypus OL; Trávníček & Zázvorka: *Preslia* 77: 1–88, 2005).

Nově popsáný druh ostružiníku ze série *Discolores*. Kromě území ČR byl doposud nalezen ještě v sousedních zemích Slovensku, Polsku, Německu a Rakousku. V ČR je pouze místy častější, např. ve východních Čechách nebo na jihovýchodní Moravě, na velké části území Čech a Moravy však zcela chybí.

[eds]

***Rubus bohemo-polonicus* Trávníček & Zieliński**

32. Křivoklátsko, 5948c, Novosedly (distr. Rakovník): v křovinatém okraji lesa 0,6 km SSZ od SZ okraje obce, 50°00'50" N, 13°44'45" E, 425 m n. m. (leg. *P. Havlíček* 21. 10. 2001, PRC, rev. B. Trávníček 2003; leg. *P. Havlíček, J. Hadinec & V. Žíla* 18. 8. 2005, PRC, herb. Žíla).

Nově popsáný regionální druh ostružiníku ze série *Radula* s výskytem ve Slezsku v ČR a v přilehlé části jižního Polska (historické území Horního Slezska), kde byl dosud nalezen na desítkách lokalit (Zieliński & Trávníček 2004). Izolované jsou jeho dva výskyty u

Litomyšle a Svojanova ve východních Čechách. Překvapivě byl objeven (leg. P. Havlíček) dokonce až na Křivoklátsku, tato lokalita v publikované práci uvedena není. *Rubus bohemo-polonicus* byl rozeznáván českými batology již před jeho popisem, v novém českém Klíči je uveden pod pracovním jménem *Rubus radellus* (Kubát 2002: 334, 363).

P. Havlíček & J. Hadinec

Zieliński J. & Trávníček B. (2004): *Rubus bohemo-polonicus* (Rosaceae) – a new species of bramble from the Czech Republic and Poland. – *Acta Soc. Bot. Pol.* 73: 311–314.

***Rubus flos-amygdalae* Trávníček & Holub**

74a. Vidnavsko-osoblažská pahorkatina, 5669a, Vidnava (distr. Jeseník): cesta v lese 1,5 km JJV od železniční stanice, 250 m n. m. (leg. B. Trávníček 26. 7. 2001, holotypus OL; Trávníček & Zázvorka: *Preslia* 77: 1–88, 2005).

Nově popsáný druh ostružiníku ze série *Discolores*. V České republice je to v teplejších územích hojný a nápadný druh, jenž byl českým batologům znám již delší čas pod provizorním jménem *R. pseudopersicinus* (cf. Kubát 2002: 351), které pro něho používal J. Holub. Kromě území ČR byl doposud nalezen ještě v sousedních zemích Slovensku, Polsku, Německu a Rakousku.

[eds]

***Rubus guttiferus* Trávníček & Holub**

33. Branžovský hvozd, 6544d, Černíkov (distr. Domažlice): lesní okraj podél cesty 1,3 km SSZ od obce, 570 m n. m. (leg. B. Trávníček 5. 8. 1999, holotypus OL; Trávníček & Zázvorka: *Preslia* 77: 1–88, 2005).

Nově popsáný druh ostružiníku ze série *Discolores*. Kromě území ČR byl doposud nalezen ještě v sousedních zemích Slovensku, Polsku a Rakousku. V teplejších územích ČR je spíše jen roztroušený.

[eds]

***Rubus kletensis* M. Lepší & P. Lepší**

38. Budějovická pánev, 7051b, Záboří (distr. České Budějovice): ad viam publicam ca 0,9 km situ merid.-merid.-occid. a sacello, ad piscinam Robiček, 400 m s. m. (leg. M. Lepší & P. Lepší 8. 7. 2003, holotypus CB; Lepší & Lepší: *Preslia* 78: 103–114, 2006).

Nově popsáný regionální druh ostružiníku ze sekce *Corylifolii* s těžištěm rozšíření v území Blanského lesa (podle nejvyšší hory Klet' je odvozeno i latinské jméno druhu) v jižních Čechách. Byl doposud nalezen na 56 lokalitách v 8 fytochorionech a dvěmi izolovanými lokalitami zasahuje i na území Rakouska.

[eds]

***Rubus muhelicus* Danner**

37n. Kaplické mezihoří, 7352b, Dolní Dvořiště (distr. Český Krumlov): okraj lesa ca 2 km S od obce, 48°40'16" N, 14°27'01" E, 680 m n. m. (leg. V. Žíla 14. 10. 2001, herb. Žíla, rev. J. Danner).

39. Třeboňská pánev, 6953a, Ševětín (distr. České Budějovice): osada Vitín, les při silnici ca 1 km VJV od osady, 49°05'15" N, 14°33'25" E, 505 m n. m. (leg. V. Žíla 8. 9. 2001, herb. Žíla, rev. J. Danner).

Nový druh květeny ČR.

V roce 2003 popsal rakouský botanik Josef Danner z území Horního Rakouska nový druh ostružiníku ze série *Radula*, *Rubus muhelicus*. Těžiště jeho výskytu leží v oblasti Mühlviertel (odtud pochází i latinské epiteton „muhelicus“). Autor v článku uvádí, že *R. muhelicus* zasahuje izolovanými lokalitami i do Slovinska, Bavorska, Saska-Anhaltska, Slovenska a rovněž také do Čech a na Moravu – jedná se konkrétně o dvě lokality: u Lhenic na Prachaticku (leg. V. Žíla 5. 8. 1994 LI) a u Loštic na Olomoucku (leg. J. Hruby 6. 1939 GZU). Po opakované revizi obou položek však autor své původní určení změnil a tyto rostliny přiřadil k jiným taxonům (J. Danner in verb. 2005).

První z autorů tohoto komentáře v roce 2006 poskytl J. Dannerovi k revizi svůj herbářový materiál, který se mu jevil jako odpovídající popisu nového druhu a Danner následně *R. muhelicus* skutečně na dvou jihočeských lokalitách v této kolekci potvrdil. Lze očekávat, že tento ostružiník bude nalezen i na dalších jihočeských lokalitách v blízkosti hornorakouských hranic.

Danner ve své práci uvádí, že *Rubus muhelicus* je nejbližší podobný druhům *R. epipsilos* a *R. radula*. Od nich jej lze celkem snadno rozlišit mj. hlavně podle na bázi uťatého až mělce srdčitého koncového lístku 5četných listů a většího počtu rovných, mírně skloněných ostnů na prýtech.

V. Žíla & J. Hadinec

- Danner J. (2003): *Rubus muhelicus*, sp. nova, eine neue Art der ser. *Radulae*, nebst einem Vorschlag zur batologischen Arealgrössenterminologie. – *Neireichia*, Linz, 2–3: 165–176.

Rubus parthenocissus Trávníček & Holub

68. Moravské podhůří Vysočiny, 6664c, Tišnov (distr. Brno): lesní cesta V vrchu Kozí brada Z od města, 345 m n. m. (leg. B. Trávníček 17. 7. 1996, holotypus OL; Trávníček & Zázvorka: *Preslia* 77: 1–88, 2005).

Nově popsaný druh ostružiníku ze série *Discolores*. Kromě území ČR byl doposud nalezen ještě v sousedních zemích Slovensku, Polsku, Německu a Rakousku. V teplejších územích ČR je místy poměrně častý.

[eds]

Rubus pericrispatus Holub & Trávníček

62. Litomyšlská pánev, 6062b, Vraclav (distr. Ústí nad Orlicí): les 1,3 km SV od obce, 310 m n. m. (leg. B. Trávníček 22. 7. 2000, holotypus OL; Trávníček & Zázvorka: *Preslia* 77: 1–88, 2005).

Nově popsaný druh ostružiníku ze série *Discolores*. Kromě území ČR byl doposud nalezen ještě v sousedních zemích na Slovensku, v Polsku, Německu a Rakousku. V teplejších územích ČR je místy poměrně častý.

[eds]

***Rubus perpedatus* Žíla & H. E. Weber**

27. Tachovská brázda, 6542d, Chodov (distr. Domažlice): ad marginem silvae apud viam, ca 1 km situ merid.-occid. a vicum Výhledy versus, 570 m n. m. (leg. V. Žíla 27. 8. 2004, holotypus PR; Žíla & Weber: *Preslia* 77: 433–437, 2005).
- 37a. Horní Pootaví, 6746d, Svojsice (distr. Klatovy): na jižním svahu v okraji smrkového lesa u turistické cesty (červená značka) ca 1,5 km západně od obce, bohaté keře, výslunné stanoviště, 660 m n. m. (leg. J. Hadinec & R. Hlaváček 27. 9. 2005, PRC, HOMP, det. P. Havlíček).
- 37a. Horní Pootaví, 6746d, Velhartice (distr. Klatovy): v podrostu řídkého smrkového lesa poblíž turistické cesty (červená značka) nedaleko silnice na Malonice, ca 1,5 km SZ města, bohaté plazivé porosty, 720 m n. m. (leg. J. Hadinec & R. Hlaváček 28. 9. 2005, PRC, HOMP, det. P. Havlíček).

Nově popsáný druh ostružiníku ze série *Radula*, který má podle současných neúplných znalostí největší koncentraci lokalit v jihozápadních Čechách na Domažlicku (jeho rozšíření na našem území lze zatím vymezit krajními lokalitami Pivoň – Staňkov – Sušice – Vodňany – Rožmberk nad Vltavou), vyskytuje se však i v přilehlých územích Bavorska a Horního Rakouska.

[eds]

***Rubus portae-moravicae* Holub & Trávníček**

- 74b. Opavská pahorkatina, 6174b, Ostrava: lesní okraj podél cesty mezi obcemi Děhylov a Dobroslavice, 320 m n. m. (leg. B. Trávníček 8. 8. 1998, holotypus OL; Trávníček & Zázvorka: *Preslia* 77: 1–88, 2005).

Nově popsáný druh ostružiníku ze série *Discolores*. Regionální druh s poměrně omezeným rozšířením ve Slezsku a na severní Moravě, z Polska je dosud znám z jediné lokality blízko našich hranic.

[eds]

Salix elaeagnos* Scop.*C2**

- 76a. Moravská brána vlastní, 6473c, Choryně (distr. Vsetín): štěrkové náplavy v korytě řeky Bečvy, ca 1,5 km ZSZ od soutoku Juhyně a Bečvy, 49°30'37" N, 17°52'42" E, 270 m n. m., několik keřů na mohutném štěrkovém náplavu, společně s *Myricaria germanica* (Klečka 2001; leg. M. Dančák 30. 6. 2002, OL).

Nový druh pro fytochorion.

Klečka J. (2001): Nález židovíničky německého (*Myricaria germanica*) na řece Bečvě. – Čas. Slez. Muz. Opava, ser. A, 50: 284.

Salix repens* L.*C1**

50. Lužické hory, 5153d, Dolní Světlá (distr. Česká Lípa): mokřad Brazílka, 1 km SSZ od Kaple v obci, keřovitý porost vpravo od naučné stezky v JV části mokřadu, 50°50'49" N, 14°39'54" E, 540 m n. m. (not. T. Rejzek červenec 2004).
50. Lužické hory, 5253b, Cvikov (distr. Česká Lípa): vlhká louka vedle lipové aleje na vrchu Kalvárie, ±70 m nad plotem dětské léčebny, 1 keř, 50°47'12" N, 14°38'31" E, 410 m n. m. (leg. T. Rejzek červenec 2004, herb. Rejzek, rev. B. Trávníček).

52. Ralsko-bezdězská tabule, 5454d, Bělá pod Bezdězem (distr. Mladá Boleslav): Vrchbělá, vojenský cvikový prostor, 2,41 km SZ od dřevařské továrny, 3,45 km VJV od vrcholové věže hradu Bezděz, u cesty pod keřem *Salix fragilis*, 50°32'05" N, 14°46'08" E, ca 310 m n. m. (not. T. Rejzek srpen 2005).
- 53a. Českolipská kotlina, 5353a, Okřešice (distr. Česká Lípa): 1,64 km V od kaple v obci, 200 m od dvoukolejné dráhy na Doksy, vlhká bezkolencová louka podél lesa, 50°39'22" N, 14°34'53" E, 262 m n. m., roztroušený výskyt (not. T. Rejzek září 2003).
- 53b. Ploučnické Podještědí, 5253b, Radvanec (distr. Česká Lípa): asi 210 m SSV od rozcestí cest do Nového Boru (k Havraním skalám) a do Údolí samoty (= rozcestí u božích muk S od obce), 50°45'57" N, 14°35'46" E, 325 m n. m., několik keřů v pásu křovin s vrbami (leg. T. Rejzek červenec 2003, herb. Rejzek, rev. B. Trávníček).

Výskyt vrby plazivé na Dokesku je všeobecně známý. Přesah do blízkých fytochorionů 53a, 53b a 50 však v Květeně ČR není zmíněn. Lokalita Brazilka u Dolní Světlé s dobře vyvinutými keři je známá. Na lokalitě u Radvance, která patrně dosud unikala pozornosti, se též vyskytuje *Laserpitium prutenicum*. Na bezkolencové louce u Okřešic se spolu s vrbou plazivou vyskytují např. *Serratula tinctoria* či *Betonica officinalis*.

T. Rejzek

***Salvia glutinosa* L.**

83. Ostravská pánev, 6176b, Doubrava (distr. Karviná): na vlhčích místech v bučinách na svahu nad nivou řeky Olše v místní části Oplíží, asi 1,3–1,8 km SSV od kostela v obci, 49°52'19" N, 18°29'08" E, 228–250 m n. m. (leg. P. Koutecký 2. 9. 2004, herb. P. Koutecký).
83. Ostravská pánev, 6177a+c, Karviná-Fryštát (distr. Karviná): pravostranná část nivy řeky Olše, lužní les na úrovni Parku B. Němcové v Karviné, 229 m n. m. (not. V. Koutecká srpen 2004).
83. Ostravská pánev, 6175c, Ostrava-Petřkovice (distr. Ostrava-město): vrch Landek JV od obce, v květnatých bučinách na jižních svazích kopce nad bývalým Dolem Anselm (dnes Hornické muzeum OKD), ca 240 m n. m. (not. V. Koutecká 5. 8. 2004).

Tento druh je v Květeně ČR (Štěpánková in Slavík 2000: 699–700) uváděn z Ostravské pánve pouze z Ostravy-Hrabové a jeho vzácnost na Ostravsku je výslovně zmiňována, zřejmě je to ale způsobeno pouze celkově nižší prozkoumaností tohoto území. Námi uvedené lokality ilustrují pronikání druhu do pánve z oblastí Podbeskydské pahorkatiny podél řeky Olše (dvě lokality, ale lze předpokládat další výskyty) a Ostravice nebo Odry (nad jejichž soutokem leží lokalita na Landeku).

P. Koutecký & V. Koutecká

***Scabiosa ochroleuca* L.**

51. Polomené hory, 5453a, Vrchovany (distr. Česká Lípa): vrcholové skály Starého Bernštejna (=Berkovský vrch), 480 m n. m. (not. T. Rejzek červen 2004).

Pro hlaváč bleďožlutý je v Květeně ČR ve fytogeografickém okrese Polomené hory uvedena jako jediná lokalita Kokořínský důl. Druh se však vyskytuje nejen na Starém Bernštejně, ale má mnoho lokalit v mnohem širším okolí na suchých nelesních stanovištích.

T. Rejzek

Scirpus radicans* Schkuhr*C2**

67. Českomoravská vrchovina, 6956d, Albeř (distr. Jindřichův Hradec): bohaté populace na písčitém severním břehu rybníka Osika SV od obce, 630 m n. m. (not. P. Havlíček 7. 7. 2003; not. M. Štefánek et al. 6. 2006).
67. Českomoravská vrchovina, 6957d, Slavonice (distr. Jindřichův Hradec): několik plodných rostlin (trsů) při okraji rybníka Starý rybník a na bývalém složišti dřeva při okraji vlhké lesní cesty u hráze rybníka, asi 3,1 km ZSZ od centra obce, 49°00'40" N, 15°18'51" E, ca 575 m n. m. (leg. E. Hofhanzlová & L. Ekrt 6. 7. 2005, MJ, herb. Ekrt).

V jižní části Českomoravské vrchoviny je skřípina kořenující známa vzácně pouze z litorálu Prostředního rybníka u Staré Říše (Ekrt in Additamenta III: 112, 2004). Oba nové nálezy významně rozšiřují znalosti o výskytu skřípiny kořenující v této oblasti.

E. Hofhanzlová & L. Ekrt

***Sedum sarmentosum* Bunge**

- 21b. Hornomoravský úval, 5469b, Olomouc: pravý břeh řeky Moravy pod mostem ulice Kosmonautů, 49°35'22" N, 17°15'50" E, 210 m n. m. (not. T. Rejzek květen 2005, det. T. Rejzek & J. Ohryzek).

Serratula tinctoria* L.*C4**

- 53a. Českolipská kotlina, 5353a, Okřešice (distr. Česká Lípa): bezkolencová louka mezi olšinou a lesním remízem 1,7 km JV od kaple v obci, 50°39'22" N, 14°34'50" E, 262 m n. m. (not. T. Rejzek červenec 2005).

Výskyt srpice barvířské ve fytogeografickém okrese 53 není v Květeně ČR uveden. V tomto území se vyskytuje též v „trojúhelníku“ železničních tratí a na bezkolencové louce mezi propojkou drah a výše zmíněnou lokalitou.

T. Rejzek

Seseli annuum* L.*C3**

51. Polomené hory, 5454c, Žďár (distr. Česká Lípa): v obci 250 m JV od zatačky silnice od Oken, úvozová cesta přes pole k lesu, 50°30'06" N, 14°40'53" E, 340 m n. m. (leg. T. Rejzek červen 2003, herb. Rejzek, rev. M. Dančák).

Tento druh dosud nebyl z fytogeografického okrese Polomené hory uváděn. Lokalita se však nachází v blízkosti hranice sousedního fytochorionu Ralsko-bezděžská tabule (52), odkud je druh znám.

***Silene armeria* L.**

- 37d. Čkyňské vápence, 6848d, Bohumilice (distr. Prachatice): štěrkový náplav nedaleko mostu přes Volyňku k průmyslovému objektu U Smitků, asi 50 kvetoucích rostlin, 49°06'25" N, 13°48'40" E, 535 m n. m. (leg. V. Grulich & A. Vydrová 2005, BRNU).

Silenka svazčitá na území ČR zplaňuje jen vzácně (cf. Šourková in Hejný & Slavík 1990: 174–176, Slavík 1986: 136). V tomto fytogeografickém okrese (37) uvádí Šourková (l. c.)

jen záznam od Čeňkovy Pily (37a). V poslední době byla zaznamenána ve fytogeografickém podokrese 42a v Sedlci-Prčicích (Kovařík 2002), avšak na opuštěné zahrádce. Výskyt u Bohumilic má odlišný charakter: dosti početná populace rostla na rumišti na štěrku v místech, kde byly prováděny úpravy koryta Volyňky po povodni v roce 2002. Zdroj diaspor je nejasného původu, v nejbližším okolí lokality nejsou zahrádky, odkud by druh mohl uniknout.

V. Grulich

Kovařík V. (2002): Silenka svazčitá v Sedlečské kotlině. – Sborn. Vlastiv. Pr. z Podbl., Benešov, 42: 17–19.
Slavík B. (1986): Fytokartografické syntézy ČSR. 1. – Botanický ústav ČSAV, Průhonice, 199 p.

***Solanum physalifolium* Rusby**

16. Znojensko-brněnská pahorkatina, 6864b, Popůvky (distr. Brno): ulice Pod Vinohrady, zahrada u domu č. 92, neobdělávaná písčité plocha poblíž kompostu, 310 m n. m. (leg. D. Simonová 24. 10. 2003, BRNU; Holec et al. 2006).

Na lokalitě se vyskytovalo asi sedm jedinců lilku leskloplodého, na stanoviště byl pravděpodobně zanesen ptáky. Dosavadní nálezy tohoto jihoamerického druhu jsou udávány pouze z několika lokalit v Čechách (Štěpánek & Tomšovic in Slavík 2000: 272).

D. Simonová

Po roce 2000 byl lilek leskloplodý v ČR kromě Popůvek nalezen zároveň na dalších lokalitách (cf. Holec et al. 2006): Praha-Suchdol, Červený Újezd (distr. Praha), Mělník, Ovčáry (distr. Mělník), Lounky, Vetlá a Chodouny (distr. Litoměřice). V případě Mělníka a Červeného Újezda se jednalo o přechodný výskyt několika jednotlivých rostlin, na zbývajících se však lilek vyskytuje jako hojný polní plevel v zelenině nebo bramborách, především to platí pro okolí tří posledně jmenovaných obcí u Roudnice nad Labem.

[eds]

Holec J., Soukup J., Jursík M. & Hamouz P. (2006): Occurrence and spread of *Solanum physalifolium* – a new invasive weed in the Czech Republic. – Journ. Plant Dis. Prot., Stuttgart, 20: 493–496.

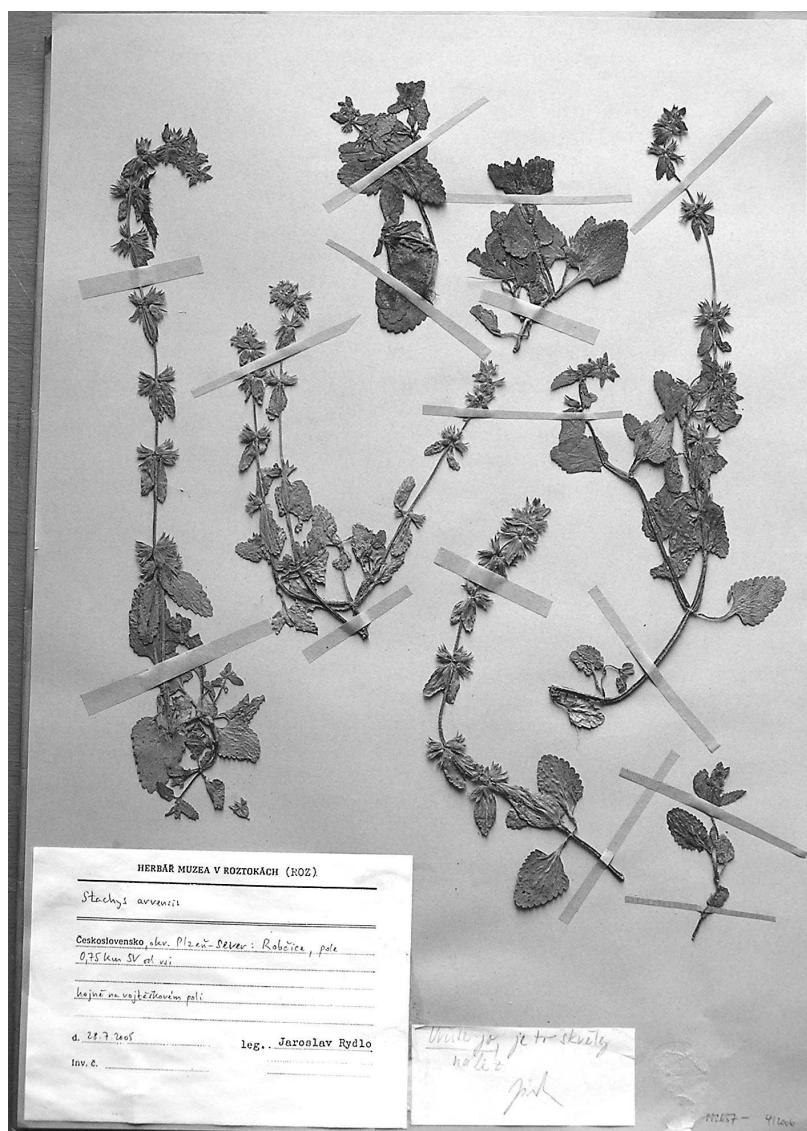
***Spergularia echinosperma* (Čelak.) A. & Gr.**

C2

40a. Písecko-hlubocký hřeben, 6751d, Nová Ves u Protivína (distr. Písek): obnažené dno rybníka Skopec ca 0,7 km S od osady, ca 440 m n. m., hojně (leg. M. Soukup 23. 6. 2005, herb. Soukup, rev. M. Štech).
67. Českomoravská vrchovina, 6956d, Klášter (distr. Jindřichův Hradec): pospolitě na písčitém obnaženém dně Klášterského rybníka V od kostela v osadě, 655 m n. m. (leg. M. Štech, M. Jakšíčová, F. Kolář & L. Lippl 13. 6. 2004, herb. PFF JČU České Budějovice).

***Stachys arvensis* (L.) L.**

32. Křivoklátsko, 6047c, Robčice (distr. Plzeň): hojně ve vojtěškovém poli 0,75 km SV od vsi (leg. J. Rydlo, červenec 2005, ROZ; Rydlo: Muz. Součas., ser. natur., 20: 155–156, 2005).

Obr. 1. – Herbářová položka *Stachys arvensis* z lokality Robčice (ROZ).

Fig. 1. – Herbarium specimen of *Stachys arvensis* collected in the village of Robčice, W Bohemia (ROZ).

Velmi významný nález, jediná v současné době známá lokalita čistce rolního v ČR. V Čechách byl v minulosti trvalejší výskyt zaznamenán (a i poměrně hojně doložen) ve 30. a 40. letech 20. století v kulturách lnu ve Šluknovském výběžku, kam druh zasahoval ze sousedního Německa. Na dalších nalezištích se jednalo s největší pravděpodobností pouze o přechodný krátkodobý výskyt (byť mohlo jít o početné populace v polních kulturách). Sem spadají doložené nálezy z okolí Litoměřic (nedatované, pravděpodobně z 2. poloviny 19. století, snad se vztahují k v literatuře uváděné lokalitě Michalovice, pod Radobýlem, cf. Hantschel 1893: 255), Liberce, i Malinského sběr s lokalizací „Tetschen in Böhmen“ [Děčín] z roku 1853 (Malinsky ale uváděl na schedách místo bydliště, které mohlo ale nemuselo být shodné se skutečným místem sběru). V severních Čechách byl naposledy sbírán v roce 1941 na j. úpatí vrchu Javorník u Hodkovic nad Mohelkou (Militzer GLM). Ve druhé polovině 20. století byl pak čistec rolní zaznamenán na dvou lokalitách. V roce 1953 byl nalezen na poli u železniční trati u Chrástu u Plzně (Hadač & Sofron in Hadač et al. 1968: 167) a koncem 70. let v rezervaci Hrobka u Trpišova na Chrudimsku (leg. J. Fiedler & L. Klimeš, L. Klimeš in litt., dokladovou položku se nepodařilo nalézt).

Z Moravy a Slezska je uváděno několik tradovaných ale nedoložených lokalit – Kunštát u Boskovic, Rusava u Bystřice pod Hostýnem, Zábřeh, Příbor, Frýdek-Místek a Těšín (v posledním případě ale není jasné, zda se údaj vztahoval na území dnešní ČR).

J. Chrtek jun.

Hadač E., Sofron J. & Vondráček M. (1968): Květena Plzeňska. – Krajské středisko SPPOP, Plzeň.

Hantschel F. (1893): Beiträge zur Flora des Clubgebietes. – Mitt. Nordboehm. Excurs.-Club 16: 250–257.

Tephrosia palustris (L.) Fourr.

Viz Poznámka na str. 175.

Teucrium scordium L.

C2

52. Ralsko-bezděžská tabule, 5454c, Obora (distr. Česká Lípa): několik skupin rostlin těsně při vlhkém okraji železniční trati a to v úseku 450 m od železničního přejezdu u Oken až po první přejezd přes polní cestu, 450 m JZ od kostelíku v obci, 50°32'36" N, 14°40'04" E, 276 m n. m. (leg. T. Rejzek srpen 2003, herb. Rejzek, rev. B. Trávníček).

Ožanka čpavá nebyla dosud z tohoto fytochorionu udávána.

62. Litomyšlská pánev, 6063a, Vysoké Mýto (distr. Ústí nad Orlicí): louka u lesa u osady Na Vinicích, ca 2,3 km SV od hlavního náměstí ve městě, 49°57'41" N, 16°11'25" E, 270 m n. m. (leg. P. Filippov 19. 7. 1993, BRNU); louka u silnice Vysoké Mýto – Choceň, ca 2,8 km SV od hlavního náměstí ve městě, 49°57'41" N, 16°11'25" E, 270 m n. m. (leg. P. Filippov 1993, herb. Filippov).

Jedná se o lokality navazující na rozšíření v Polabí. Mártonfi (in Slavík 2000: 570) však druh z Litomyšlské pánve neuvádí. V obou případech se jedná o velmi zachovalé podmáčené louky. V roce 2004 byl však druh hledán neúspěšně, ale mohl být přehlédnut. Ze stejného kvadrantu udává druh už Faltys (1985), bohužel bez konkrétní lokality.

P. Filippov

Thalictrum lucidum* L.*C3**

61c. Chvojenská plošina, 5962d, Újezd u Chocně (distr. Ústí nad Orlicí): Prochody, břeh rybníku Svatba ca 1,8 km SZ od kostela v obci, 290 m n. m. (leg. P. Filippov 2. 6. 1994 & 19. 6. 1997, BRNU).

Druh dosud nebyl z tohoto fyto geografického okresu udáván (cf. Osvačilová in Hejný & Slavík 1987: 467), na slatinných loukách u rybníku Svatba se však vyskytuje v hojném počtu.

Thalictrum minus* L.*C3**

- 13a. Rožďalovická tabule, 5857d, Polní Chrčice (distr. Kolín): širokolisté trávníky svazu *Bromion* na svahu při JZ okraji lesa Bažantnice, asi 600 m S od kaple v obci, ca 255 m n. m. (not. M. Štefánek 1998).
- 13a. Rožďalovická tabule, 5857a, Opočnice (distr. Nymburk): na prudkých křovinatých stráních na JZ svahu Vinného vrchu, asi 950 m Z od kostela sv. Cyrila a Metoděje v obci, ca 240 m n. m. (not. M. Štefánek 15. 8. 2001).
- 13a. Rožďalovická tabule, 5757c, Velenice (distr. Nymburk): ve starém ovocném sadu na JZ svahu vrchu Herhulec, asi 1,05 km JJV od evangelického kostela ve Velenicích, ca 220 m n. m. (not. M. Štefánek 7. 7. 2004).
65. Kutnohorská pahorkatina, 5956d, Nová Ves u Kolína (distr. Kolín): vrch Bedřichov, malá „stepička“ na JJV (J) svahu vrchu, asi 230 m jižně od vrcholu a asi 1,04 km JZ (až JJZ) od kostela sv. Václava v obci, ca 245 m n. m. (not. M. Štefánek 1998).

Zluťucha menší není v Květeně ČSR (Osvačilová in Hejný & Slavík 1988) ze širšího okolí Poděbrad vůbec uvedena, nicméně na její lokality z Poděbradského Polabí (11b) a Rožďalovické tabule (13a) upozornil v minulosti již Šachl (1999: 87) – Chotuc; západně od Opočnice.

M. Štefánek

Šachl J. (1999): Šestý příspěvek ke květeně Poděbradska. – Zpr. Čes. Bot. Společ. 34: 85–88.

Thelypteris palustris* Schott*C3**

66. Hornosázavská pahorkatina, 6258d, Bačkov (distr. Havlíčkův Brod): olšina v lese Jedlina 1 km Z od obce, 510 m n. m., několik trsů (leg. M. Gerža 2003, herb. Městské muzeum v Novém Městě nad Metují).

Ač v Květeně ČR není kapradiník bažinný ve fyto geografickém okresu Hornosázavská pahorkatina uveden (cf. Smejkal in Hejný & Slavík 1988: 236–241), přesto se v území vzácně vyskytuje. Jako recentní údaj z kvadrantu 6258c střeoevropského síťového mapování, který se celý nachází v tomto fytochorionu, jej zmiňuje např. Faltys (1990). Jeho nález na lokalitě mezi Číhoští a Kynicemi ověřil v letech 1998 a 2002 Čech (2002).

M. Gerža & L. Čech

Čech L. (2002): Chraňbož (J0073), závěrečná textová zpráva k mapování biotopů soustavy Natura 2000 a Smaragd. – Ms. [Depon. in: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha].

Faltys V. (1990): Přehled květeny vyšších rostlin okresu Havlíčkův Brod. – Havlíčkobrodsko – Vlastiv. Sborn., Havlíčkův Brod, 2: 34–49 & fig. 4–32.

Thesium arvense* Horvátovszky*C1**

- 21a. Hanácká pahorkatina, 6769a Uhřice (distr. Kroměříž): 400 m V od NPP Křéby a 700 m SV od bývalé železniční zastávky Prasklice, okraj remízku a sadu, při východní okraji sousedící s polem, 49°09'00" N, 17°03'33" E, 250 m n. m., 12 rostlin (leg. *J. Komárek & J. Podhorný* 22. 5. 2005, herb. Komárek, rev. V. Grulich).
- 20a. Bučovická pahorkatina, 6867d, Křižanovice u Slavkova (distr. Vyškov): 800 m SV od kostela v obci, zatravněné pole těsně nad prudkým pískovcovým erozivním svahem u silnice Slavkov – Bučovice 49°08'00" N, 16°56'49" E, 280 m n. m., 18 rostlin (leg. *J. Podhorný & J. Komárek* 14. 8. 2005, herb. Komárek, rev. V. Grulich).

Thesium bavarum* Schrank*C2**

1. Doupovská pahorkatina, 5645c, Růžová, bývalá obec JZ od Kojetína (distr. Chomutov): západní okraj doubravy JZ od bývalé obce, 520 m n. m., 1 trs (leg. *O. Bušek* 28. 7. 2001, SOKO).
29. Doupovské vrchy, 5645a, bývalá obec Velká Lesná (distr. Karlovy Vary): listnatý hájek (remízek) v louce vlevo od silnice z Lestkova k bývalé obci, 2 km JZ od Lestkova, ca 525 m n. m., 1 velký trs na SZ úpatí kamenitého remízku (leg. *J. Hadinec & J. Michálek* 2. 8. 1995, SOKO). V roce 1999 nebyla na lokalitě lněnka potvrzena.

Thesium dollineri* Murb.*C1**

- 21a. Hanácká pahorkatina, 6668b, Vranovice-Kelčice (distr. Prostějov): 900 m SZ od kostela ve Vranovicích, travnatý okraj malého lomu při silnici Vranovice – Vincencov, 49°23'57" N, 17°05'29" E, 240 m n. m., 22 rostlin (leg. *J. Komárek & J. Podhorný* 13. 5. 2005, herb. Komárek, rev. V. Grulich).
- 21a. Hanácká pahorkatina, 6769a Uhřice (distr. Kroměříž): 400 m V od NPP Křéby a 700 m SV od bývalé železniční zastávky Prasklice, okraj remízku a sadu, při východní okraji sousedící s polem, 49°09'00" N, 17°03'33" E, 250 m n. m., 2 rostliny společně s *Thesium arvense* (leg. *J. Komárek & J. Podhorný* 22. 5. 2005, herb. Komárek, včetně *Thesium arvense* rev. V. Grulich).

Thesium linophyllum* L.*C3**

65. Kutnohorská pahorkatina, 5956d, Nová Ves u Kolína (distr. Kolín): vrch Bedřichov, malá „stepička“ na JJV–J svahu vrchu, asi 260 m J od vrcholu a asi 1,14 km JZ (až JJZ) od kostela sv. Václava v obci, ca 240 m n. m. (not. *M. Štefánek* 1998).

Lokalita leží při hranici s fytochorionem Poděbradské Polabí (11b), odkud je tento druh uváděn např. na polabských svědeckých vrších (Semická a Přerovská hůra), z Kutnohorské pahorkatiny (65) ovšem není lněnka inolistá v Květeně ČR uvedena (Grulich in Slavík 1997: 464).

M. Štefánek

Thymelaea passerina* (L.) Cosson & Germ.*C2**

- 21a. Hanácká pahorkatina, 6468d, Kaple (distr. Prostějov): východní okraj PP Vápenice při hranici s polem, 49°32'20" N, 17°05'37" E, 270 m n. m., roztroušeně asi 30 rostlin (leg. *J. Podhorný & J. Komárek* 17. 10. 2004, herb. Komárek).
- 21a. Hanácká pahorkatina, 6468d, Hněvotín (distr. Olomouc): pole u jižní strany areálu Hněvotínských lomů, 1,8 km JJZ od kostela v obci, 49°33'21" N, 17°10'10" E, 250 m n. m., 6 rostlin (leg. *J. Podhorný & J. Komárek* 29. 10. 2004, herb. Komárek).

K tomuto výskytu se pravděpodobně váže i blíže neupřesněný údaj z „Hněvotínské stepi“ (Otruba 1927).

37f. Strakonické vápence, 6749a, Droužetice (distr. Strakonice): okraj pole při jižním úpatí lesa na vrchu Tisovníku (588,9 m) 1 km Z od zemědělského areálu na SZ okraji obce, vápenc, 49°17'25" N, 13°52'50" E, 490 m n. m., několik rostlin spolu s *Euphorbia exigua*, *Sherardia arvensis*, *Veronica triloba* aj. (leg. R. Paulič 4. 7. 2005, CB).

Otruba J. (1927): Hněvotínská step. – Čas. Vlast. Spolku Mus. v Olomouci 39/145–146: 52–60.

***Tillaea aquatica* L.**

C1

67. Českomoravská vrchovina, 6458d, Kamenice u Herálce (distr. Havlíčkův Brod): obnažené dno rybníka Kamenický, ca 300 m S od železniční zastávky na SV okraji obce, 570 m n. m. (leg. L. Čech 20. 6. 2005, herb. Čech).

Velmi početná populace *T. aquatica* (tisíce až desetitisíce rostlin) rostla na hlinitopísčitém obnaženém dně postupně napouštěného rybníka spolu s dalšími zajímavými druhy jako *Coleanthus subtilis*, *Limosella aquatica*, *Elatine triandra*, *E. hydropiper*, *Carex bohémica*, *Eleocharis ovata*, *Peplis portula*, *Myosotis cespitosa* aj. Těžiště výskytu tohoto druhu ve fytochorionu Českomoravská vrchovina se nachází v jeho východní části, tj. především v širším okolí Bohdalova (např. F. Lysák & L. Čech in litt., J. Němcová in litt.), lokalita u Kamenice je zřejmě zatím jediným recentním nálezem v severozápadní části fytochorionu.

L. Čech

***Triglochin palustris* L.**

C2

35d. Březnické Podbrdsko, 6650a, Kožlí u Čížové (distr. Písek): svažité bezkolencová louka 100 m SSZ od osady, ca 495 m n. m., 6 rostlin (leg. P. Leischner 2003, rev. V. Chán, doklad nebyl zachován).

Baňička bahenní je z Březnického Podbrdka známa jen z jediné historické lokality u Rožmitálu pod Třemšínem (cf. Chán 1999).

R. Paulič & P. Leischner

37e. Volyňské Předšumaví, 6848a, Zálesí (distr. Strakonice): prameniště v louce u asfaltové cesty k hájovně „U Benedy“ 0,75 km SZ od osady, 720 m n. m., hojně (leg. V. Chán, P. Leischner & R. Paulič 5. 7. 2006, CB, PRC).

***Trigonella monspeliaca* L.**

C1

4b. Labské středohoří, 5450d, Litoměřice: vrch Radobýl, jediná rostlina na okraji pěšiny na jižním svahu nedaleko rozvaliny domku pod křížem (not. K. Kubát 17. 6. 2005; Kubát: *Severočes. Přír.* 36–37: 36–38, 2005).

Opětné potvrzení výskytu pískavice na jediné známé lokalitě v Čechách. Dosavadní poslední nález z Radobýlu pochází z roku 1965.

Utricularia australis* R. Br.*C4a**

58c. Broumovská kotlina, 5363d, Hejtmánkovice (distr. Náchod): lesní rybníček ca 3,8 km ZSZ od křižovatky silnic na dolním konci obce, 50°36'12" N, 16°16'14" E, 460 m n. m. (leg. P. Filippov 2003, herb. Filippov).

75. Jesenické podhůří, 6371b, Potštát (distr. Písek): rybníčky v nivě Plazského potoka, asi 5,7 km SZ od středu města, 49°39'51" N, 17°35'04" E, 460 a 535 m n. m. (leg. P. Filippov 2005, herb. Filippov).

Husák (in Slavík 2000: 523) druh z Broumova neudává. Byl však nalezen ve sterilní formě a je pravděpodobné, že se vyskytuje i jinde, např. v oblasti rybníku Šlégl.

Také z Jesenického podhůří Husák (l. c.) druh neudává. Lokalita se nachází ve vojenském výcvikovém prostoru Libavá, populace je fertile a velmi vitální. Rybníčky mají rozbité hráze, další existence bublinatky na této lokalitě je možná díky bobrům (*Castor fiber*), kteří potok v místě protržené hráze zahradili hrází vlastní a díky nim je lokalita i dnes trvale pod vodou. Ve vojenském výcvikovém prostoru Libavá se nachází ještě několik dalších lokalit bublinatky jižní (L. Ondráková in verb.).

P. Filippov

Utricularia ochroleuca* R. Hartman*C1**

88g. Hornovltavská kotlina, 7350a, Kyselov (distr. Český Krumlov): Rothovský mlýn, malé otevřené rašeliníště J od silnice Kyselov – státní hranice 1,9 km ZJZ od přívozu proti Dolní Vltavici na pravém břehu Lipna, nedaleko od bývalé roty Pohraniční stráže, ve 2 šlencích, 48°40'40" N, 14°02'48" E, 735 m n. m. (leg. V. Grulich & A. Vydrová 2005, BRNU, rev. L. Adamec).

Utricularia ochroleuca patří k našim nejvzácnějším bublinatkám. Husák (in Slavík 2000: 517–528) a Procházka & Černohous (in Čeřovský et al. 1999: 392) ji udávají pouze z mezofytika z Chebska a Třeboňské pánve, kde se i recentně vyskytuje na více lokalitách (cf. Chán 1999), a z oreofytika z Hornovltavské kotliny na Šumavě, kde byla nalezena pouze v tůních u Dobré (cf. Rydlo 1998, Procházka & Štech 2002). U Dobré jsme tento druh v roce 2005 rovněž ověřili. Rothovský mlýn je významná lokalita rašeliníštní flóry s početnou populací *Scheuchzeria palustris* a hojnou *Carex limosa* (oba druhy odtud udávají Procházka & Štech l. c.), ale nově zjištěný výskyt bublinatky bleďozluté je však pozoruhodný ještě z jiného důvodu. Procházka & Kovářiková (1999) odtud uvádějí výskyt *Utricularia minor*, s poznámkou, že jde o jedinou recentní lokalitu tohoto druhu na Šumavě. V herbáři PRC je uložena položka (leg. Procházka & Pavlíčko 1998), která skutečně představuje druh *U. minor*; na její schedě je poznámka, že se na lokalitě vyskytovala ještě sterilní *U. australis*. Právě ověření výskytu *U. minor* bylo motivem návštěvy této lokality v roce 2004 a 2005, přičemž při návštěvě v prvním uvedeném roce se nám nepodařilo zjistit žádnou bublinatku (šlenky byly vyschlé), zatímco v roce 2005 jsme v obou hlubších šlencích identifikovali pouze *U. ochroleuca*. Sebrané rostliny revidoval L. Adamec, který zjistil, že morfologicky odpovídají u nás běžnějšímu typu *Utricularia stygia* G. Thor (Thor 1988).

V. Grulich

Přestože taxon *U. stygia* byl hlavně na základě tvaru (úhlů) čtyřramenných žlázek v pastech popsán Thorem (1988) jako samostatný druh a přestože tato taxonomická hodnota *U. stygia* začíná být uznávána v celé západní Evropě, není jasné, jaká je variabilita hlavního znaku v celé oblasti evropského výskytu *U. ochroleuca* sensu lato a zda kvantitativní hodnoty nepředstavují spíše spojitě kontinuum než dvě zřetelně odlišné úrovně. Mezi oběma taxony však existují drobné rozdíly i v tvaru a barvě květu a zřejmě i na ekologické úrovni, tyto rozdíly opodstatňují rozlišovat oba taxony, nicméně *U. stygia* by mohla být rovněž uznávána jen jako poddruh či varieta *U. ochroleuca* sensu lato. Na Třeboňsku i v celé západní Evropě je dnes *U. stygia* relativně mnohem hojnější než *U. ochroleuca* sensu stricto; na Třeboňsku je dnes osm většinou velmi početných populací *U. stygia*, ale jen čtyři malé a mizející populace *U. ochroleuca* s. str.

L. Adamec

Procházka F. & Kovářiková J. (1999): Významnější nové nálezy v květeně české Šumavy a nejvyšších poloh Předšumaví. – Erica, Plzeň, 8: 23–74.

Procházka F. & Štech M. (2002): Komentovaný černý a červený seznam cévnatých rostlin české Šumavy. – Správa NP a CHKO Šumava a EkoAgency KOPR, Vimperk, 140 p.

Rydlo J. (1998): Tůň u Dobré na Šumavě. – Muz. Součas., ser. natur., 12: 105–106.

Thor G. (1988): The genus *Utricularia* in the Nordic countries, with special emphasis on *Utricularia stygia* and *Utricularia ochroleuca*. – Nordic J. Bot. 8: 213–225.

Verbascum phoeniceum* L.*C3**

80a. Vsetínská kotlina, 6673b, Ratiboř (distr. Vsetín): suchá stráň nad silnicí k Jablůnce, V od obce, 49°22'12" N, 17°55'35" E, ca 350 m n. m. (leg. M. Dančák 8. 6. 1995, OL).

Nový druh pro fytochorion dokumentující relativně teplomilný charakter flóry Vsetínské kotliny. Nejbližší doložené lokality se nacházejí až v Moravské bráně v těsném okolí Přerova (cf. Kirschner in Slavík 2000: 295–314).

M. Dančák

***Veronica montana* L.**

83. Ostravská pánev, 6176c, Doubrava (distr. Karviná): bučina asi 1,8 km JZ od kostela v obci, V od areálu Dolu Doubrava, 260 m n. m. (not. P. Koutecký 10. 9. 2003).

83. Ostravská pánev, 6177b, Karviná: Černý les, olšina na dně údolí západní zdrojnice potoka Petrůvka, asi 4 km V–VSV od železniční stanice Karviná hlavní nádraží, 265 m n. m. (not. P. Koutecký 9. 6. 2004).

Tento druh není v Květeně ČR (Hrouda in Slavík 2000: 389–390) z fytogeografického okresu Ostravská pánev uváděn.

P. Koutecký

Veronica verna* L.*C4**

51. Polomené hory, 5453d, Tachov (distr. Česká Lípa): jihozápadní úbočí Tachovského vrchu, výslunná stráň nad cestou k lomu, 50°32'16" N, 14°38'27" E, 394 m n. m. (leg. T. Rejzek červen 2004, herb. Rejzek, rev. B. Trávníček).

51. Polomené hory, 5453a, Vrchovany (distr. Česká Lípa): Starý Bernštejn (=Berkovský vrch), jižní úbočí, výslunný okraj lesa ca 20 m V po vrstevnici od malé vodárny nad svahem nad pastvinami (místo výskytu má asi 3 × 3 m), 50°33'19" N, 14°34'47" E, 406 m n. m. (leg. T. Rejzek červen 2004, herb. Rejzek, rev. B. Trávníček & M. Dančák).

Rozrazil jarní nebyl dosud z Polomených hor udáván.

***Vicia tenuifolia* Roth**

- 53c. Českodubská pahorkatina, 5355b, Hrubý Lesnov (distr. Liberec): 200 m SZ od zemědělského družstva, okraj výběžku lesa u pole (travnatá mez), 50°39'10" N, 14°55'46" E, 420 m n. m. (leg. T. Rejzek červen 2005, herb. Rejzek).

Vicia tenuifolia dosud nebyla z Podještědí (53) udávána.

***Vincetoxicum hirundinaria* Med.**

82. Javorníky, 6674d, Halenkov (distr. Vsetín): údolí Dinotice, ca 1,5 km od údolí Vsetínské Bečvy, stráž JZ expozice nad levým břehem potoka Dinotice, křovinami zarůstající neudržované louky a pastviny těsně nad nepoužívanou, křovinami zarostlou vrstevnicovou cestou, 49°19'43" N, 18°07'43" E, ca 475 m n. m., jedna vitální rostlina s 15 kvetoucími lodyhami, spolu s *Orchis mascula*, *Primula veris*, *Salvia verticillata*, *Trifolium medium*, *T. ochroleucon* aj. (foto P. Chytil 2004; rev. & foto P. Chytil & M. Skarka 23. 6. 2006).

Z Javorníků (82) nebyla dosud tolita lékařská uváděna (cf. Slavík in Slavík 2000: 69–72). Nejbližší lokality leží v Moravské bráně (76) – okolí Kopřivnice, Štamberka a Hranic a v severní části Bílých Karpat (78) – Nedašov, Brumov, Rokytnice. Druh je uváděn také ze Zlínských vrchů (cf. Slavík l. c.).

P. Lustyk

***Viola canina* subsp. *ruppii* (All.) Schübl. & Mart.**

C3

65. Kutnohorská pahorkatina, 6259c, Pařížov (distr. Chrudim): okraj dubohabřiny na pravém břehu vodní nádrže Pařížov (Doubrava) V od domu hrázňého, ca 750 JJV od kostela v obci, 320 m n. m. (leg. L. Čech 21. 5. 2005, herb. Čech).

V lemu nad břehem vypuštěné přehradní nádrže bylo nalezeno pouze několik nápadných exemplářů tohoto ve východních Čechách velmi vzácného taxonu. Z fytochorionu Kutnohorská pahorkatina není *V. canina* subsp. *ruppii* dosud uváděna (cf. Kirschner & Skalický in Hejny & Slavík 1990: 410–411).

L. Čech

***Vulpia myuros* (L.) C. C. Gmelin**

C3

- 36a. Blatensko, 6649a, Čekanice u Blatné (distr. Strakonice): písčiny při jižním okraji lesa nad rybníkem JV od skautského tábora „Chvalov“ 1,2 km Z od zámku v Čekanicích, 540 m n. m., hojně (leg. R. Paulič & P. Leischner 18. 8. 2005, CB).
- 37e. Volyňské Předšumaví, 6749b, Strakonice: travnaté písčité svahy V od strakonického železničního nádraží, 400 m n. m., několik exemplářů spolu s *Camelina microcarpa*, *Chondrilla juncea*, *Filago arvensis* aj. (leg. R. Paulič 22. 6. 2005, CB, PRC).

- 37e. Volyňské Předšumaví, 6749c, Strunkovice nad Volyňkou (distr. Strakonice): výslunná, písčité místa při jihozápadním úpatí borového lesíka na vápencové vložce na návrší „Borky“ SV od obce, ca 465 m n. m., hojně, spolu s *Chondrilla juncea*, *Erigeron macrophyllus*, *Filago arvensis* aj. (leg. R. Paulič & P. Leischner 7. 9. 2005, CB).
- 37f. Strakonické vápence, 6749a, Domanice u Radomyšle (distr. Strakonice): na železniční trati Z od osady, 418 m n. m., spolu s *Bromus tectorum*, *Erysimum durum*, *Galeopsis angustifolia* aj. (leg. V. Chán, L. Moravcová & R. Paulič 20. 7. 2005, CB).
- 37k. Křemžské hadce, 7152a, Plešovice (distr. Český Krumlov): v odstavě koleji u lomu v Plešovicích, 510 m n. m. (leg. M. Lepší 14. 7. 2001, CB).
- 37k/l. Křemžské hadce / Českokrumlovské Předšumaví, 7152c, Zlatá Koruna (distr. Český Krumlov): v kolejišti u železniční stanice, 530 m n. m. (leg. M. Lepší 7. 7. 2001, CB).

V jižních Čechách je mrvka myši ocásek považována za silně ohrožený druh. Ve fytochoronu Křemžské hadce (37k) nebyla dosud zaznamenána (cf. Chán 1999).

Poděkování

Náš dík patří mnoha kolegům, kteří nám předali své floristické objevy k publikaci nebo nám poskytli cenné rady a konzultace. Děkujeme i všem autorům komentářů, těm kteří determinovali nebo revidovali obtížně určitelné taxony nebo pořídili dokladové fotografie či jinak s námi na přípravě těchto Additament spolupracovali.

Jsou to: Lubomír Adamec (Třeboň), Miroslav Beran (Česká Třebová), Jiří Brabec (Cheb), Oldřich Bušek (Karlovy Vary), Jana Círová (Krupá), Radka Coufalová (Litomyšl), Jaroslav Čáp (Brno), Luděk Čech (Havlíčkův Brod), Martin Dančák (Olomouc), Libor Ekrť (České Budějovice), Karel Fajmon (Brno), Martina Fialová (Praha), Petr Filippov a Jarmila Filippovová (Lipník nad Bečvou), Michal Gerža (Rychnov nad Kněžnou), Hana Grundová (Česká Třebová), Vít Grulich (Brno), Vladimír Hans (České Budějovice), Petr Havlíček (Praha), Michal Helán (Mokrá-Horákov), Klára Helánová (Brno), Rudolf Hlaváček (Příbram), David Hlisenikovsky (Frýdek-Místek), Ester Hofhanzlová (České Budějovice), Daniel Hřčka (Praha), Jana Husáková (Praha), Václav Chán (Strakonice), Petr Chytil (Rožnov pod Rahoštěm), Milan Chytrý a Magdaléna Chytrá (Brno), Milan Janoušek (Svitavy), Filip Jetmar (Litomyšl), Jaroslav Jirásek (Náchod), Jan Juroch (Brno), Zdeněk Kaplan (Průhonice), Josef Komárek (Olomouc), Jan Košnar a Jiří Košnar (České Budějovice), Věra Koutecká (Ostrava), Petr Koutecký (České Budějovice), Pavel Koutný (Určice), Pavel Kovář (Praha), František Krahulec (Průhonice), Štěpánka Králová (Brno), Lukáš Krinke (Kladno), Josef Kučera (Dobré u Dobrušky), Dalibor Kvita (Štramberk), Pavel Leischner (Strakonice), Martin Lepší (České Budějovice), Zdeňka Lososová (Brno), Barbora Lučeničová (Brno), Filip Lysák (Cyrilov), Jiří Malíček (Sedlčany), Jitka Málková (Hradec Králové), Milan Marek (Praha), Vladimír Melichar (Karlovy Vary), Jaroslav Michálek (Sokolov), Józef Mítka (Kraków, Polsko), Jan Mládek (Olomouc), Luboš Moravec (Olomouc), Aleš Müller (Bělá pod Bezdězem), Pavel Novák (Vidlatá Seč), Petr Novosad (Valašské Meziříčí), Čestmír Ondráček (Chomutov), Zdenka Otýpková (Brno), Radim Paulič (Strakonice), Jan Pavelka (Vsetín), Alois Pavlíčko (Vimperk), Petr Pavlík (Štramberk), Aleš Pečinka (Opava), Václav Petříček (Praha), Lenka Pivoňková (Plzeň), Elena Plesková (Rakovník), David Půbal (Šumavské Hoštice), Jaroslav Podhorný (Otinoves), Karel E. Prach a Martin Prach (Třeboň), Tomáš Rejzek (Olomouc), Věnceslava Rejzlová (Brandýs nad Labem), Olga Rotreklová (Brno), Jana Rybaříková (Brno), Vladimír Řehořek (Brno), Jiří Sádlo (Praha), Rudolf Schneider (Příbor), Marie Sedláčková (Frenštát pod Radhoštěm), Deana Simonová (Brno), Petr Sklenář (Praha), Václav Somol (Krupá), Michal Soukup (Heřmaň), Daniela Steinbachová (Kašperské Hory), Jan Suda (Praha), Petr Šmarda (Brno), Jindřich Šmiták (Brno), Jaroslav Šoun (České Budějovice), Michal Štefánek (Praha), Milan Štech (České Budějovice), Helena Štursová (Kopřivnice), Přemysl Tájek (Mariánské Lázně), Jiří Vávra (Praha), Alena Vydrová (České Budějovice), Jiří Zázvorka (Praha), Vojtěch Žíla (Strakonice).

Naše poděkování patří také Agentuře ochrany přírody a krajiny ČR, která financovala mapování biotopů v rámci vytváření soustavy chráněných území ES NATURA 2000, jehož některé výsledky (nálezy druhů *Calamagrostis pseudophragmites*, *Gentianella obtusifolia* subsp. *sturmiana*, *Hydrocharis morsus-ranae* a *Pseudolysimachion maritimum*) zde uveřejňujeme.

Literatura

- Albrecht J. et al. (2003): Českobudějovicko. – In: Mackovčín P. & Sedláček M. [eds], Chráněná území ČR, Vol. 8. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR a EkoCentrum Brno, Praha, 808 p.
- Čech L., Šumpich J. & Zabloužil V. [eds] (2002): Jihlavsko. – In: Mackovčín P. & Sedláček M. [eds], Chráněná území ČR, Vol. 7. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR & EkoCentrum Brno, Praha, 528 p.
- Čeřovský J., Feráková V., Holub J., Maglocký Š. & Procházka F. (1999): Červená kniha ohrožených a vzácných druhů rostlin a živočichů ČR a SR. Vol. 5. Vyšší rostliny. – Příroda, Bratislava, 453 p.
- Dostál J. (1958): Klíč k úpné květeně ČSR. – Praha, 982 p.
- Dostál J. (1989): Nová květena ČSSR. Vol. 1, 2. – Academia, Praha, 1548 p.
- Faltys V. (1985): Floristický materiál ke květeně Choceňska a Vysokomýtska. – Acta Mus. Reginaehradec., ser. A, Hradec Králové, 19: 5–54.
- Hadinec J., Lustyk P. & Procházka F. [eds] (2002): Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae. I. – Zpr. Čes. Bot. Společ. 37: 51–105.
- Hadinec J., Lustyk P. & Procházka F. [eds] (2003): Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae. II. – Zpr. Čes. Bot. Společ. 38: 217–288.
- Hadinec J., Lustyk P. & Procházka F. [eds] (2004): Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae. III. – Zpr. Čes. Bot. Společ. 39: 63–130.
- Hadinec J., Lustyk P. & Procházka F. [eds] (2005): Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae. IV. – Zpr. Čes. Bot. Společ. 40: 77–149.
- Hejný S. & Slavík B. [eds] (1988): Květena České socialistické republiky. Vol. 1. – Academia, Praha, 557 p.
- Hejný S. & Slavík B. [eds] (1990): Květena České republiky. Vol. 2. – Academia, Praha, 540 p.
- Hejný S. & Slavík B. [eds] (1992): Květena České republiky. Vol. 3. – Academia, Praha, 542 p.
- Chán V. [ed.] (1999): Komentovaný červený seznam květeny jižní části Čech. – Příroda 16: 1–284.
- Kolbek J., Mladý F. & Petříček V. [eds] (1999): Květena Chráněné krajinné oblasti a Biosférické rezervace Křivoklátsko I. Mapy rozšíření cévnatých rostlin. – Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha a Botanický ústav AV ČR, Průhonice.
- Kotlaba F. (1999): Potřeba latinské zkratky pro „zapsal“ v přírodních vědách. – Zpr. Čes. Bot. Společ. 34: 121–122.
- Kubát K., Hrouda L., Chrtek J. jun., Kaplan Z., Kirschner J. & Štěpánek J. [eds] (2002): Klíč ke květeně České republiky. – Academia, Praha, 928 p.
- Kučera J. & Váňa J. (2005): Seznam a červený seznam mechorostů České republiky. – Příroda 23: 1–104.
- Ložek V., Kubíková J., Špryňar P. et al. (2005): Střední Čechy. – In: Mackovčín P. & Sedláček M. [eds], Chráněná území ČR, Vol. 13. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR a EkoCentrum Brno, Praha, 904 p.
- Machová I. & Kubát K. (2004): Zvláště chráněné a ohrožené druhy rostlin Ústecka. – Academia, Praha, 220 p.
- Pruner L. & Míka P. (1996): Seznam obcí a jejich částí v České republice s čísly mapových polí pro síťové mapování fauny. – Klapalekiana, Praha, 32 (suppl.): 1–75.
- Skalický V. (1988): Regionálně fytogeografické členění. – In: Hejný S. & Slavík B. [eds], Květena České socialistické republiky, 1: 103–121, Academia, Praha.
- Slavík B. (1971): Metodika síťového mapování ve vztahu k připravovanému fytogeografickému atlasu ČSR. – Zpr. Čes. Bot. Společ. 6: 55–62.
- Slavík B. [ed.] (1995): Květena České republiky. Vol. 4. – Academia, Praha, 529 p.

- Slavík B. [ed.] (1997): Květena České republiky. Vol. 5. – Academia, Praha, 568 p.
 Slavík B. [ed.] (2000): Květena České republiky. Vol. 6. – Academia, Praha, 770 p.
 Slavík B. & Štěpánková J. [eds] (2004): Květena České republiky. Vol. 7. – Academia, Praha, 767 p.
 Vozárová M. & Sutorý K. (2001): Index herbariorum Reipublicae bohemicae et Reipublicae slovacae. – Zpr. Čes. Bot. Společ. 36, suppl. 2001/1: 1–95.
 Zahradnický J. & Mackovčín P. [eds] (2004): Plzeňsko a Karlovarsko. – In: Mackovčín P. & Sedláček M. [eds], Chráněná území ČR, Vol. 11, Agentura ochrany přírody a krajiny ČR & EkoCentrum Brno, Praha, 588 p.

Došlo dne 17. 7. 2006

 ZPRÁVY O LITERATUŘE / BOOK REVIEWS

Lee Yong No

Alpine Flowers of Korea

Kyo-Hak Publishing Co., Ltd., Seoul, 2000, 557 p., cena 35,000 Won, ISBN 89-09-05879-X 96480 [v korejštině]

Uznávaný korejský taxonom a popularizátor botaniky dr. Lee vstoupil do botanické literatury např. studií rodu *Miscanthus* (1964), manuálem korejských trav (1966), cytotaxonomickou studií *Chrysanthemum zawadskii* v Koreji (1967a), srovnávací studií korejských a mandžuských druhů rodu *Pulsatilla* (1967b), cytotaxonomickou studií komplexu *Vicia unijuga* (1973) a taxonomickou studií bělokvětých druhů rodu *Chrysanthemum* v Asii (1975). Mimo tyto odborné práce věnoval značnou část své pracovní aktivity i populárně-vědeckým publikacím knižního charakteru určených široké veřejnosti.

Recenzovaná kniha přináší podrobné popisy a fotografie 451 taxonů korejské vysokohorské flóry. Pro středoevropana neznalého korejského jazyka mají hlavní význam barevné fotografie většinou vysoké kvality vytištěné na křídovém papíře a přibližující příslušný taxon v různých fázích jeho vegetačního vývoje. Některé fotografie ovšem bez zvýraznění determinačních rozdílů postrádají smysl (např. *Arundinella hirta* vs. *A. h.* var. *ciliata*). Méně kvalitních fotografií je jen poskrovnu (*Eranthis stellata*, *Cardamine resedifolia* var. *morii*, *Arabis gemmifera*, *Saxifraga fortunei* var. *incislobata*, *Cornus canadensis*, *Pyrola renifolia*, *Euphrasia coreana*, *Senecio koreanus*, *Youngia chelidoniifolia*, *Hemerocallis aurantiaca*, *Gymnadenia cucullata*). Vyslovené překlepy ve jménech taxonů jsou vzácností (*Luzula* „*sadetica*“).

Každý taxon je uveden vědeckým jménem s autorem, jeho popisem, často doplněným zmínkami o taxonech příbuzných. Nomenklatura je poplatná východoasijským flóram, takže hýří varietami, zatímco rank subspecie je spíše těžko k nalezení. Jde však o zvyk a přínosu knihy to neubírá na hodnotě. Některá jména však překvapí, resp. je třeba znát jejich komparativní význam: *Salix huelteni* Floderus agg. = *S. caprea* L. s. l., *Clematis fusca* vs. *C. f.* var. *coreana*, *Reynoutria japonica* vs. *R. j. f.* *elata*, *Anemone narcissiflora* vs. *A. n.* var. *crinita*, *Adonis amurensis* vs. *Adonis a.* subsp. *nanus*, *Thalictrum coreanum* vs. *T. c.* var. *minus*, *Trifolium lupinaster* vs. *T. l.* var. *alpinum*, *Heloniopsis orientalis* vs. *H. o.* var. *flavida*. Variety či formy mohou skrývat v evropském smyslu taxony na úrovni subspecie či dokonce druhu.

V knize populárně-vědeckých ambicí překvapí však i zkušeného čtenáře popisy nových taxonů (odpovídající nomenklatorickým pravidlům), které by jistě hledal spíše ve vědeckém časopise nebo systematicky pojaté flóre území. Tady se to týká např. *Pulsatilla tongkangensis* Y. Lee et T. C. Lee a nové formy *Pulsatilla tongkangensis* Y. Lee et T. C. Lee f. *longisepala* Y. Lee (taxonu podle obrázků příbuznému naší *Pulsatilla vernalis* ve fialokvětém vydání), *Elsholtzia hallasanensis* Y. Lee sp. nov. et f. *albiflora* Y. Lee, f. nov., *Cirsium chauroenicum* Hakai var. *pinnatifolium* Y. Lee, var. nov., *Iris neosetosa* Y. Lee, sp. nov. Jako locus classicus a typus posledně jmenovaného je uveden Mt. Baekto, China, což není nic jiného než

přírodovědcům známý Paektu-san na severokorejsko-čínské hranici. Některé, obecněji uznávané taxony korejskými botaniky však zůstávají nezminěny: příkladně není ani tak důležité, že u *Cypripedium guttatum* existuje bělokvětá forma (ta je ostatně známa téměř u všech euroasijských střevočniců), kterou autor popsal jako f. *albiflorum*; důležitější informace, že se jedná ale o var. *koreanum* už uvedeno není.

Do flóry Korejského poloostrova zasáhli taxonomicky čeští autoři jen výjimečně, a to akceptováním jména jediné mateřídoušky *Thymus quinquecostatus* Čelak. a uznáním Holubových kombinací u rodu *Pseudolysimachion*.

Některé taxony, podle uveřejněných fotografií, nutí evropského botanika minimálně k zamyšlení (*Sanguisorba officinalis*, *Festuca ovina*, *Senecio nemorensis*, *Eriophorum latifolium*) nebo oživují touhu vědět o nich víc (samozřejmě ve srovnání s těmi „našimi“). Člověk znalý pak těchto rostlin z terénu nad jejich přiřazením k těmto jménům pochybuje, ale takových je v korejské flóře mnohem více (apel na taxonomickou komunitu je snad zřejmý).

Závěrem je třeba podotknout, že uvedená kniha je jen jednou z mnoha populárně-vědeckých botanických knih vydávaných v Jižní Koreji. Ty jsou různé úrovně, ale není výjimkou, že jsou mezi nimi i díla velmi dobré vědecké úrovně. V každém případě dostává korejská veřejnost možnost seznámit se s květenou své země kvalitním způsobem. Škoda jen, že nakladatelství a vydavatel nepomýšlejí i na cizojazyčnou prezentaci (mutaci). A že je věru opravdu co nabízet.

Literatura

- Lee Y. N. (1964): Taxonomic studies on the Genus Miscanthus. – Journ. Jap. Bot. 39/4, 7, 9, 10.
Lee Y. N. (1966): Manual of the Korean Grasses. – Ewha Womans Univ. Press, Seoul.
Lee Y. N. (1967a) : A cytotoxic study Chrysanthemum zawadskii in Korea. – Korean Journ. Bot. 10/1, 2: 31.
Lee Y. N. (1967b): A comparative study on the Korean and Manchurian Pulsatilla. – J. K. C. R. I. 10: 379–383.
Lee Y. N. (1973): A cytotoxic study of Vicia unijuga complex in Korea. – Journ. Korean Plant Taxonomy 4 (1, 2): 1–5.
Lee Y. N. (1975): Taxonomic study on white flowered wild Chrysanthemum in Asia. – J. K. R. I. B. L. 14: 63–78.

Jiří K o l b e k